

SFC2021 Program sprijinit din FEDR (Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică), FSE+, Fondul de coeziune și FEPAM – articolul 21 alineatul (3)

CCI	2021RO16RFPR007
Titlu în limba engleză	West
Titlul în limba (limbile) națională (naționale)	RO - Vest
Versiune	1.2
Primul an	2021
Ultimul an	2027
Eligibil de la	01.01.2021
Eligibil până la	31.12.2029
Numărul deciziei Comisiei	
Data deciziei Comisiei	
Regiunile NUTS (nomenclatorul comun al unităților teritoriale de statistică) acoperite de program	RO42 - Vest RO421 - Arad RO422 - Caraș-Severin RO423 - Hunedoara RO424 - Timiș
Fondul (fonduri) vizat(e)	FEDR
Program	☐ în cadrul obiectivului Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică, numai pentru regiunile ultraperiferice

Cuprins

1. Strategia programului: principale provocări și măsuri de politică adoptate.....	10
Tabelul 1.....	19
2. Priorități.....	35
2.1. Priorități, altele decât asistența tehnică.....	35
2.1.1. Prioritate: 1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice.....	35
2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO1.1. Dezvoltarea și sporirea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate (FEDR).....	35
2.1.1.1.1. Intervenții din fond.....	35
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+.....	35
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	37
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+.....	38
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC.....	38
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC.....	39
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC.....	39
2.1.1.1.2. Indicatori.....	40
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	40
Tabelul 3: Indicatori de rezultat.....	40
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	41
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție.....	41
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare.....	42
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială.....	43
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+.....	43
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ.....	43
2.1.1.1.1. Obiectiv specific: RSO1.2. Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice (FEDR).....	44
2.1.1.1.1.1. Intervenții din fond.....	44
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+.....	44
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	46
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+.....	46
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC.....	47
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC.....	47
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC.....	48
2.1.1.1.1.2. Indicatori.....	48
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	48
Tabelul 3: Indicatori de rezultat.....	49
2.1.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	49
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție.....	49
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare.....	49
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială.....	50
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+.....	50
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ.....	50

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO1.3. Intensificarea creșterii sustenabile și creșterea competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive (FEDR)	51
2.1.1.1.1. Intervenții din fond	51
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	51
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:	53
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+ :	53
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC	54
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	54
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC	55
2.1.1.1.2. Indicatori	55
Tabelul 2: Indicatori de realizare	56
Tabelul 3: Indicatori de rezultat	56
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție	57
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție	57
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare	57
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială	58
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+ :	58
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ	58
2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO1.4. Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat (FEDR)	59
2.1.1.1.1. Intervenții din fond	59
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	59
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:	61
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+ :	61
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC	62
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	62
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC	63
2.1.1.1.2. Indicatori	63
Tabelul 2: Indicatori de realizare	63
Tabelul 3: Indicatori de rezultat	64
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție	64
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție	64
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare	65
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială	65
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+ :	65
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ	65
2.1.1. Prioritate: 2. O regiune cu orașe Smart și o administrație digitalizată	66
2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO1.2. Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice (FEDR)	66
2.1.1.1.1. Intervenții din fond	66
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	66

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	68
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+	69
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC.....	69
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	70
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC	70
2.1.1.1.2. Indicatori.....	71
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	71
Tabelul 3: Indicatori de rezultat.....	71
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	71
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție	71
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare	72
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială....	72
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+	72
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ	72
2.1.1. Prioritate: 3. O regiune cu orașe prietenoase cu mediul	73
2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (FEDR).....	73
2.1.1.1.1. Intervenții din fond	73
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	73
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	75
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+	75
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC.....	76
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	77
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC	77
2.1.1.1.2. Indicatori.....	78
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	78
Tabelul 3: Indicatori de rezultat.....	78
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	79
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție	79
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare	79
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială....	80
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+	80
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ	80
2.1.1.1.1. Obiectiv specific: RSO2.7. Intensificare acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare (FEDR).....	81
2.1.1.1.1.1. Intervenții din fond	81
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	81
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	83
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+	83
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC.....	84

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	85
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC	85
2.1.1.1.2. Indicatori.....	86
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	86
Tabelul 3: Indicatori de rezultat.....	86
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	86
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție	86
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare	87
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială.....	87
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+	87
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ.....	87
2.1.1. Prioritate: 4. O regiune cu mobilitate urbană sustenabilă (Obiectivul specific privind mobilitatea urbană prevăzut la articolul 3 alineatul (1) litera (b) punctul (viii) din Regulamentul FEDR și Fondul de coeziune).....	88
2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon (FEDR).....	88
2.1.1.1.1. Intervenții din fond	88
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	88
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	90
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+	91
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC.....	91
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	92
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC	93
2.1.1.1.2. Indicatori.....	93
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	93
Tabelul 3: Indicatori de rezultat.....	94
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	94
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție	94
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare	95
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială.....	95
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+	95
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ.....	95
2.1.1. Prioritate: 5. O regiune accesibilă.....	97
2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO3.2. Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere (FEDR)	97
2.1.1.1.1. Intervenții din fond	97
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:	97
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	99
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+	99
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC.....	100
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC	100

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC.....	101
2.1.1.1.2. Indicatori.....	101
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	101
Tabelul 3: Indicatori de rezultat.....	102
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	102
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție.....	102
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare.....	103
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială.....	103
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+.....	103
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ.....	104
2.1.1. Prioritate: 6. O regiune educată și atractivă.....	105
2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online (FEDR).....	105
2.1.1.1.1. Intervenții din fond.....	105
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+.....	105
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	107
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+.....	107
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC.....	108
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC.....	109
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC.....	109
2.1.1.1.2. Indicatori.....	110
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	110
Tabelul 3: Indicatori de rezultat.....	110
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	110
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție.....	110
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare.....	111
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială.....	111
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+.....	112
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ.....	112
2.1.1.1.4. Obiectiv specific: RSO4.6. Creșterea rolului culturii și al turismului sustenabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială (FEDR).....	113
2.1.1.1.1. Intervenții din fond.....	113
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+.....	113
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	115
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+.....	115
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC.....	116
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC.....	116
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC.....	117
2.1.1.1.2. Indicatori.....	117
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	117

Tabelul 3: Indicatori de rezultat.....	118
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	118
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție.....	118
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare.....	118
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială..	119
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+.....	119
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ.....	119
2.1.1. Prioritate: 7. O regiune pentru cetățeni.....	120
2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO5.1. Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane (FEDR).....	120
2.1.1.1.1. Intervenții din fond.....	120
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+.....	120
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	122
Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+.....	122
Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC.....	123
Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC.....	124
Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC.....	124
2.1.1.1.2. Indicatori.....	125
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	125
Tabelul 3: Indicatori de rezultat.....	125
2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	126
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție.....	126
Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare.....	126
Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială..	126
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+.....	127
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ.....	127
2.2. Prioritățile „Asistență tehnică”.....	128
2.2.1. Prioritatea pentru asistență tehnică în temeiul articolului 36 alineatul (4) din RDC: 8. Asistență tehnică.....	128
2.2.1.1. Intervenție a fondurilor.....	128
Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (e) punctul (i) din RDC.....	128
Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:.....	130
2.2.1.2. Indicatori.....	131
Tabelul 2: Indicatori de realizare.....	131
2.2.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție.....	131
Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție.....	131
Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+.....	131
Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ.....	131
3. Planul de finanțare.....	133
3.1. Transferuri și contribuții (1).....	133
Tabelul 15A: Contribuții la InvestEU* (defalcare pe ani).....	133
Tabelul 15B: Contribuții la InvestEU* (rezumat).....	133
Justificare, luând în considerare modul în care aceste quantumuri contribuie la realizarea obiectivelor de politică selectate în cadrul programului în conformitate cu articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul InvestEU.....	134

Tabelul 16A: Transferuri către instrumente care fac obiectul gestiunii directe sau indirecte (defalcare pe ani)	134
Tabelul 16B: Transferuri către instrumente care fac obiectul gestiunii directe sau indirecte* (rezumat).....	134
Transferuri către instrumente care fac obiectul gestiunii directe sau indirecte – Justificare.....	134
Tabelul 17A: Transferuri între FEDR, FSE+ și Fondul de coeziune sau către alt fond sau alte fonduri* (defalcare pe ani)	134
Tabelul 17B: Transferuri între FEDR, FSE+ și Fondul de coeziune sau către alt fond sau alte fonduri (rezumat).....	135
Transferuri între fonduri cu gestiune partajată, inclusiv între fonduri ale politicii de coeziune – Justificare.....	135
3.2. FTJ: alocare în program și transferuri (1).....	135
3.3. Transferuri între categorii de regiuni, rezultate în urma evaluării la jumătatea perioadei	135
Tabelul 19A: Transferuri între categorii de regiuni rezultând din evaluarea la jumătatea perioadei în cadrul programului (defalcare pe ani)	135
Tabelul 19B: Transferuri între categorii de regiuni rezultând din evaluarea la jumătatea perioadei, către alte programe (defalcare pe ani)	135
3.4. Transferuri înapoi (1).....	136
Tabelul 20A: Transferuri înapoi (defalcare pe ani).....	136
Tabelul 20B: Transferuri înapoi* (rezumat).....	136
3.5. Credite financiare pe an.....	137
Tabelul 10: Credite financiare pe an.....	137
3.6. Total credite financiare per fond și per cofinanțare națională	138
Tabelul 11: Total credite financiare per fond și per cofinanțare națională.....	138
4. Condiții favorizante	139
5. Autorități responsabile de program	160
Tabelul 13: Autoritățile responsabile cu programele	160
Repartizarea cuantumurilor rambursate pentru asistență tehnică în temeiul articolului 36 alineatul (5) din RDC, în cazul în care sunt identificate mai multe organisme care să primească plăți din partea Comisiei.....	160
6. Parteneriat.....	161
7. Comunicare și vizibilitate.....	164
8. Utilizarea costurilor unitare, a sumelor forfetare, a ratelor forfetare și a finanțărilor nelegate de costuri	166
Tabelul 14: Utilizarea costurilor unitare, a sumelor forfetare, a ratelor forfetare și a finanțărilor nelegate de costuri.....	166
Apendicele 1: Contribuția Uniunii pe baza costurilor unitare, a sumelor forfetare sau a ratelor forfetare	167
A. Rezumatul principalelor elemente	167
B. Detalii pe tip de operațiune	168
C. Calculul baremului standard pentru costurile unitare, sumele forfetare sau ratele forfetare	168
1. Sursa datelor utilizate la calculul baremului standard pentru costurile unitare, sumele forfetare sau ratele forfetare (cine a produs, colectat și înregistrat datele; unde sunt stocate datele; datele-limită; validare etc.)	168
2. Vă rugăm să precizați motivele pentru care metoda propusă și calculul aferent în temeiul articolului 94 alineatul (2) din RDC sunt relevante pentru tipul de operațiune.....	168
3. Precizați cum au fost efectuate calculele, inclusiv, în special, ipotezele formulate în ceea ce privește calitatea sau cantitățile. După caz, trebuie utilizate date statistice și criterii de referință și, dacă se solicită acest lucru, acestea trebuie furnizate într-un format utilizabil de către Comisie.....	168
4. Vă rugăm să explicați cum v-ați asigurat că doar cheltuielile eligibile au fost incluse în calculul baremului standard pentru costul unitar, suma forfetară sau rata forfetară.....	168
5. Evaluarea de către autoritatea sau autoritățile de audit a metodologiei de calcul și a cuantumurilor, precum și a măsurilor de asigurare a verificării, calității, colectării și stocării datelor.....	168
Apendicele 2: Contribuția Uniunii bazată pe finanțări nelegate de costuri	170
A. Rezumatul principalelor elemente	170
B. Detalii pe tip de operațiune	171

Apendicele 3: Lista operațiunilor de importanță strategică planificate însoțită de un calendar	172
DOCUMENTE	173

1. Strategia programului: principale provocări și măsuri de politică adoptate

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (a) punctele (i)-(viii) și punctul (x) și articolul 22 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul (UE) 2021/1060 (RDC)

Context

Regiunea Vest - RV:

- alcătuită din 4 județe: Arad - AR, Caraș-Severin - CS, Hunedoara -HD și Timiș - TM, are o suprafață totală de 32.028 kmp. Între 2000-2020, populația a scăzut de la 2.042.854 la 1.997.377 **(1)** persoane, mai accentuat decât RO. Adevărata provocare în furnizarea serviciilor publice pentru cetățeni o reprezintă evoluția structurii demografice a regiunii;
- regiune mai puțin dezvoltată - PIB situat la 68% din media UE 27 **(2)**, peste media națională;
- o regiune cu diferențe semnificative între județele și localitățile componente. PIB-ul regional este realizat preponderent de TM, aflat la 81% **(3)** din media UE. AR se apropie de media regională cu 65% din media UE. În schimb, HD și CS sunt sub media regiunii și a UE, 51%, respectiv 50% din media UE. Cu o economie tradițională bazată pe industria minieră, siderurgică, metalurgică și energetică, în cele 2 județe nu au fost identificate soluții viabile pentru recuperarea decalajului de dezvoltare;
- cea mai urbanizată regiune din RO după BI. 60% din populația urbană este concentrată în cele 4 municipii reședință de județ și municipiul Hunedoara. Predomină orașele mici, sub 20.000 locuitori și lipsește o categorie consistentă de orașe, cele între 20.000 și 50.000 locuitori **(4)**;
- are disparități urban-rural, orașele mari polarizând dezvoltarea.

Provocările socio-demografice ale RV sunt: declinul demografic, pe fondul sporului natural negativ, a migrației interne și emigrației, îmbătrânirea populației, depopularea unor zone/localități care rămân slab conectate la servicii esențiale și a căror declin socio-economic se accentuează odată cu scăderea populației active.

Viziunea strategică: RV - o regiune competitivă la nivel european, cu un nivel ridicat de cercetare-dezvoltare, inovare și digitalizare, capabilă să atragă și să capitalizeze investiții, conectată intern și internațional, ai cărei cetățeni beneficiază de servicii publice eficiente, în localități cu o calitate a vieții ridicată.

Programul Regional Vest 2021-2027 - PRV este instrumentul pentru atingerea acestui deziderat, dar reprezintă și răspunsul RV la contextul internațional creat de pandemia de COVID19 și războiul din Ucraina. Presiunea crescută pe sistemul medical, impactul economic, șomajul și inflația în creștere, falimentul unor întreprinderi, reducerea timpului de lucru, fluxul de migranți, diminuarea activităților turistice și culturale sunt doar câteva din efectele resimțite la nivel regional. PRV propune modalități coordonate de a răspunde acestor provocări și de a asigura condiții sustenabile dezvoltării socio-economice.

Obiective specifice:

Problema: Rezultatele modeste în domeniul CDI limitează perspectivele de dezvoltare și creștere economică

Conform EIS 2021, RV este ”inovator emergent”. Performanțele au scăzut cu o medie generală de 5,7% între 2011-2020. Cu un scor de 0,163, este pe locul 3 la nivel național după BI și NV, respectiv 233 din 240 de regiuni europene.

RV nu folosește potențialul inovativ din industriile avansate, iar impactul economic al CDI este redus. Conform scorului de inovare, regiunea este în ultima grupă europeană de performanță la indicatori precum: adoptarea inovării în IMM-uri, IMM-uri colaborative în domeniul inovării, aplicații pentru patente și mărci, rezultând un apetit redus al IMM-urilor pentru activități inovative și de colaborare.

Tipologia cheltuielilor pentru CDI, 90% curente și 10% cheltuieli de capital **(5)**, arată o susținere redusă a

investițiilor în CDI. Cheltuielile interne brute pentru CDI de 38,9 EURO/loc. sunt sub media UE, de 629,2 EURO/loc. (6).

O altă provocare este reprezentată de ”baza publică de cercetare” învechită și neadaptată tendințelor și dublei tranziții, verde și digitală, coroborat cu legătura redusă a organizațiilor CDI cu IMM-urile.

Obiectiv specific: Dezvoltarea ecosistemului regional CDI, finanțarea nevoilor publice de CDI prin orientarea către piață și colaborare locală, națională și internațională.

Problema: Digitalizarea insuficientă a întreprinderilor

Conform Indicelui DESI, RO se situează pe ultimul loc în UE la digitalizare, din perspectiva celor cinci indicatori relevanți, cu un scor de 32,9 față de 50,7 media UE.

Pentru indicatorul „integrarea tehnologiei digitale” nu sunt disponibile date statistice regionale, dar conform studiului derulat de ADR Vest (7) doar 23% din firmele din RV utilizează sisteme digitale pentru schimbul de informații. Ca urmare a schimbărilor din piață, companiile din regiune vor adopta soluții digitale, automatizate și robotizate, pentru a rămâne competitive pe piața internă și pentru a câștiga piețe noi.

Obiectiv specific: Pregătirea întreprinderilor pentru un viitor digital

Problema: Slaba guvernare digitală

Transformarea digitală este posibilă prin dezvoltarea serviciilor de e-guvernare, creșterea accesului la tehnologie și a numărului de utilizatori care le folosesc. Indicatorul „serviciile publice digitale” plasează RO pe ultimul loc în UE, în clasament existând 4 regiuni, toate din RO, în care ponderea adulților care folosesc serviciile de e-guvernare este sub 10%, printre acestea și RV - 9%.

Deficiențele identificate includ: calitatea slabă a serviciilor, accesibilitatea și transparența administrației publice; fragmentarea, integrarea și interoperabilitatea insuficientă a datelor, aplicațiilor și hardware-ului public; lipsa unor soluții utilizate centralizat, partajat și standardizat; automatizarea insuficientă a procesării datelor digitale; numărul redus de gospodării care folosesc tehnologii bazate pe date în raport cu administrația publică.

Obiectiv specific: Utilizarea curentă a tehnologiilor digitale și inovative pentru interacțiunea cu cetățenii și mediul de afaceri.

Problema: Densitatea redusă, nivelul scăzut de competitivitate și productivitate, servicii primare disponibile IMM-urilor

RV are un nivel moderat de antreprenoriat, motorul economic fiind arealul Timișoara-Arad. În ceea ce privește densitatea IMM-urilor, are performanțe modeste, cu o valoare de 26 IMM-uri/1.000 de loc., sub media UE de 56. Există diferențe importante între județe: TM cu 40 IMM-uri/1.000 loc., urmat de AR cu 29, HD cu 20 și CS cu 15.

În anul 2019 existau 56.682 întreprinderi - 9% din RO, având 423.677 salariați - 9,9% din totalul național și un volum al cifrei de afaceri de 30,1 mld. euro - 8,7% din cifra de afaceri a RO (8). Din punct de vedere al productivității muncii, performanțele în 2019 erau scăzute, cu o valoare de 28.670 EUR - 40% din media UE (9).

Conform datelor colectate (10) și prelucrate (11), 99,77% din totalul întreprinderilor sunt IMM-uri, 20.697 fiind din domeniile de specializare inteligentă definite la nivelul RV, cu o densitate de 15,5 /1.000 de locuitori - 23,8 în TM, 16,5 în AR, 12,3 în HD și 9,5 în CS.

Este avută în vedere creșterea, dezvoltarea și maturizarea afacerilor printr-un mix de granturi și instrumente financiare.

Obiectiv specific: Creșterea numărului de IMM-uri, a competitivității și productivității acestora, inclusiv prin acces la structuri instituționale și servicii avansate de sprijin.

Problema: Competențe, abilități și oportunități de inovare limitate pentru susținerea durabilă a performanței economice în sectoarele de specializare inteligentă

Odată cu dezvoltarea capacităților de CDI, a digitalizării și adoptarea tehnologiilor avansate, apare problema calificării și competențelor resurselor umane, tradusă printr-o necorelare cu nevoile pieței muncii, fiind astfel inhibată dezvoltarea sectoarelor cu potențial de creștere rapidă.

Sunt propuse intervenții pentru dezvoltarea competențelor specifice personalului implicat în activitățile de CDI și angajaților IMM-urilor, cu accent pe transferul de tehnologie și managementul inovării, mergând până la modele de afaceri inovatoare sau schimbarea integrală a modelului de afaceri.

Analiza ecosistemului regional de inovare reflectă lipsa unei instituții care să susțină în mod activ și continuu colaborarea între actorii regionali CDI și transferul de cunoștințe între aceștia, în strânsă legătură cu nevoile reale și dinamice ale pieței. Înființarea unei Agenții Regionale de Inovare poate crește gradul de implicare al IMM-urilor în ecosistemul de inovare.

Obiectiv specific: Diversificarea competențelor și abilităților specifice S3 și coordonarea instituțională a colaborării între actorii ecosistemului de inovare

Problema: Eficiență energetică scăzută în clădirile publice și rezidențiale

Sectorul clădirilor construit majoritar între 1960-1990 înregistrează un grad scăzut al eficienței energetice și produce cele mai multe emisii de gaze cu efect de seră. Conform SNRTL (12), sectorul construcțiilor are o pondere de 42% în consumul final de energie, 34% fiind aferent clădirilor rezidențiale, iar 8% clădirilor comerciale și publice.

Raportul de evaluare a intervențiilor POR 2014-2020 – Etapa I privind AP3 (13) evidențiază că îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor rămâne cea mai eficientă investiție din punctul de vedere al raportului cost/beneficiu pentru a realiza reduceri de CO2.

Gospodăriile cu venituri reduse sunt afectate de costul ridicat al serviciilor energetice. Astfel, suplimentar față de reducerea consumului de energie și implicit a poluării, reabilitarea energetică a clădirilor are un impact benefic și din punct de vedere socio-economic, prin reducerea costurilor de exploatare a clădirilor, respectiv diminuarea presiunii financiare asupra utilizatorilor. Măsurile contribuie la îmbunătățirea esteticii urbane.

Obiectiv specific: Îmbunătățirea performanțelor energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în sectorul clădirilor pentru combaterea schimbărilor climatice.

Problema: Suprafață redusă de spațiu verde în mediul urban, care limitează potențialul serviciilor ecosistemice, afectează calitatea aerului și biodiversitatea

OUG 114/2007 a stabilit un minimum de 26mp/loc. de spațiu verde, iar conform OMS, norma de spațiu verde/loc. este de 50mp. Potrivit datelor INS, în RV valoarea este de 22,11 mp/loc. (14), mai mare decât media RO de 21,48 mp/loc., sub norma europeană. 16 din cele 42 de localități urbane îndeplinesc standardul de 26 mp/loc., populația acestora reprezintă 23% din totalul populației urbane.

În interiorul orașelor sunt zone/terenuri degradate și neîntreținute care afectează calitatea mediului și condițiile de viață. Prin reconversia și/sau reutilizarea acestor terenuri și transformarea lor în noi spații verzi, se creează premisele îmbunătățirii calității aerului la nivel urban.

Obiectiv specific: Creșterea accesului populației la ecosisteme sănătoase prin crearea de noi spații verzi.

Problema: Congestia, aglomerarea și poluarea zonelor urbane ca urmare a creșterii utilizării autoturismelor personale, a parcului de transport învechit și a neadaptării infrastructurii la nevoile actuale

Sectorul transporturi este considerat principala sursă de poluare și congestie în orașe, afectând în mod semnificativ sănătatea populației. Orașele sunt afectate de calitatea scăzută a aerului și se depășește adesea valorile-limită pentru protecția sănătății umane. Datele pentru 14 orașe din regiune indică faptul că cca. 15% din emisiile totale de CO₂ sunt generate de activitatea de transport, 94% fiind datorate transportului privat și comercial. La nivelul RV se remarcă o utilizare prioritară a transportului cu autoturismul personal - 48%, față de 8% pentru alternativele prietenoase cu mediul (15).

Jumătate din localitățile urbane au sistem propriu de transport public sau au investiții în derulare pentru introducerea lui. Timișoara - tramvai și troleibuz, respectiv Arad - tramvai au transport public electric, iar Reșița va reintroduce tramvaiul. Lungimea rețelelor de tramvai regionale este de 263,5 km, ceea ce reprezintă 20,1% din RO (16).

Infrastructura pietonală, pentru biciclete și trotinete este slab dezvoltată. RV are 233km de piste, unele în stare precară, dintre care 173km sunt în Timișoara și Arad (17).

Deficiențele transportului public (18) sunt: parc auto învechit, trasee slab planificate, lipsa de predictibilitate, viteza redusă de deplasare sau confort redus pentru călători. Împreună cu transportul public, micromobilitatea și mobilitatea activă au un potențial major de reducere a emisiilor locale de CO₂, a poluării aerului și zgomotului și a congestiei traficului, precum și îmbunătățirea sănătății umane.

Obiectiv specific: Creșterea capacității, calității și atractivității transportului public de călători, precum și a modurilor de transport prietenoase cu mediul.

Problema: Infrastructura rutieră regională este aglomerată, slab dezvoltată și insuficient conectată la rețeaua TEN-T. Nu există transport intra și interjudețean care să faciliteze creșterea mobilității și conectivității la nivel regional

Cu o rețea de 4.670km de drumuri județene, din care doar 2.465km modernizați, accesibilitatea și conectivitatea în RV sunt insuficient dezvoltate, fiind îngreunată mobilitatea sigură, accesibilă și rapidă a persoanelor și a traficului de mărfuri, cu impact în dezvoltarea teritorială echilibrată. Infrastructura regională de transport este în mică măsură adaptată pentru a permite o mobilitate neutră din punct de vedere climatic și nu face parte dintr-un sistem regional de mobilitate multimodal integrat și fluid.

Planificarea dezvoltării rețelelor de transport de persoane pentru facilitarea mobilității necesită o abordare integrată cu celelalte moduri de transport. Într-o manieră complementară cu investițiile în infrastructura rutieră și cu principiul multimodalității, optimizarea și echilibrarea sistemului de transport de persoane la nivelul RV și reorientarea acestuia către o mobilitate sustenabilă, inteligentă și rezilientă, va conduce la creșterea nivelului de atractivitate și utilitate pentru călători.

Obiectiv specific: Promovarea coeziunii, creșterea conectivității, accesibilității și mobilității în și din RV, în cadrul unui sistem de mobilitate multimodal integrat, limitând impactul negativ asupra mediului și îmbunătățind siguranța și sănătatea populației.

Problema: Disparități teritoriale cu privire la accesul la infrastructură și facilități de bază și digitale în educație

Cu valorile prezente ale participării în educație, RV nu este sustenabilă economic și are de recuperat decalaje față de indicatorii europeni: 10,3% rata de părăsire timpurie a școlii - 18-24 ani; 17,4% persoane cu vârsta între 18-24 de ani care nu urmau nici o formă de învățământ și nici nu erau integrați în piața muncii; gradul redus de participare în învățământul terțiar - 25,4%.

În 2020, populația școlară a RV era de 306.667 persoane. Dintre aceștia 2,5% - 7.667 persoane, aparțin etniei Roma, și alte 11.351 persoane - 3,7% aparțin altor grupuri vulnerabile (19). RV are cea mai mică pondere a populației școlare din RO, influențată de natalitatea scăzută și migrație. Gradul de utilizare a sălilor de clasă disponibile a scăzut în intervalul 2011 – 2020 în medie cu 14%.

Cele 7 universități publice sunt un atu al regiunii, ele formând, în domenii diferite, resurse umane de înaltă calificare necesare dezvoltării socio-economice. Adaptarea studenților la schimbările rapide ale pieței forței de muncă și inserția acestora depinde în mare măsură de parteneriatul universități-angajatori.

Deficiențele majore identificate sunt: dotările învechite existente la nivelul unităților școlare, lipsa infrastructurii educaționale în noile cartiere rezidențiale, infrastructura nealinată la condițiile minime de funcționare, precum și nevoia de modernizare a universităților - săli de studiu, amfiteatre, laboratoare în acord cu nevoile pieței.

Obiectiv specific: Acces nediscriminatoriu la educația de calitate, condiții moderne de învățare și dezvoltarea aptitudinilor populației școlare, în corelare cu specificul economic regional.

Problema: Potențialul turistic natural și cultural nu este pe deplin valorificat, fapt ce limitează contribuția sectorului turismului la dezvoltarea economică locală și incluziunea socială

Valorile turistice ale RV sunt date de un cadru natural bogat și variat, precum și un număr considerabil de monumente arheologice de importanță națională și internațională, de ex. cetățile dacice din HD fac parte din patrimoniul UNESCO. Un alt atu îl constituie prezența unui număr însemnat de stațiuni turistice cu funcții recreative, curative și mixte - stațiuni balneoclimatice sau balneare, care se regăsesc în fiecare județ, în mediul urban și rural.

RV nu s-a consacrat ca o regiune turistică în mentalul societății românești, motivul principal fiind slaba valorificare a resurselor naturale și antropice. Cu 1 milion turiști sosiți în anul 2019, ocupă locul VII în RO. În 2020, ca urmare a pandemiei COVID-19 numărul turiștilor sosiți a scăzut cu mai mult de 50%. Sunt propuse diversificarea și extinderea ofertei turistice pe tot parcursul anului, pentru a combate sezonabilitatea, precum și extinderea ariei de acoperire geografică a produselor turistice și promovarea destinațiilor cu potențial turistic, concomitent cu nevoia de transformare ecologică și digitală pentru a crește reziliența turismului și a-i reduce impactul asupra mediului.

Obiectiv specific: Creșterea contribuției turismului la dezvoltarea economică și promovarea incluziunii sociale în stațiunile turistice - localități cu potențial turistic natural și cultural.

Problema: Spații publice urbane degradate și slaba valorificare a resurselor culturale

Centrele urbane întâmpină probleme legate de calitatea spațiului public construit, inclusiv fațade și spații publice degradate. Orașele înregistrează un recul al activităților culturale și un nivel scăzut al calității vieții sociale în lipsa unor peisaje urbane plăcute din punct de vedere estetic, a unor spații publice animate, cu o infrastructură pietonală bună, care să favorizeze mersul pe jos. Conform BM, procentul celor care se consideră nemulțumiți de calitatea spațiilor publice variază în regiune între 26% și 52% (20).

Punerea în valoare a patrimoniului cultural contribuie la creșterea coeziunii teritoriale și poate întări identitatea locală, fiind o sursă importantă pentru dezvoltarea unor evenimente culturale și stimularea industriilor creative și culturale. Acțiunile educative și culturale care să promoveze patrimoniul construit sunt limitate la nivel regional, chiar dacă au rolul de a garanta folosirea responsabilă și eficiența în utilizare a obiectivului reabilitat.

Oferta culturală este susținută în RV prin intermediul instituțiilor publice de cultură și ONG-urilor din domeniu. Infrastructura culturală reprezintă un catalizator al dezvoltării urbane, fiind necesare investiții susținute pentru a acoperi deficitul evident. Instituțiile culturale joacă un rol din ce în ce mai important în integrarea socială, fiind locuri de întâlnire și de petrecere a timpului liber, asigurând expunerea la acte de cultură. Titlul de *Capitală europeană a culturii Timișoara 2023* va aduce, pe lângă aportul cultural implicit, semnificative avantaje de natură economică și socială, cu impact pe termen lung.

Obiectiv specific: Creșterea calității spațiilor publice urbane, inclusiv prin revitalizarea obiectivelor de patrimoniu cultural, sprijinirea de facilități și infrastructuri culturale publice.

Lecții învățate

Cadrul instituțional propus pentru perioada 2021-2027 are la bază lecțiile învățate în perioadele 2007-2013 și 2014-2020, dar și demersul de simplificare, pentru a asigura un management eficient al fondurilor europene în RO, care a condus la descentralizarea programelor regionale.

POR 2014-2020 a fost fragmentat în 15 axe prioritare. Ghidurile solicitantului au fost stufoase, cu reguli diferite pentru situații similare și cu modificări succesive, greu de urmărit de către solicitanți. Mecanismul de evaluare a fost îngreunat de reglementarea excesivă, cu un consum mare de resurse umane, materiale și de timp. Procesul de evaluare-selecție-contractare a unui proiect a avut 4 etape și a implicat, în medie, o durată de 12 luni - depunere - semnare contract. Semnarea contractelor la DALI/SF și depunerea ulterioară spre verificare a PT, a produs întârzieri suplimentare în procesul de absorbție. Achizițiile publice au produs blocaje semnificative în implementare.

PRV are în vedere:

- claritate și uniformitate în stabilirea mecanismelor de implementare, a tipurilor de investiții finanțate și a criteriilor de eligibilitate;
- elaborarea ghidurilor în paralel cu programul, pentru a facilita depunerea mai rapidă a proiectelor;
- simplificarea și debirocratizarea procesului de depunere a proiectelor prin reducerea numărului de documente solicitate și preluarea de la instituțiile naționale a anumitor informații relevante;
- evaluarea proiectelor, asigurând cea mai bună relație între quantumul sprijinului, activitățile întreprinse și realizarea obiectivelor;
- solicitarea documentațiilor la un nivel de maturitate ridicată, adică la nivel de PT elaborat, inclusiv cu AC;
- simplificarea și digitalizarea sistemului de raportare și comunicare între autoritățile programului și în relația cu beneficiarii, procese digitalizate, baze de date cu caracter integrat pentru extragerea automată a informațiilor și a rapoartelor, atât la nivel de proiect, cât și la nivel de program;
- crearea unei structuri suport de experți tehnici la nivelul ADR Vest pentru susținerea capacității administrative a beneficiarilor publici în a pregăti documente strategice -SIDU, PMUD, și proiecte mature și integrate, suport financiar pentru pregătirea de proiecte și sprijin în identificarea complementarităților proiectelor din SIDU;
- utilizarea costurilor simplificate în relația cu beneficiarii;
- responsabilizarea beneficiarilor atât la nivel de documente strategice, cât și la nivel de proiecte;
- obligativitatea includerii în bugetele locale a cheltuielilor de întreținere și mentenanță a obiectivelor finanțate, pentru o perioadă cel puțin egală cu perioada de sustenabilitate a proiectelor;
- simplificarea mecanismelor de raportare, monitorizare și verificare pe teren a proiectelor;
- consolidarea capacității administrative a AM și a beneficiarilor de proiecte prin implementarea Roadmap.

Abordarea privind dezvoltarea urbană integrată

RV are 63,1% din populație concentrată în 42 de centre urbane: 12 municipii, 4 municipii reședință de județ și 8 municipii, și 30 de orașe.

Municipiile și orașele din regiune au probleme de dezvoltare urbană de tipologii și intensități diferite cum ar fi: segregarea socio-spațială, poluarea, congestia traficului, lipsa de atractivitate a transportului public urban, lipsa spațiilor verzi și slaba calitate a acestora, infrastructură educațională insuficient modernizată, nevoia de regenerare a spațiilor publice, insuficienta valorificare a resurselor culturale, clădiri publice și cartiere cu blocuri de locuințe vechi, cu un consum energetic ridicat și aspect estetic deteriorat.

Aglomerarea urbană Valea Jiului (VJ), cel mai reprezentativ bazin carbonifer al RO, concentrează 135.000 de persoane. Odată cu închiderea progresivă a minelor, zona este afectată de diverse probleme economice, sociale și de mediu, generând nevoi de investiții complexe.

Ca urmare a unui proces de migrare a populației dinspre orașe către rural și periurban, în special către localitățile rurale din proximitatea orașelor mari, sunt în plină dezvoltare zonele periurbane care generează nevoi de investiții pentru asigurarea serviciilor publice de educație, transport public, agrement, sănătate, la o calitate similară cu cele din arealul urban.

Orașele dispun de un potențial de dezvoltare ridicat, generat de concentrarea populației și a activităților economice, cu impact asupra spațiului rural adiacent. Toate cele 42 de centre urbane sunt vizate de abordarea privind dezvoltarea urbană integrată, în conformitate cu Reg. 1058/2021 privind FEDR și FC. Având în vedere capacitatea administrativă diferită a localităților urbane și pentru a asigura coeziunea teritorială, alocările financiare de care dispun orașele și municipiile din regiune au fost stabilite în conformitate cu OUG nr. 156/2020, plecând de la nivelul de dezvoltare al fiecărui județ. Organizarea unui sistem competitiv de proiecte este justificată de prevederile OUG 156/2020, resursele financiare limitate și asigurarea accesului egal la finanțare având ca scop selectarea unor strategii și proiecte integrate de calitate. Astfel, deși eligibile pentru a primi sprijin în cadrul dezvoltării urbane integrate, nu toate cele 27 de orașe vor fi finanțate, fiind prioritizate centrele urbane care demonstrează că au capacitate administrativă în pregătirea și implementarea strategiilor și proiectelor printr-o abordare integrată.

Dezvoltarea urbană integrată se va implementa prin următoarele instrumentele teritoriale:

- **”investiții teritoriale integrate”**, conform RDC, art. 28 (a). Instrumentul se va aplica în cazul celor 6 orașe și municipii din VJ - Aninoasa, Lupeni, Petrița, Petroșani, Uricani și Vulcan, și va fi sprijinit prin PRV în OS b(i), OS b(viii), OS d(ii) și OS e(i);

- **”un alt instrument teritorial de sprijinire a inițiativelor concepute de statul membru”**, conform RDC, art. 28 (c). Instrumentul ”Finanțare în baza SIDU” se va aplica celorlalte 36 de municipii și orașe din regiune și va fi sprijinit prin PRV în OS b(i), OS b(vii), OS b(viii), OS d(ii) și OS e(i).

Alocarea totală orientativă - SIDU și ITI VJ, la nivelul RV este de 570,44 mil. EUR, din care 476,38 mil. EUR FEDR.

Investițiile teritoriale integrate pentru VJ se vor realiza în baza Strategiei de dezvoltare economică, socială și de mediu a VJ (21), fiind sprijinite în complementaritate între programele cu finanțare europeană, fie prin intermediul unor alocări dedicate (PIDS, PEO, PS, PRV), fie prin acordarea unui punctaj suplimentar în procesul de selecție. Celelalte municipii și orașe vor elabora strategii integrate de dezvoltare urbană - SIDU la nivel de UAT-localitate urbană sau la nivel de zonă urbană funcțională definită în SIDU, pentru Timișoara.

Strategiile sunt elaborate, implementate și monitorizate cu implicarea partenerilor relevanți de la nivel local.

AM PRV va verifica mai întâi strategiile teritoriale integrate atât din punct de vedere al conformității, cât și calitativ, pentru îndeplinirea condițiilor din art. 29 al RDC, iar mai apoi proiectele integrate prioritizate. Strategiile teritoriale și proiectul/proiectele se depun concomitent, inclusiv cu o grilă de autoevaluare a strategiei, însușită de beneficiar.

AM PRV va evalua abordarea integrală la nivelul fiecărui proiect, în baza analizei nevoilor locale identificate, având în vedere dimensiunile fizice, de mediu, sociale și economice și completate cu alte măsuri implementate în strategie. Investițiile sprijinite vor demonstra abordarea integrată prin complementarități cu alte proiecte implementate în cadrul strategiei teritoriale, care pot fi susținute din bugetul local, alte programe, PNRR sau din alte surse. Conform strategiei integrate, municipalitățile vor aloca de la bugetul local cel puțin 10% din alocarea primită prin PRV pentru proiecte complementare.

AM PRV a elaborat un îndrumar privind SIDU, cu scopul de a dezvolta capacitatea autorităților publice de lua decizii și a gândi strategic pe baza folosirii datelor și a implicării întregii comunități locale, precum și de a promova proiecte integrate.

Autoritatea publică locală va identifica în cadrul SIDU tipul de zonă care urmează să fie abordată, în funcție de nevoile locale, cu consultarea și implicarea comunității locale în conformitate cu principiile abordării integrate a dezvoltării urbane.

Toți beneficiarii dezvoltării urbane integrate sunt obligați anterior depunerii SIDU să inițieze o campanie de promovare a obiectivului de investiție pentru a oferi posibilitatea comunității locale să se implice în designul proiectelor integrate. Sunt încurajate activități care cresc implicarea rezidenților în proiectele integrate ale zonei în care locuiesc.

Aspecte orizontale

Obiectivele și cerințele de dezvoltare durabilă asumate prin Agenda 2030 sunt incluse și aplicabile în program (22) și vor fi abordate integrat în cadrul investițiilor propuse prin PRV, în corelare cu politicile și prioritățile naționale, dar și cu particularitățile regionale.

PRV abordează tema dezvoltării durabile prin includerea unor criterii în selecția operațiunilor, în conformitate cu art. 9 alin. 4 din RDC, de ex. includerea rezultatelor analizei DNSH, asigurarea imunizării la schimbările climatice, aplicarea principiului ”*eficiență energetică înainte de toate*” etc. Beneficiari sunt încurajați să integreze aspectele de mediu în elaborarea și implementarea proiectelor, de ex. identificarea de soluții eco, achiziții publice verzi, aplicarea principiului cost-eficiență. Fiecare proiect depus în cadrul PRV va parcurge procedura de evaluare a impactului asupra mediului.

Intervențiile contribuie la implementarea elementelor din Noul Bauhaus European (NBE) în vederea operaționalizării Pactului Verde European (PVE). PRV susține investiții în spații publice bazate pe soluții ecologice care vor combina principiile sustenabilității, esteticului, accesibilității și incluziunii sociale și teritoriale. Ori de câte ori va fi posibil, reutilizarea, reabilitarea, prelungirea duratei de viață și valorificarea infrastructurii existente vor avea prioritate față de construirea de infrastructuri noi. Acolo unde va fi justificată necesitatea construirii, infrastructurile realizate respectă standardele de performanță energetică.

PRV va încuraja principiul parteneriatului, inerent inițiativei NEB și va alocă resurse, pentru pregătirea de proiecte NEB prin consultare cu părțile interesate.

Investițiile prin PRV vor fi finanțate în complementaritate și sinergie cu alte instrumente de finanțare ale UE, inclusiv cu alte programe ale PC, în conformitate cu mecanismele de asigurare a complementarității stabilite la nivelul AP. Un mecanism de evitare a dublei finanțări va fi instituit la nivelul PRV și descris în condițiile de finanțare detaliate la nivelul Ghidurilor Solicitantului.

Integrarea principiilor orizontale se va realiza în fiecare etapă a programului și a proiectelor implementate, respectându-se prevederile *Cartei Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene*, a *Convenției Organizației Națiunilor Unite privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități* și a actelor normative relevante la nivel internațional, european și național.

Nu sunt eligibile proiectele care conțin activități care contravin principiilor indicate la art. 9 din RDC. Egalitatea de gen, incluziunea, nediscriminarea - bazată pe sex, rasă sau origine etnică, religie sau credință, dizabilități, vârstă sau orientare sexuală, și accesibilitatea reprezintă drepturi fundamentale, valori esențiale ale UE și implicit ale RV, dar și condiții necesare pentru atingerea obiectivelor de creștere economică, inovare și coeziune socială, astfel că vor fi urmărite în toate proiectele. Nu sunt vizate acțiuni specifice care vizează ”genul”, PRV având o contribuție neutră.

Investițiile vor respecta principiile desegregării și nediscriminării și vor urmări să abordeze și să combată segregarea spațială și educațională la toate nivelurile de educație, în special pentru grupurile marginalizate, cum ar fi romii, persoanele provenite din familii de migranți, persoanele cu handicap și cele cu alte nevoi speciale. Nu vor fi finanțate investiții care să mențină sau să conducă la segregarea/izolarea grupurilor marginalizate.

Prin intervențiile propuse, pentru măsurile de combatere a discriminării în ceea ce privește accesul la o educație generală de calitate, PRV se aliniază la *Cadrul strategic al UE privind egalitatea, incluziunea și participarea romilor pentru perioada 2020-2030* și la obiectivele propuse în acesta, cu scopul de a asigura un acces sporit al populației romilor la învățământul preșcolar, de a reduce decalajul în ceea ce privește participarea la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, de a reduce decalajul în ceea ce privește finalizarea învățământului secundar superior și de a depune eforturi în vederea eliminării segregării.

Seturile de date ale acțiunilor care urmează să fie sprijinite vor fi puse la dispoziție sub formă de date deschise, în condițiile definite în Directiva 2019/1024, ca seturi de date cu valoare ridicată și, anume: disponibile gratuit, lizibile automat, furnizate prin intermediul interfețelor de programare a aplicațiilor (API) și care pot fi descărcate

În implementare, AM PRV va promova utilizarea strategică a achizițiilor publice pentru a sprijini obiectivele de politică, inclusiv eforturile de profesionalizare pentru a aborda decalajele de capacitate.

Beneficiarii vor fi încurajați să utilizeze criteriile legate de calitate și costuri pe ciclul de viață. Atunci când este fezabil, considerațiile de mediu și sociale, precum și stimulentele pentru inovare, vor fi încorporate în procedurile de achiziții publice.

AM PRV se va asigura de verificarea respectării procesului de evitare a dublei finanțări cu alte programe, care se va realiza la nivel de apel de proiecte, prin criteriile de diferențiere a investițiilor stabilite la nivelul ghidurilor specifice și, respectiv, prin criteriile procedurale de verificare în diferite etape ale proiectului.

PRV propune pacte de integritate ca activitate pilot.

Proiectele pot beneficia de rezultatele obținute în cadrul INTERREG sau H2020 și să contribuie la dezvoltarea rețelelor de cooperare existente, identificate cu ajutorul platformelor www.keep.eu și www.kohesio.ec.europa.eu. PRV urmărește astfel maximizarea utilizării fondurilor europene, promovarea de bune practici la nivel regional și încurajarea schimbului de experiență.

Sustenabilitatea proiectelor va fi urmărită de către AM PRV constant începând cu evaluarea proiectului până la monitorizarea ex-post, prin utilizarea unor indicatori financiari calitativi care dovedesc sustenabilitatea activităților pentru care s-a primit finanțare. În cazul operațiunilor depuse de IMM-uri, se va avea în vedere reducerea la 3 ani a perioadei de durabilitate, conform art. 65 din RDC.

În cadrul PRV este avută în vedere selectarea unor operațiuni nefinalizate sau care fac obiectul unei implementări etapizate, respectând art. 118 din RDC.

Autoritatea competentă pentru protecția mediului - APM Timiș a emis Decizia de încadrare nr. 108/12.08.2021, în baza căreia PRV a fost supus evaluării de mediu. PRV a parcurs procedura SEA care s-a finalizat cu obținerea Avizului de mediu nr. 76/31.01.2022, emis de MMAP. Rezumatul non-tehnic este atașat programului. Pe tot parcursul procedurii SEA a fost respectat principiul de informare a publicului și toate documentele sunt postate pe site-ul www.adrvest.ro **(23)**.

1. Strategia programului: principale provocări și măsuri de politică adoptate

Tabelul 1

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
<p>1. O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale</p>	<p>RSO1.1. Dezvoltarea și sporirea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate</p>	<p>Anexa D din CR 2019 și documentele strategice CDI de la nivel național și regional (24) identifică principalele probleme cu care se confruntă sectorul CDI din RO, respectiv RV: slaba colaborare a membrilor ecosistemului, lipsa unor instituții esențiale pentru ecosistem, acces dificil la finanțare, dificultăți în implementarea proiectelor CDI, lipsa maturității pieței, forță de muncă insuficientă și dificultăți în păstrarea personalului, ancorarea în modele tradiționale de afaceri. În 2019 (25), cheltuielile CDI în cadrul RV au avut o pondere de 0,39% din PIB, față de RO de 0,48% din PIB, reprezentând mai puțin de o cincime din obiectivul național, respectiv 2% din PIB (26). O primă provocare este creșterea capacității și a potențialului unităților CDI și a IMM-urilor, precum și consolidarea intensității cooperării dintre mediul academic și mediul de afaceri. Un alt element important este consolidarea bazei relativ slabe de cercetare și dezvoltare din RV, precum și dezvoltarea cercetării, activități de brevetare și transferul rezultatelor către piață. Absența unei Agende Regionale de Inovare și deficitul de cercetători din entitățile CDI determină o calitate redusă a cercetării. Doar cele care au o strânsă colaborare cu sectorul privat continuă să efectueze activități CD care se pot compara cu standardele internaționale. Ocuparea forței de muncă în domeniul tehnologiilor înalte plasează RV pe locul 2 la nivel național, după BI (9,6%), valoarea de</p>

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		<p>6,5% fiind superioară mediei celor 27 de state membre UE (4,1%). Acest fapt se datorează investițiilor private derulate în mare parte de companiile multinaționale din regiune, ale căror fluxuri de investiții și tehnologii înalte au generat noi divizii de testare și dezvoltare a produselor. Strategia S3 Vest a fost elaborată în ideea de a ghida RV în dezvoltarea și implementarea de proiecte și acțiuni comune între actorii sistemului de inovare quadrupluhelix pentru a răspunde acestor probleme. În acord cu Strategia UE transpusă în COM 628/2020, investițiile vor viza consolidarea inovării, transferul de tehnologie și încurajarea adoptării soluțiilor de CDI, precum și difuzarea inovării prin transferul de cunoștințe și cooperarea dintre sectorul public și cel privat. Transpunerea rezultatelor CDI în piață reprezintă unul din cele patru obiective din noul SEC (27).</p>
<p>1. O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale</p>	<p>RSO1.2. Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice</p>	<p>Anexa D din CR 2019 subliniază necesitatea investițiilor privind consolidarea preluării tehnologiei informației și comunicațiilor de către IMM-uri, inclusiv sporirea măsurilor privind e-guvernarea, prin introducerea și consolidarea unor servicii transparente și interoperabile. Având în vedere nivelul scăzut al performanței digitalizării din RV, față de media europeană, sunt necesare măsuri care să răspundă următoarelor probleme: adoptarea pe o scară redusă în întreprinderile din regiune a tehnologiilor digitale; slaba conectare virtuală a cetățenilor și mediului privat cu administrația și instituțiile publice; inexistența unor structuri de sprijin pentru adoptarea soluțiilor digitale inovative în procesele de afaceri. Conform studiului ADR Vest din 2021, în RV, 73,4% din</p>

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		<p>întreprinderile intervievate au considerat faptul că principala barieră în calea digitalizării este lipsa finanțării (28). Totodată, la nivelul operatorilor economici, statisticile arată o utilizare relativ redusă a internetului, peste 70% neavând platforme de comercializare on-line, deși 63% dețin pagini web, însă cu funcțiuni reduse de interacțiune. În ceea ce privește facilitățile oferite de social media, majoritatea firmelor se limitează la cele puse la dispoziție gratuit de aceste rețele, investițiile în relaționarea cu partenerii fiind reduse. Astfel, nivelul actual de digitalizare a întreprinderilor din regiune este insuficient față de nevoile de transformare digitală a economiei. Integrarea TIC pentru utilizarea eficientă a infrastructurii și resurselor nu este valorificată de către administrațiile publice locale. Sunt necesare intervenții pentru dezvoltarea orașelor inteligente care să contribuie la atingerea obiectivului de transformare digitală propus de UE pentru 2030, adică livrarea în proporție de 100% de e-servicii publice cheie către cetățeni și mediul de afaceri, care să asigure acces transparent și egal la informații și să reducă sarcinile de reglementare excesive ale administrației publice. Fructificarea avantajelor digitalizării se va realiza în mod integrat, pe două paliere: digitalizarea IMM-urilor și digitalizarea UAT-urilor, deopotrivă în folosul cetățenilor și mediului de afaceri. Acțiunile legate de inteligență artificială vor fi aliniate la Cartea Albă a UE 2020 privind AI.</p>
1. O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC	RSO1.3. Intensificarea creșterii sustenabile și creșterea competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin	Cartea Albă a IMM-urilor identifică achiziția de noi echipamente și tehnologii pentru modernizarea industrială drept principalul motiv pentru care

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
regionale	investiții productive	<p>întreprinderile ar opta pentru accesarea de fonduri nerambursabile, ele fiind conștiente că o capacitatea scăzută de inovare le limitează competitivitatea economică. S3 identifică domeniile de activitate cu cel mai mare potențial de dezvoltare din regiune, în vederea reducerii decalajului față de UE privind productivitatea și competitivitatea. Stabilirea domeniilor de specializare inteligentă s-a realizat prin procese de descoperire antreprenorială și a avut la bază analiza indicatorilor socio-economici, cererea de resurse umane calificate, capacitatea de CDI și de adaptare la noile tendințe și cerințe din partea pieței și lanțul valoric strategic. Principalele caracteristici ale sistemului productiv al RV sunt: specializarea puternică în industriile considerate în categoria celor cu tehnologie mijlocie; specializarea întreprinderilor în producția de bază, care nu necesită un aport semnificativ de cunoștințe și competențe; un grad limitat de integrare în lanțul de valoare, conducând la o valoare adăugată locală mică; un grad mare de dominare a investițiilor străine directe cu legături slabe în rândul întreprinderilor și al furnizorilor locali sau nivelul scăzut al vânzărilor de produse tehnologice avansate. Prin urmare, PDR Vest 2021-2027 prevede consolidarea competitivității regionale prin consolidarea poziției IMM-urilor pe piețele interne și externe. Se propune un mix de măsuri suport "hard" și "soft" pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial și a masei critice de IMM-uri, creșterea productivității, susținerea inovării și încurajarea competitivității IMM-urilor, pentru a facilita avansarea spre activități cu valoare adăugată ridicată. Acest mix de măsuri trebuie</p>

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		<p>susținut și prin extinderea și îmbunătățirea relațiilor de colaborare ale sectorului privat cu structurile de afaceri, prin facilitarea accesului la servicii și soluții inovative care vor contribui la creșterea productivității, competitivității și vizibilității la nivel național și internațional, inclusiv prin creșterea capacității de internaționalizare a IMM-urilor regionale.</p>
<p>1. O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale</p>	<p>RSO1.4. Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat</p>	<p>Provocările din cadrul OS anterioare au arătat că, în următorii ani, atractivitatea și competitivitatea structurii productive regionale vor depinde de capacitatea companiilor de a transforma, de a inova metodele de producție și organiza, materialele și procesele de producție într-un mod inteligent și durabil. Anexa D - CR 2019 identifică nevoile de investiții pentru a consolida creșterea și competitivitatea IMM-urilor sub forma inovării la nivel de produs, serviciu, proces tehnologic sau organizațional. Astăzi, procesele sunt automatizate, iar digitalizarea conduce la schimbări care nu se limitează la sectorul tehnologiei (29). Transformarea ecosistemelor industriale și implementarea tehnologiilor digitale în toate sectoarele economice, necesită resurse umane cu un grad ridicat de calificare în domeniul digital (30), capabile să sprijine PVE. IMM-urile au provocări mari de a inova și de a profita de oportunitățile de creștere în ciuda capacităților limitate de personal specializat. Propunem investiții în calificarea și creșterea competențelor forței de muncă, precum cursuri de formare axate pe dezvoltarea unor competențe specifice din domeniul inovării și transferului tehnologic. SBA Fact Sheet România 2019 (31) menționează că țara noastră performează</p>

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		<p>cel mai slab din UE la inovare și dezvoltarea de competențe și nu a înregistrat progrese în ultimii ani. Acest aspect implică nevoia de instituții capabile să gestioneze fenomenul inovării la nivel regional, cum ar putea fi Agenția Regională de Inovare (ARI). Deschiderea către sectoare noi, dinamice, emergente, reclamă continuarea procesului de descoperire antreprenorială într-o formă bine structurată, inclusiv prin implementarea, monitorizarea, evaluarea și actualizarea S3. Entitățile de CDI au un rol important în consolidarea ecosistemelor de inovare prin transferul cunoștințelor multidisciplinare și trans-sectoriale către resursele umane din cadrul IMM-urilor inovatoare care se confruntă cu disfuncționalități sau obstacole specifice pieței (32). Proiectele vor propune atât dezvoltarea instituțională a actorilor de helix cvadruplu, în special prin intensificarea cooperării dintre mediul CDI, economie, sectorul ONG și administrația publică, cât și investiții în creșterea abilităților inovatoare și tehnologice a resurselor</p>
<p>2. O Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon care trece la o economie cu zero emisii de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor și a mobilității urbane sustenabile</p>	<p>RSO2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră</p>	<p>În contextul PVE, renovarea clădirilor în vederea creșterii eficienței energetice reprezintă o măsură esențială pentru atingerea obiectivului UE pentru 2030 privind clima . Clădirile generează aproximativ 40% din consumul total de energie la nivel european și emit 36% din emisiile de gaze cu efect de seră legate de energie. Astfel, există un potențial considerabil de creștere a eficienței energetice, a economiilor de energie asociate și a utilizării energiilor regenerabile, care contribuie la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, în zona infrastructurii construite. Investițiile propuse</p>

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		<p>vor contribui la atingerea obiectivului de creștere a eficienței energetice a României, conform PNIESC 2021-2030, adică valorificarea potențialului de eficiență energetică în sectorul clădirilor, prin programe de anvelopare termică a clădirilor publice și a blocurilor de locuințe. Intervențiile vor conduce la reducerea poluării aerului, în acord cu obiectivele Programului Național de Control al Poluării Atmosferice. În acest proces se va ține cont de faptul că SNTRL estimează că pentru a se atinge obiectivele de eficiență energetică aproximativ 77% din suprafața totală a fondului de clădiri va trebui renovată sau reconstruită până în 2050. În ciuda subvențiilor acordate, cheltuielile gospodăriilor cu serviciile energetice sunt ridicate și afectează cel mai mult populațiile cu venituri reduse. În conformitate cu Anexa D din CR 2019, anveloparea termică inadecvată a clădirilor publice și private contribuie la un consum mai mare de energie și la sărăcie energetică. Creșterea performanței energetice a clădirilor conduce la importante economii de energie și reducerea gazelor cu efect de seră, ceea ce contribuie, în mare măsură, la dezvoltarea unei regiuni ecologice și prietenoase cu mediul. PDR Vest 2021-2027 își propune ca obiectiv îmbunătățirea confortului termic și scăderea costurilor cu energia prin creșterea eficienței energetice și prin valorificarea resurselor regenerabile de energie. Având în vedere țintele naționale, în perioada 2021-2027, sprijinirea măsurilor de eficiență energetică rămâne una din prioritățile RV, în vederea îmbunătățirii confortului termic și scăderii costurilor cu energia în clădirile publice și rezidențiale. Propunem o combinație de grant cu instrument financiar.</p>

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
<p>2. O Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon care trece la o economie cu zero emisii de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor și a mobilității urbane sustenabile</p>	<p>RSO2.7. Intensificare acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare</p>	<p>Pe lângă importanța lor ecologică, calitatea mediului și biodiversitatea au și o importanță socială și economică considerabilă. Regândirea planificării spațiale a orașelor pentru creșterea calității vieții locuitorilor și reducerea poluării aerului este una din direcțiile de investiții din Agenda 2030. Astfel, sunt necesare spații verzi publice sigure, incluzive și accesibile, nevoie reiterată și de Noul Bauhaus European (NBE). Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030 include un Plan de Acțiune privind refacerea ecosistemelor terestre și maritime. În cadrul acestui Plan, o direcție distinctă de acțiune este reprezentată de înverzirea zonelor urbane și periurbane cu scopul de a reduce poluarea fonică, a aerului, și a apei, pentru a menține o legătură între oameni și natură. Spațiile urbane verzi asigură o gamă largă de beneficii populației prin serviciile ecosistemice. Promovarea unor ecosisteme sănătoase, a infrastructurii verzi și a soluțiilor bazate pe natură se poate face prin integrarea acestora în planificarea urbană a spațiilor publice, elaborarea proiectelor de infrastructură sau proiectarea clădirilor și a împrejurimilor acestora (33). De asemenea, este importantă asigurarea unor continuități peisagere și naturale. Dezvoltarea infrastructurii verzi va îmbunătăți condițiile de funcționare a ecosistemelor din orașe. Intervențiile propuse vor fi aliniate Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD): 11 Orașe și Comunități Durabile prin asigurarea accesului universal la spații verzi publice sigure, incluzive și accesibile și 15 Viața terestră, prin integrarea valorilor ecosistemului și a biodiversității în planificarea națională și locală</p>

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		(34). PDR Vest 2021-2027 prevede ca direcții de acțiune: crearea și regenerarea spațiilor urbane degradate, inclusiv prin investiții în infrastructura verde din zonele urbane, reconversia funcțională a terenurilor virane degradate/ neutilizate/abandonate și reincluderea acestora în circuitul social/economic și extinderea spațiilor verzi existente. Urmărim să sprijinim un nou model de planificare și proiectare urbană, mai atent la atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, utilizând mediul urban și capacitatea sa de a elimina poluanții.
2. O Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon care trece la o economie cu zero emisii de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor și a mobilității urbane sustenabile	RSO2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon	Conform Anexei D din CR 2019 s-au identificat nevoi de investiții cu un rang înalt de prioritate pentru a promova mobilitatea urbană multimodală, ca o măsură pentru a descuraja utilizarea autoturismului personal și a face față provocărilor de mediu, experimentând tehnologii de mobilitate. Asigurarea unui sistem de transport sigur, accesibil și durabil, cu accent pe nevoile persoanelor vulnerabile, precum și sprijinirea legăturilor economice, sociale și de mediu între zonele urbane și periurbane prin consolidarea planificării regionale, reprezintă două direcții de acțiune din cadrul ODD 11 Orașe și Comunități Durabile. PVE prevede o reducere cu 90% a emisiilor de gaze cu efect de seră generate de transporturi, astfel încât UE să devină o economie neutră climatic până în 2050. Cartea albă: Foaia de parcurs către un spațiu european unic de transport vorbește despre necesitatea un strategii mixte de abordare a mobilității care ia în calcul infrastructura pentru modurile de transport nemotorizate pentru a reduce congestia și emisiile de gaze cu efect de seră, crearea unor condiții mai bune pentru mersul pe jos

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		<p>și cu bicicleta și acordarea unei atenții speciale utilizatorilor vulnerabili prin realizarea unei infrastructuri de transport mai sigure. În anul 2015, CE a adoptat Declarația “Ciclismul, un mod de transport prietenos cu mediul”, al cărei obiectiv a fost acela de a pune statutul de ciclism pe o poziție egală cu celelalte moduri de transport, în ceea ce privește politicile și investițiile. În 2017 a fost adoptată și Strategia UE pentru ciclism, care abordează schimbările de comportament, infrastructura, multimodalitatea și sistemele inteligente de transport necesare pentru promovarea ciclismului. PNIESC 2021-2030 recunoaște potențialul de reducere a emisiilor de GES ca urmare a îmbunătățirii mobilității în zonele urbane, prin transportul public ecologic, cu zero emisii de carbon. Conform PDR Vest 2021-2027, poluarea urbană și congestia, cauzate de utilizarea masivă a autovehiculelor personale, rămân unele dintre problemele majore cu care se confruntă orașele din regiune. Introducerea PMUD în legislația din RO a condus la orientarea spre o abordare bazată pe analiza multicriterială, planificare și corelare a investițiilor pentru dezvoltarea unei mobilități curate, inteligente, conectate și durabile.</p>
3. O Europă mai conectată prin dezvoltarea mobilității	RSO3.2. Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	<p>Strategia pentru o mobilitate sustenabilă și inteligentă (35) stabilește o foaie de parcurs pentru ca investițiile în sistemul de transport european să contribuie la un viitor bazat pe mobilitate, sustenabil și inteligent. În Raportul de țară privind RO se subliniază că rețeaua rutieră este una dintre cele mai puțin dezvoltate din UE, ceea ce are un impact negativ asupra competitivității țării. Starea precară a infrastructurii rutiere limitează</p>

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		<p>mobilitatea forței de muncă și agravează disparitățile. Conform Raportului, sunt necesare investiții semnificative pentru a crește cantitatea și calitatea infrastructurii, inclusiv siguranța deplasărilor. Siguranța rutieră reprezintă o provocare, în condițiile în care drumul cu o singură bandă pe sens este recunoscut ca fiind cel mai periculos tip de drum, cu medii de risc mult mai mari decât autostrăzile. Cu 116 accidente rutiere fatale la un milion de loc. înregistrate în anul 2019, RV se află pe primul loc în țară și pe locul 5 dintre regiunile din UE (36). Există un risc ridicat de sporire a numărului de accidente rutiere în anii următori dacă nu se iau măsuri preventive de creștere a siguranței rutiere pe drumurile publice. Dezvoltarea unei infrastructuri rutiere de calitate, sigure, fiabile, durabile și rezistente, cu accent pe accesul facil și echitabil pentru toți, este una din țintele asumate prin ODD 9 Industrie, inovație și infrastructură. PDR Vest 2021-2027 are ca obiectiv dezvoltarea infrastructurilor de transport cu rol de artere suport pentru rețelele TEN-T, contribuind astfel la îmbunătățirea conectivității și mobilității intraregionale și facilitând creșterea mobilității durabile între localități. Investițiile în infrastructura de transport județean sunt cu atât mai importante în contextul în care RV este localizată la granița vestică a RO, la confluența marilor rețele de transport european și din perspectiva faptului că este traversată de culoarele europene TEN-T care trec prin țară: Rin-Dunăre și Orient / Mediterana de Est. Modernizarea cu prioritate a infrastructurii arterelor suport pentru rețelele TEN-T care să pună baza unui transfer eficient între modurile de transport, a soluțiilor care să decongestioneze</p>

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		traficul urban, precum și dezvoltarea unui sistem de transport public intra și interjudețean, trebuie încurajate în perioada 2021-2027.
4. O Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale	RSO4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online	Monitorul educației și formării 2019 subliniază că RO are încă decalaje mari față de statele UE în ceea ce privește majoritatea indicatorilor cheie privind educația. Slaba performanță a sistemului de învățământ și de formare nu ajută RO să recupereze decalajele față de UE. Cheltuielile publice pentru educație reprezintă doar 2,8% (37) din PIB, fiind cel mai scăzut procent din UE, unde media este de 4,6%, nefiind corelate cu nevoile ridicate de investiții. Conform raportului România Educată, investițiile în infrastructura educațională trebuie să urmărească, dincolo de asigurarea condițiilor minime de funcționare, crearea unor medii de învățare moderne și reziliente, precum și adaptate grupurilor vulnerabile, în acord cu obiectivele Agendei 2030 și Cadrului strategic european (38) care încurajează investiții în infrastructură, conectivitate și echipamente digitale. Prin Declarația de la Roma, RO și-a asumat angajamentul de a combate șomajul oferind tinerilor “cea mai bună educație și formare” și a armonizat direcțiile naționale cu cele europene prin Cadrul strategic și legislativ național (39). Planul Strategic Instituțional 2019-2022 include următoarele obiective strategice: reducerea și prevenirea părăsirii timpurii a școlii; dezvoltarea învățământului terțiar; dezvoltarea unui sistem de învățământ profesional și tehnic; valorificarea pe deplin a capitalului uman în direcția unei dezvoltări inteligente și durabile. Una din recomandările incluse în CSR 2020 (40) este ca RO să întreprindă

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		<p>acțiuni astfel încât să asigure accesul egal la educație. Dezideratul de a crește accesul la educație în regiune și de a asigura un proces educațional modern, de calitate, implică o bază materială modernă, care corespunde standardelor actuale educaționale. Competențele digitale și trecerea la sistemul online de predare-învățare, ca o consecință a pandemiei COVID-19, au depins de dotările IT, de accesul la infrastructura IT și la internet. Identificarea nevoilor în educație propuse la finanțare prin PRV are la bază un studiu realizat de ADR Vest împreună cu reprezentanții inspectoratelor școlare și reprezentanții unităților de învățământ, Raportul IRSE, dar și Raportul de sinteză privind evaluarea impactului investițiilor POR din perioada 2014-2020.</p>
<p>4. O Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale</p>	<p>RSO4.6. Creșterea rolului culturii și al turismului sustenabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială</p>	<p>EC Transition pathway for tourism, 2022 (41) subliniază necesitatea transformării ecologice și digitale a turismului, precum și creșterea rezilienței pentru a se garanta durabilitatea sectorului pe termen lung. Cadrul de acțiune european pentru patrimoniul cultural (42) consideră că acesta este o resursă pentru viitor care trebuie protejată, dezvoltată și promovată, inclusiv prin încurajarea sinergiilor cu creația contemporană. SNDD a RO 2030 vizează realizarea unui turism competitiv pe termen lung prin dezvoltarea turismului și îmbunătățirea imaginii RO ca destinație turistică. Master Planul pentru Dezvoltarea Turismului Național 2007 – 2026 subliniază faptul că existența obiectivelor de patrimoniu UNESCO reprezintă un beneficiu major în atragerea teritorială a vizitatorilor. Strategia Națională a României pentru Dezvoltarea Turismului 2019-2030 are ca prioritate</p>

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		<p>creșterea accesibilității zonelor turistice și a calității infrastructurii turistice, urmărind astfel prelungirea duratei sejurului. Strategia pentru cultură și patrimoniu național 2016-2022 consideră cultura drept un factor de dezvoltare durabilă și reafirmă importanța identității și a specificității locale, care implică nevoia de protejare a patrimoniului cultural și de conștientizare a valorii acestuia de către comunitate. PDR Vest 2021-2027 susține promovarea potențialului endogen și valorificarea patrimoniului cultural pentru creșterea atractivității turistice și dezvoltării sustenabile locale. Un atu al RV este prezența unui număr însemnat de stațiuni turistice, cu funcție mixtă, atât curative cât și recreative. RV deține monumente de valoare universală înscrise în patrimoniul UNESCO. Stimularea sectorului, axat pe cele 2 segmente cheie în care RV deține un avantaj comparativ - patrimoniu cultural și istoric, respectiv aventură, sănătate și wellness, cu accent pe resursele endogene, va facilita incluziunea pe piața muncii pentru tineri, grupuri vulnerabile și va impulsiona dezvoltarea economică a localităților cu potențial turistic atestate ca stațiune. RV s-a bucurat de o diversitate mare a taberelor pentru școlari până la începutul anilor 2000. Modernizarea sau refuncționalizarea acestora ar permite integrarea în circuitul turistic rural și realizarea unui turism educațional și de incluziune.</p>
<p>5. O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării sustenabile și integrate a tuturor tipuri de teritorii și a inițiativelor locale</p>	<p>RSO5.1. Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane</p>	<p>Agenda 2030 subliniază rolul major al orașelor în dezvoltare, astfel cel puțin 65% din obiective pot fi atinse doar la nivel de zone urbane (43). Regândirea planificării spațiale urbane pentru creșterea calității vieții locuitorilor este una din</p>

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		<p>direcțiile de investiții ale ODD 11. Sunt necesare intervenții pentru modernizarea cartierelor, urbanizarea favorabilă incluziunii, planificarea urbană integrată, managementul participativ și durabil, eforturi susținute pentru conservarea patrimoniului cultural și accesul la spații publice sigure, inclusive și accesibile. Noua Cartă de la Leipzig reafirmă importanța dezvoltării urbane integrate prin evidențierea specificităților teritoriale și guvernare multinivel. Obiectivul 11 al SNDD a RO 2030 (44) vizează asigurarea condițiilor pentru o viață demnă a cetățenilor prin facilitarea accesului la servicii de bază adecvate și sigure, transport public eficient; consolidarea eforturilor de conservare a patrimoniului cultural sau reducerea impactului negativ asupra mediului. Direcțiile de acțiune ale Politicii Urbane a RO elaborată cu sprijinul BM, urmăresc dezvoltarea de orașe ecologice, reziliente, competitive, productive, echitabile, incluzive și bine guvernate. Cultura, conform comunicării O nouă agendă europeană pentru cultură este o forță transformatoare pentru regenerarea comunităților. În prezent se utilizează o nouă abordare adaptivă pentru configurarea mediului construit, abordare care este ancorată în cultură. PDR Vest urmărește ca politica de dezvoltare urbană să includă ca domenii de finanțare prioritățile identificate de Agenda 2030 și Agenda Urbană a UE în vederea dezvoltării urbane sustenabile: transport, energie, locuire, economie, patrimoniu cultural și natural, precum și spații verzi și publice. Combinat cu politicile și instrumentele existente, NEB propune un set de noi acțiuni specifice și dedicate care vor contribui la transformarea spațiilor publice în conformitate cu</p>

Obiectivul de politică sau obiectivul specific al FTJ	Obiectiv specific sau prioritate specifică*	Justificare (rezumat)
		<p>valorile sale: sustenabilitate, estetică și incluziune. Abordarea dezvoltării urbane integrate prevede un sprijin complementar și sinergic adresat tuturor localităților urbane, prin intermediul investițiilor disponibile în cadrul mai multor OP-uri, priorități, OS-uri și în acord și în acord cu Agenda 2030, Agenda Urbană a UE și principiile NEB.</p>

* Priorități specifice în conformitate cu Regulamentul FSE+

2. Priorități

Referință: articolul 22 alineatul (2) și articolul 22 alineatul (3) litera (c) din RDC

2.1. Priorități, altele decât asistența tehnică

2.1.1. Prioritate: 1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO1.1. Dezvoltarea și sporirea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

S3 identifică **6 sectoare de specializare inteligentă**. Prioritizarea intervențiilor se va face pe baza EDP organizate constant și prin monitorizarea atentă a proiectelor depuse pentru finanțare care vor furniza informații despre domeniile / sub-domeniile din sectoarele S3 care au cea mai mare nevoie de sprijin.

Conform ERRIS (45), în RV există 34 de entități CDI. Infrastructura de cercetare cuprinde 150 de laboratoare/centre, 5 EITT (46) și 11 universități publice și private.

Performanțele reduse fac ca regiunea să potențeze ecosistemul CDI prin măsuri care să vizeze ecosistemul în ansamblu. Provocarea majoră o constituie punerea în aplicare a mecanismelor care stimulează cererea IMM pentru inovare, pentru a crește cheltuielile de CDI și a consolida cooperarea în interiorul ecosistemului de inovare.

Spiritul antreprenorial, inovator și creativ trebuie cultivat pentru ca generațiile viitoare să dezvolte abilități de business și cunoștințe de inovare specifice societății viitorului. Completarea ecosistemului de inovare prin crearea a 4 Centre de Creativitate și Inovare (CCI) va facilita accelerarea proiectelor de cercetare aplicată, experimentare, creare de prototipuri sau acțiuni demonstrative axate pe inovare, în acord cu nevoile pieței. CCI vor constitui motorul cooperării dintre organizațiile CDI publice și private, administrație și întreprinderile care realizează activități de CDI. CCI vor desfășura activități de cercetare, în strânsă colaborare cu IMM-urile.

Există clustere în: automotive, TIC, construcții, agro-food, energie, cu scopul de a facilita interacțiunea și cooperarea dintre actorii din aceste sectoare prioritare.

Tipuri de acțiuni:

A. Consolidarea bazei materiale publice de cercetare, în corelare cu nevoile pieței și aliniată dublei tranziții verde și digitale prin investiții în dezvoltarea entităților care desfășoară activități specifice de CDI, indiferent de forma juridică a acestora.

1. Sprijinirea activității organizațiilor și infrastructurilor de CDI existente. Finanțarea vizează organizațiile CDI și IMM inovatoare pentru a verifica și valida viabilitatea comercială a rezultatelor CD și pentru a stabili o strategie adecvată pentru continuarea comercializării. Implicarea IMM constă în verificarea și demonstrarea tehnologiilor și anticiparea potențialului de piață a rezultatelor. Minim un IMM va face parte din parteneriatele sprijinite.

Complementar, acțiunea va sprijini ARI pentru consolidarea capacităților organizaționale și tehnologice a entităților CDI, promovarea oportunităților generate de ecosistemul regional de CDI, furnizarea de servicii suport și consultanță pentru inovare.

2. Dezvoltarea conceptuală și operaționalizarea a 4 CCI, organizate ca Open-Labs de inovare, care vor urmări accelerarea transferului de cunoștințe și abilități de CDI către utilizatorii finali.

3. Susținerea dezvoltării și operaționalizării clusterelor de inovare, prin: extinderea activităților, inclusiv networking și crearea premiselor unor colaborări între membrii; implementarea de proiecte pilot – de ex. testarea inițială a noilor tehnologii și transferul de soluții inovatoare către alte sectoare, care generează inovare de produs/proces/ marketing/organizațional pentru membrii în proiecte derulate în comun; dezvoltarea lanțurilor valorice și construirea poziției pe piață a clusterului și a membrilor.

Investițiile publice urmăresc consolidarea unei rețele unice integrate de locații, instrumente și expertiză la nivel înalt. Rețeaua de infrastructuri publice de CDI va fi un atu al ecosistemului regional, constituind platforma tehnologică pentru angajarea intervențiilor identificate de S3.

B. Dezvoltarea mecanismelor și a instrumentelor care stimulează activitățile inovative ale IMM:

1. Sprijinirea activităților de inovare și a departamentelor de CDI din cadrul IMM-urilor pentru reducerea decalajului existent în termeni de inovare și digitalizare; dezvoltarea și/sau adoptarea tehnologiilor avansate: block-chain, big data, cloud computing, IoT, producție avansată, robotică, inteligență artificială, securitate cibernetică, printare 3D, metode avansate de producție, tehnologii sustenabile și economie circulară, marketing sau inovație organizațională etc.

Potențialii beneficiari sunt încurajați să adopte tehnologii de ultimă oră și să se implice în crearea și consolidarea lanțurilor valorice, conform priorităților UE propuse de noua Agendă Europeană pentru Inovare.

2. Facilitarea și stimularea colaborării efective între actorii ecosistemului regional de inovare, între întreprinderi mari și IMM, pentru creșterea valorii adăugate.

Acțiunile A1, A2, B2 sprijină colaborarea efectivă dintre actorii privați și publici ai ecosistemul regional.

C. Dezvoltarea unui sistem regional de vouchere de inovare, finanțat etapizat și granular, în funcție de nivelul de maturitate tehnologică propus a se realiza, pentru a facilita accesul IMM la resurse externe de cercetare și cooperarea activă între IMM și furnizorii de servicii de inovare - organizații de cercetare, universități, entități de transfer tehnologic etc.

Voucherele oferă IMM posibilitatea de a explora potențialul aplicativ al unor rezultate CD, de a formula concepte de implementare și de a dobândi cunoștințe suplimentare despre proiectarea activităților inovatoare.

D. Consolidarea cooperării pentru inovare cu parteneri interni sau externi - ex. EIT, platforme S3, prin participarea în activități și dezvoltarea unor rețele intersectoriale între membrii ecosistemului, bazate pe cooperare, transfer de cunoștințe și creșterea competențelor, concentrându-se pe promovarea inovării, în special tehnică / tehnologică, inovarea socială și eco-inovarea.

Vor fi susținute cu prioritate acțiuni CDI orientate spre procesul de tranziție la o economie circulară, valorificarea materialelor, dezvoltarea de tehnologii care reduc deșeurile și facilitează simbioza industrială, sporind durabilitatea produselor și utilizarea materialelor cu emisii scăzute, promovând reciclarea, recuperarea și reutilizarea deșeurilor.

Întreprinderile mari pot fi sprijinite doar dacă proiectele propuse implică o cooperare cu IMM în activități de CDI, ca parteneri în proiecte care au ca obiectiv

creșterea capacității de inovare a IMM.

Cercetarea fundamentală nu este sprijinită prin PRV. OS 1.1 va finanța proiecte care vizează cercetarea aplicată și acțiuni inovative, incluzând dezvoltarea experimentală și cercetarea industrială, cu obiectivul de a crea cunoștințele necesare pentru dezvoltarea de noi produse, materiale, tehnologii și servicii, vizând introducerea de noi produse și servicii în producție și ulterior pe piață, dar și creșterea eficienței proceselor de producție și de furnizare a serviciilor.

Vor fi sprijinite investiții pentru achiziția de dotări și echipamente, care asigură posibilitatea implementării procesului de creare/adoptare a unei soluții inovatoare, inclusiv achiziționarea de cunoștințe/tehnologii rezultate din activități CDI. Investițiile în lucrări de construcție vor reprezenta cheltuieli conexe, într-un procent limitat, în strânsă corelare cu necesitatea dotărilor și echipamentelor propuse în cadrul operațiunilor și numai ca parte componentă a dezvoltării ofertei și profesionalizării serviciilor. În funcție de natura activităților propuse, proiectele aflate la nivelul TLR 8 și/sau 9 pot fi finanțate prin OS 1.1 sau OS 1.3, în funcție de scopul final: de a transfera rezultatul CDI sau de a-l implementa în propria activitate.

Intervențiile ce se propun a fi sprijinite au rolul de a contribui la Spațiul European al Cercetării (SEC/ERA) sub forma unei piețe comune inovatoare, tehnologizată, fără bariere artificiale care să afecteze cooperarea. Se vor sprijini proiectele care crează sinergii cu programul Orizont Europa - ex: seal of excellence, teaming, twinning.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului **MRR**.

Forma de sprijin va fi grantul nerambursabil.

Investițiile sunt complementare cu:

PCIDIF - proiecte strategice în domeniul de interes național, sprijinirea participării la Orizont Europa, a cercetării transnaționale și a mobilității cercetătorilor.

PEO - intervenții pentru adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și progresul tehnologic.

În **PTJ** acestea se regăsesc sub forma transferului tehnologic care poate fi propus ca parte integrantă din investițiile productive. Dacă PTTJ HD va identifica investiții în CDI, se va asigura complementaritatea investițiilor.

Prin **POS** sunt propuse infrastructuri privind cercetarea din domeniul medical și măsuri de tip FSE+.

PNS va finanța cooperarea în cadrul PEI (47) și alți actori relevanți pentru dezvoltarea și/sau aplicarea de soluții inovative în sectorul agroalimentar.

PNRR, în cadrul pilonului 3, C9, propune 2 reforme și 5 tipuri principale de investiții care vizează reformarea politicilor investiționale CDI, vouchere de suport pentru mediul de afaceri și CDI, mentorat pentru Orizont Europa, atragerea de resurse umane înalt specializate, operaționalizarea a 5 Centre de Competență pentru misiunile Orizont Europa.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Grupul țintă este reprezentat de întreg ecosistemul de inovare al Regiunii Vest: microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii din sectoarele de specializare inteligentă; întreprinderi mari, cu condiția ca acestea să includă cooperarea cu IMM-uri în activități de CDI; universități; unități CDI; entități de

inovare și transfer tehnologic; clustere; ADR Vest; incubatoare; noi membri ai ecosistemului și alte structuri asociative sau de afaceri. De asemenea, angajații companiilor, respectiv proprietarii și utilizatorii de infrastructuri CDI, elevii, studenții și cercetătorii pot fi considerați beneficiari indirecti ai intervențiilor propuse. Entitățile descrise în cadrul grupului țintă sunt încurajate să adopte soluții care să conducă la un ecosistem de inovare dinamic și competitiv.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Respectarea legislației naționale și comunitare aplicabilă în domeniul egalității de șanse și nediscriminării va reprezenta criteriu de eligibilitate pe care (potențialii) beneficiari trebuie să îl îndeplinească atât la depunerea proiectului, cât și în etapa de implementare și monitorizare.

Solicitantul își asumă respectarea cerințelor legale obligatorii printr-o declarație pe propria răspundere, anexă la contractul de finanțare.

Dacă prin proiect se urmărește și crearea de noi locuri de muncă beneficiarul își va asuma ca în perioada de implementare, în procesul de recrutare și selecție a noilor salariați, să nu existe nicio referință, criteriu, cerință care să restricționeze accesul la muncă al persoanelor, în mod egal și nediscriminatoriu, pe considerente de sex, apartenența la minorități, categorie sau medii defavorizate, marginalizate, dizabilități etc. Anunțurile de angajare vor trebui să ofere șanse egale tuturor categoriilor de persoane, inclusiv prin asigurarea accesibilității la informație.

De asemenea, în alegerea personalului existent care participă la implementarea proiectului propus spre finanțare solicitantul își va asuma că selecția cercetătorilor s-a făcut într-un mod deschis, transparent, cu asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, fără existența unor discriminări de gen, sex, origine etnică, rasă, confesiune religioasă etc. și va detalia selecția acestora, prin corelarea experienței și competențelor acestora cu specificul activităților desfășurate prin proiect și a cerințelor profesionale aferente.

În scopul respectării condiției favorizante orizontale privind implementarea și aplicarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (CDPD a ONU), intervențiile sprijinite vor ține cont de principiile și domeniile prioritare promovate prin *Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021-2027*. În cadrul acestui OS, se va urmări ca solicitanții să își asume că rezultatele proiectelor vor permite persoanelor cu dizabilități accesul la mediul fizic, produsele informaționale și comunicative sau serviciile și programele rezultate, în condiții de egalitate și nediscriminare.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Nu se aplică instrumente teritoriale. Acțiunile pot fi implementate în întreaga regiune. Se pot avea în vedere inclusiv schimburi cu regiuni avansate pentru a învăța de la acestea. Chiar dacă părțile interesate ale sistemului de inovare sunt situate în cea mai mare parte în zonele urbane, sunt avute totuși în vedere și nevoile zonelor rurale. Pentru a crește eficiența sprijinului pentru dezvoltarea instituțională la nivel regional, cele 4 CCI au fost selectate ca operațiuni de importanță strategică care urmează a fi finanțate într-un apel necompetitiv.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

Prin intermediul OS a(i) PRV va contribui la acțiunile AP7 a SUERD fiind elaborat să susțină atât misiunea acesteia, cât și punctul 2 privind politica de coeziune a cadrului strategic. Beneficiarii vor fi încurajați să participe în grupurile de lucru stabilite la nivelul AP8 SUERD: Inovare și Transfer Tehnologic, Inteligență Artificială, Clustere și Dezvoltare Regională, Dunărea Digitală, Femei Antreprenoare. Această abordare va fi operaționalizată și la nivelul AM PRV prin participarea la rețeaua AM-urilor FEDR/CF din EUSDR coordonată de DSP și susținută de DG REGIO sau prin intermediul rețelelor europene de genul Keep, EURADA, EEN sau platforma S3 JRC. RV are o experiență bogată în programele transfrontaliere prin prisma implicării în programe precum RO-SRB CBC și RO-HU CBC. Această experiență este deja capitalizată în elaborarea programului de față, acest demers fiind unul esențial, mai ales în contextul în care PA1, *A smarter Europe*, nu a fost selectată pentru finanțare în cadrul viitoarelor programe CBC relevante pentru RV.

Partenerii vor fi identificați din interiorul regiunilor cu care există sau sunt consolidate experiențe de cooperare ca parte a rețelelor și/sau proiectelor europene pe tematici specifice. În acest sens, pe baza instrumentului de benchmarking regional pus la dispoziție de platforma de S3 a JRC (48), am identificat primele 5 astfel de regiuni la nivel european: Nyugat-Dunantul (H): 0.0201; Eszak-Magyarország (H): 0.0233; Közép-Dunantul – (H): 0.0247; Lodzkie (P): 0.0256; Del-Dunantul, (HU): 0.0263. Cu cât valoarea indexului este mai mică, cu atât regiunea respectivă împărtășește condiții structurale similare cu Regiunea Vest. În plus, vom căuta să cooperăm cu : Northwest (C), Apulia (I), Extremadura (E), East Slovakia (S), Wallonia (B), Israel conform rezultatelor preliminare ale proiectului "*Support in establishing a National Network of Regional Competence Centers for Strategic Planning and Innovation Support Services*" implementat de ROREG și OECD cu finanțare de la EC. Acțiunile de cooperare se concentrează asupra temelor de interes identificate: transfer de cunoștințe, întărirea capacităților de CDI la nivelul IMM-urilor, consolidarea proceselor care conduc la inovare, IP, consolidarea ecosistemului regional de inovare, lanțuri valorice, diversificarea de produs etc.

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Pentru OS a (i) nu vom utiliza instrumente financiare. Statutul de regiune emergent inovatoare justifică alegerea grantului. Axa cerere-ofertă pentru inovare poate fi stimulată doar prin activități specifice. Astfel, este nevoie de rezultate concrete care să demonstreze atât necesitatea pentru inovare, cât și potențialul succes. Pentru a stimula creșterea cererii și cheltuielilor de inovare este necesară apariția unor IMM care să înregistrează succes prin inovare, și care să devină exemple pentru ecosistemul regional IMM vor fi susținute pentru reducerea riscurilor legate de primele etape de dezvoltare tehnologică (până TLR 6), care incumbă posibilitate de eșec în oricare dintre etape - validare în laborator, realizare prototip, funcționarea și validare în mediu relevant. Aceste activități nu generează venituri. Prin finanțarea cu granturi a investițiilor pentru departamentele de CDI ale IMM care susțin ridicarea gradului de maturitate tehnologică, beneficiul suportului UE este direcționat către creșterea inovării în RV, deci implicit pentru atingerea obiectivului european de creștere a inovării la nivelul întregului ecosistem european.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO01	Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari)	întreprinderi	128,00	341,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO02	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi	întreprinderi	113,00	316,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO04	Întreprinderi care beneficiază de sprijin nefinanciar	întreprinderi	15,00	25,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO06	Cercetători care lucrează în centre de cercetare care beneficiază de sprijin	ENI anual	14,00	36,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO07	Organizații de cercetare care participă la proiecte de cercetare comune	Organisme de cercetare	4,00	13,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO08	Valoarea nominală a echipamentelor pentru cercetare și inovare	euro	7.843.750,00	27.241.875,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO10	Întreprinderi care cooperează cu organizații de cercetare	întreprinderi	24,00	74,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	PSO01	Organizații de management al clusterului care beneficiază de sprijin	entitate	3,00	5,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR02	Investiții private care completează sprijinul public (din care: granturi, instrumente financiare)	euro	0,00	2021-2029	27.003.359,00	SMIS, rapoarte de monitorizare	

1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR03	Întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) care introduc inovații în materie de produse sau procese	întreprinderi	0,00	2021-2029	150,00	SMIS, rapoarte de monitorizare	
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR04	IMM-uri care introduc inovații în materie de comercializare sau organizare	întreprinderi	0,00	2021-2029	53,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR05	IMM-uri care introduc inovații la nivel intern	întreprinderi	0,00	2021-2029	21,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR06	Cereri de brevete depuse	cereri de brevet	0,00	2021-2029	8,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR08	Publicații ale proiectelor care beneficiază de sprijin	publicații	0,00	2021-2029	44,00	SMIS, rapoarte de monitorizare	
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR102	Locuri de muncă create în domeniul cercetării în entitățile care beneficiază de sprijin	ENI anual	0,00	2021-2029	30,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Quantum (EUR)
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	001. Investiții în active fixe, inclusiv în infrastructura de cercetare, în microîntreprinderi legate direct de activități de cercetare și inovare	1.985.812,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	002. Investiții în active fixe, inclusiv în infrastructura de cercetare, în întreprinderi mici și mijlocii (inclusiv centre de cercetare private) legate direct de activități de cercetare și inovare	2.553.188,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	003. Investiții în active fixe, inclusiv în infrastructura de cercetare, în întreprinderi mari legate direct de activități de cercetare și inovare	1.134.750,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	004. Investiții în active fixe, inclusiv în infrastructura de cercetare, în centre publice de cercetare și de învățământ superior legate direct de activități de cercetare și inovare	12.325.000,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	005. Investiții în active necorporale în microîntreprinderi legate direct de activități de cercetare și inovare	591.280,00

1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	006. Investiții în active necorporale în IMM-uri (inclusiv centre de cercetare private) legate direct de activități de cercetare și inovare	760.219,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	007. Investiții în active necorporale în întreprinderi mari legate direct de activități de cercetare și inovare	337.875,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	008. Investiții în active necorporale în centre publice de cercetare și de învățământ superior legate direct de activități de cercetare și inovare	1.073.125,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	009. Activități de cercetare și inovare în microîntreprinderi, inclusiv colaborarea în rețea (cercetare industrială, dezvoltare experimentală, studii de fezabilitate)	1.788.612,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	010. Activități de cercetare și inovare în IMM-uri, inclusiv colaborarea în rețea	2.257.388,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	011. Activități de cercetare și inovare în întreprinderi mari, inclusiv colaborarea în rețea	1.011.500,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	012. Activități de cercetare și inovare în centre publice de cercetare, centre de învățământ superior și centre de competență, inclusiv colaborarea în rețea (cercetare industrială, dezvoltare experimentală, studii de fezabilitate)	3.208.750,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	026. Sprijin pentru clusterelor de inovare, inclusiv între întreprinderi, organizații de cercetare și autorități publice și rețele de afaceri, în primul rând în beneficiul IMM-urilor.	3.400.000,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	027. Procese de inovare în IMM-uri (inovare la nivel de proces, organizație, comercializare, co-creare și inovare axată pe utilizator și bazată pe cerere)	425.000,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	028. Transfer de tehnologie și cooperare între întreprinderi, centre de cercetare și sectorul învățământului superior	3.423.701,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	029. Procese de cercetare și inovare, transfer de tehnologie și cooperare între întreprinderi, centre de cercetare și universități, cu accent pe economia cu emisii reduse de dioxid de carbon, pe reziliență și pe adaptarea la schimbările climatice	9.044.000,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	030. Procese de cercetare și inovare, transfer de tehnologie și cooperare între întreprinderi cu accent pe economia circulară	2.728.500,00
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	171. Dezvoltarea cooperării cu parteneri din interiorul și din afara statului membru	2.125.000,00
1	RSO1.1	Total			50.173.700,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	50.173.700,00
1	RSO1.1	Total			50.173.700,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	33. Alte abordări – Nicio orientare teritorială	50.173.700,00
1	RSO1.1	Total			50.173.700,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
1	RSO1.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	50.173.700,00
1	RSO1.1	Total			50.173.700,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO1.2. Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

Sectorul TIC are un potențial important, contribuția acestuia la PIB-ul RV (4,9%) fiind peste media UE (3,4%) **(49)**, dar RV are rezultate slabe la *Indicele DESI al economiei și societății digitale (DESI)*.

Nivelul ridicat de competențe al resurselor umane **(50)** nu este suficient valorificat și nu se reflectă într-un grad sporit de digitalizare a societății.

Restricțiile impuse de COVID19 au avut ca impact conștientizarea beneficiilor digitalizării societății: identificarea de noi nișe de afaceri, optimizarea costurilor și a proceselor, crescând productivitatea și generând valoare adăugată.

În perioada 2014-2020 susținerea digitalizării IMM-urilor s-a realizat la un nivel incipient, accentul fiind pus pe achiziția de active corporale, iar IMM-urile s-au rezumat la achiziția de programe informatice sau la instrumente de comercializare online.

Provocările digitalizării sunt diferite pentru IMM-uri, adoptarea noilor tehnologii digitale fiind incipientă, iar sprijinul trebuie adaptat în funcție de nivelul de digitalizare, de mărime și de domeniul în care activează. Cele mai importante două obstacolele sunt: competențele digitale reduse ale forței de muncă și lipsa finanțării. Conceptul i4.0 presupune o digitalizare integrală a tuturor activelor tangibile, intangibile și a proceselor. Digitalizarea nu înseamnă doar achiziționarea de echipamente și sisteme IT, ci înglobează toate dimensiunile fundamentale ale unei afaceri, pe de-o parte prin automatizarea proceselor de producție și pe de altă parte prin integrarea analizei și simulării datelor în vederea adaptării la schimbările comportamentale ale clienților pentru a oferi produse sau servicii personalizate **(51)**, folosind interacțiunea digitală.

Transformarea digitală a economiei regionale este o condiție pentru a consolida oportunitățile de dezvoltare și inovare. Având în vedere nivelul performanțelor înregistrate de RV, propunem implementarea măsurilor care răspund următoarelor probleme:

- adoptarea pe o scară redusă în IMM-urile din regiune a tehnologiilor digitale, limitându-se potențialul de inovare și competitivitate;
- slaba conectare virtuală a cererii cu oferta de produse și servicii, diminuând potențialul de creștere a poziției pe piață;
- slaba conectare virtuală cu administrația publică, cu alți furnizori de servicii publice și cu cetățenii.

În prezent, prelucrarea datelor de către companii se caracterizează prin procese manuale grele, care sunt sursa erorilor și care reprezintă o barieră în calea unui control eficient de reglementare. Este consumatoare de timp atât pentru afaceri, cât și pentru oamenii de afaceri. Propunem sprijin pentru digitalizarea profundă a IMM – urilor și pentru utilizarea automatizată a datelor.

Conform analizei nevoilor de digitalizare **(52)** la nivelul întreprinderilor realizată de ADR Vest, peste 50% din întreprinderi consideră faptul că în următorii 5 ani sunt necesare investiții pentru a digitaliza procesele operaționale: management, resurse umane, relația cu clienții, gestionare stocuri, activități logistice, operațiuni producție, arhivare documente. Mai mult de jumătate din firme au vânzări online sub 50 % din cifra de afaceri., 38% din întreprinderi au identificat

nevoia de investiții în aplicații particularizate, 36% consideră că au nevoie de investiții în echipamente IT și 16% doresc investiții în licențe software.

Din perspectiva celor 12 indicatori subsumați în indexul DESI, RV:

- se situează peste media națională (31%) - cca. 50% dintre angajați utilizează în activitatea lor internetul și dispozitive electronice pentru a-și realiza sarcinile de serviciu;
- asigură accesul la specialiști IT preponderent prin contracte externalizate cu firme de specialitate și peste 40% din întreprinderi întâmpină dificultăți în găsirea de specialiști IT;
- 87% din întreprinderi au acces la internet - indiferent de viteză, RV situându-se astfel peste performanța națională (82%). Față de UE, este o performanță medie;
- cel puțin 20% din angajați utilizează dispozitive mobile pentru acces la internet. Media regională a angajaților care utilizează internetul de pe PC/laptop este de 66,30%;
- peste 40% dintre întreprinderi recurg la promovare online. social media reprezintă cel mai utilizat canal de promovare pentru întreprinderi, respectiv 29,9%;
- doar 4% dintre întreprinderile analizate utilizează servicii online plătite pentru promovare;
- utilizarea serviciilor cloud este redusă – doar 37,4% din întreprinderi, deși 71% consideră arhivarea documentelor ca principalul proces operațional care va fi digitalizat în următorii 5 ani;
- facturile se generează automat dintr-un sistem informatic specializat pentru un procent de 60% din întreprinderi;
- 26,6% din întreprinderi realizează activități online sub 10% din cifra lor de afaceri, iar 29,4% nu realizează deloc venituri din vânzări online;
- 39,6% din întreprinderi nu realizează vânzări online către persoane fizice.

Se intenționează sprijinirea IMM-urilor în vederea atingerii unei intensități digitale ridicate, ținta fiind atingerea la nivel de firmă a minim 7 din cele 12 tehnologii digitale, documentul de referință fiind Studiul ”*Indicele economiei și societății digitale (DESI) 2019 – România*”. Digitalizarea IMM-urilor trebuie să conducă la noi modele de afaceri, bazate pe procese de automatizare și robotizare, inclusiv tehnologii de inteligență artificială, în conformitate cu tendințele i4.0. Investițiile trebuie să respecte standardele stabilite ca parte a sistemului național de securitate cibernetică. Prioritate vor avea IMM-urile care au un nivel ”scăzut” și ”foarte scăzut” de digitalizare (53).

Tipuri de acțiuni:

Susținerea transformării digitale a IMM-urilor în corelare cu indicatorii care compun indicele DESI, contribuind la accelerarea procesului în curs, prin:

- achiziția de produse/servicii IT personalizate, plecând de la autoevaluarea stării inițiale, pentru rezolvarea sarcinilor din punct de vedere computațional;
- investiții în echipamente specifice, achiziția licențelor și/sau dezvoltarea aplicațiilor software, resurse de stocare și procesare, tehnologii specifice de utilizare a inteligenței artificiale, robotizării, învățării automate, realității augmentate și virtuale, soluții/servicii IT&C care simplifică procese și sporesc intensitatea digitală a IMM-urilor;
- utilizarea tehnologiilor moderne de ex. Blockchain, big data, realitate virtuală, imprimare 3D, pentru dezvoltarea economiei;
- susținerea și promovarea comerțului electronic -business to consumer, business to business, procese de business, consumer to consumer, încurajând

următoarele modele de afaceri: e-shop; eProcurement, eMall, 3rd party marketplace, virtual communities, value chain service provider, etc.;

Rezultatele așteptate sunt: adoptarea tehnologiilor legate de soluțiile tehnologice digitale în lanțul de aprovizionare - optimizarea gestionării lanțului de distribuție și gestionarea relațiilor cu diverșii actori, platformele și aplicațiile digitale pentru gestionarea și coordonarea logisticii, sistemelor de comerț electronic, sistemelor de plăți mobile și pe internet, sistemelor electronice pentru schimbul de date, tehnologiilor pentru experiența clienților în magazin, automatizarea proceselor, blockchain, IA, IoT.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului MRR.

Forma de sprijin va fi grantul nerambursabil, fiind analizată soluția voucherelor de digitalizare. Investițiile sunt complementare cu PCIDIF, PTJ, PS, PAP și PNRR (54).

PCIDIF susține investiții pentru creșterea nivelului de interoperabilitate a sistemelor informatice din administrația publică centrală în vederea creării unui sistem standardizat, interconectat și digital, precum și digitalizarea în educație și cultură. În complementaritate cu intervenția propusă prin PRV, EDIH-urile răspund nevoii de ghidaj, de acompaniere a IMM-urilor în procesul de digitalizare, prin intervenții ca testarea de instrumente IT în cadrul firmei, cursuri aplicative pentru decidenți sau pentru angajați, acordarea de consultanță de specialitate, dezvoltarea de platforme de învățare - adoptarea și adaptarea la instrumente dezvoltate de modulul E-learning a SmarFactory Hub, inclusiv pentru obținerea de finanțări suplimentare pentru digitalizare.

În cazul în care digitalizarea întreprinderilor va fi identificată ca prioritate prin **PTJ**, se vor sprijini întreprinderi și din afara domeniilor de specializare inteligentă.

Prin **PS** se vor finanța digitalizarea sistemului medical și măsuri specifice FSE+.

PAP vizează digitalizarea activităților de control și inspecție, colectare și prelucrare de date privind sectorul pescăresc, dezvoltarea și mentenanța sistemelor IT în domeniile vizate.

PNRR sprijină transformarea digitală a IMM-urilor prin îmbunătățirea abilităților digitale ale angajaților, cu accent pe tehnologiile emergente precum Internetul obiectelor, volume mari de date, învățarea automată, inteligența artificială, automatizarea proceselor robotizate, tehnologia blockchain (C7- Transformare digitală/I19 Scheme dedicate formării/recalificării angajaților din companii).

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Grup țintă: IMM-urile din regiune, antreprenorii, angajații IMM-urilor, cetățenii regiunii.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Tipologia activităților propuse în cadrul proiectelor nu implică infrastructură. Se vor sprijini doar activități de achiziții a activelor corporale și necorporale necesare întreprinderi. Nu se va realiza o monitorizare suplimentară cu privire la accesibilitatea practică a spațiului fizic, beneficiarul este obligat să respecte la locația de implementare cadrul legislativ specific și își va asuma acest lucru prin declarație, la momentul depunerii cererii de finanțare. Aceste cerințe vor fi o condiție de eligibilitate.

Din perspectiva celor 12 tehnologii digitale ce se urmăresc a fi atinse în urma implementării, proiectele sprijinite în cadrul OS a(ii) sunt considerate relevante din punct de vedere al promovării egalității de șanse, nediscriminării și incluziunii sociale, având în vedere vulnerabilitățile care pot rezulta din diferențele structurale aferente acestor trei dimensiuni.

Astfel, beneficiarii își vor asuma, la momentul depunerii cererii de finanțare, atât respectarea cadrului legislativ specific activității desfășurate, cât și a principiilor egalității de șanse și de gen, nediscriminării și incluziunii sociale. Mai exact, în situația în care se dorește atingerea tehnologiilor digitale care se referă la ”Internet pentru cel puțin 50% din angajați”, ”Utilizare specialiști ICT”, ”Dispozitive mobile pentru acces internet pentru cel puțin 20% din angajați”, măsurile luate în calcul trebuie să asigure tratament egal și nediscriminatoriu tuturor angajaților/specialiștilor, indiferent de sex, etnie, religie, orientare politică, apartenența la categorii defavorizate, dizabilități etc.

Atingerea tehnologiilor digitale, care se referă la ”Existența unui website sau homepage”, ”Existența unui website cu funcții avansate”, ”Social media”, ”Servicii de publicitate pe internet plătite”, ”Achiziția de servicii cloud”, ”Trimiterea de facturi electronice adecvate procesării automate”, ”Cel puțin 1% din cifra de afaceri este obținută prin e-commerce”, ”Minim 10% din total vânzări on-line sunt *business to consumer*”, determină solicitanții de finanțare să ia măsuri pentru adaptarea mediului informațional și comunicațional la nevoile rezultate din deficiențe fizice, senzoriale, psihice, mentale etc. ale unor persoane din categorii vulnerabile.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Obiectivul specific nu prevede utilizarea instrumentelor teritoriale.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

Prin intermediul O.S. a(ii) RV își propune să valorifice expertiza acumulată prin participarea la programele CBC RO-RS și RO-HU și transnaționale, precum DTP. Această expertiză este deja capitalizată în elaborarea programului de față, nevoia de a face pasul spre digitalizare fiind una specifică atât RV, cât și zonelor de graniță din Serbia și Ungaria. Astfel, partenerii vor fi identificați la nivelul celor 6 județe din zona de graniță cu RS, Severnobański, Srednjobański, Južnobański, Podunavski, Braničevski, Borski, și a celor 4 județe din zona de graniță cu HU, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, Békés și Csongrád-Csanád. De asemenea, cu ajutorul unor modulări statistice în baza unor instrumente precum Harvard Metaverse și Eurostat, Regiunea Vest

a identificat regiuni cu trăsături similare privind digitalizarea IMM-urilor în Grad Zagreb (HR), Vzhodna Slovenija (SI) și Bratislavsky kraj (SK), precum și Israel. Printre domeniile de interes în care va fi încurajată cooperarea putem menționa: tehnologii specifice de utilizare a inteligenței artificiale, soluții, servicii IT&C care sporesc intensitatea digitală a IMM-urilor sau susținerea și promovarea comerțului electronic (business to consumer, business to business, procese de business, consumer to consumer), încurajând următoarele modele de afaceri inter-regionale: e-shop; eProcurement, eMall, 3rd party marketplace, virtual communities, value chain service providers.

P1 a PRV este aliniată cu P1 a DTP, ambele fiind axate pe elemente cheie precum transferul de cunoștințe, susținerea inovării și a specializării inteligente sau facilitarea tranziției către i4.0, inclusiv digitalizare. Astfel, se creează premisele unei colaborări complementare la nivel trans-regional, în conformitate cu nevoile spațiului dunărean și a politicii de coeziune europene.

Vor fi încurajate, de asemenea, prin acțiuni de informare și facilitare a schimbului de informații complementarității cu proiecte precum SmartFactoryHub, Digitrans sau DanubePeerChains etc., dar și participarea la proiecte asumate la nivelul PA8, precum dezvoltarea unei platforme digitale la nivel de SUERD, sprijinirea activităților unui viitor Hub Digital de Inovare al SUERD sau a interconectării serviciilor deja existente.

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Pentru activitățile finanțate prin OS a (ii) nu vor fi utilizate instrumente financiare. Pornind de la premisa că transformarea digitală este un proces costisitor și riscant care presupune încorporarea noilor tehnologii și modele de afaceri în produsele/serviciile existente, aceasta poate genera sincope în procesul de producție. Sunt necesare investiții mari în noile tehnologii, costuri salariale crescute pentru angajații cu abilități specifice, costuri ridicate de instruire și de asigurare a securității noilor tehnologii, ceea ce face ca IMM-urile să renunțe la digitalizare. De asemenea, digitalizarea este un proces de durată și etapizat, ceea ce poate determina reducerea veniturilor în perioada de implementare. În acest caz, utilizarea de instrumente financiare este dificilă, deoarece nu există venituri imediate care să permită rambursarea. În plus, majoritatea IMM-urilor din regiune nu au active și nu pot asigura colateralele necesare pentru obținerea creditelor, iar băncile finanțează greu investiții digitale intangibile.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
1	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO01	Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari)	întreprinderi	154,00	385,00

1	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO02	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi	întreprinderi	154,00	385,00
1	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO13	Valoarea serviciilor, a produselor și a proceselor digitale dezvoltate pentru întreprinderi	euro	11.248.346,00	22.496.691,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
1	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR12	Utilizatori de servicii, produse și procese digitale noi și optimizate dezvoltate de întreprinderi	utilizatori/an	940,00	2021-2029	4.700,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
1	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR13	Întreprinderi care ating un nivel ridicat de intensitate digitală	întreprinderi	0,00	2021-2029	385,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Quantum (EUR)
1	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	013. Digitalizarea IMM-urilor (inclusiv comerț electronic, activități economice electronice și procese economice în rețea, centre de inovare digitală, laboratoare vii, antreprenori web și start-up-uri în domeniul TIC, B2B)	13.075.000,00
1	RSO1.2	Total			13.075.000,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Quantum (EUR)
1	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	13.075.000,00
1	RSO1.2	Total			13.075.000,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
1	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	33. Alte abordări – Nicio orientare teritorială	13.075.000,00
1	RSO1.2	Total			13.075.000,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
------------	-------------------	------	----------------------	-----	-----------------

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
1	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	13.075.000,00
1	RSO1.2	Total			13.075.000,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO1.3. Intensificarea creșterii sustenabile și creșterea competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

În RV, 20.697 reprezintă IMM-uri active din domeniile S3, care au activitate și raportează date financiare, reprezentând un procent de 37%. În dinamică, datele arată pentru perioada 2016-2019 o creștere anuală constantă cu circa 11,5% a numărului de firme active. Analizând dinamica înființării firmelor în anii 2017-2019, rezultă un trend crescător: 3.742 de firme s-au înființat în 2017, 4.313 în 2018 și 4.317 în 2019. Din cele 4.317 de firme înființate în 2019 doar 2.076 (48,13%) aveau activitate la finalul anului 2019. Și în ceea ce privește înființarea de noi IMM se reflectă disparități în regiune. În anul 2019, 52,7% din totalul firmelor au fost înființate în TM, 21,1% în AR, 17,5% în HD și doar 8,7% în CS (55).

Un procent de 70% din IMM-uri sunt localizate în urban și 30% în rural, din care 52,83% își au sediul în TM, 23,58% în AR, 15,89% în HD și 7,70% în CS, iar conform mărimii, 87,79% se încadrează în categoria microîntreprinderilor, 10,30% sunt întreprinderi mici, iar 1,91% sunt întreprinderi mijlocii.

În cadrul lor își desfășoară activitatea 119.572 salariați. Cifra de afaceri cumulată este de 5,6 mld. euro (2019), contribuția celor 4 județe fiind similară distribuției numărului de IMM-uri: TM 57,73%, AR 23,10%, HD 12,75% și CS 6,42%.

Datele prezentate pun în evidență disparitățile dintre cele 4 județe. Județul AR are un aport care depășește cu circa 4% aportul cumulativ al județelor HD și CS. În același timp, cele 3 județe au o contribuție totală sub cea a TM.

Din perspectiva domeniilor S3, cea mai importantă contribuție, din punct de vedere al ponderii cifrei de afaceri, o are sectorul eficiență energetică și construcții (clădiri) sustenabile (33%), urmat de agricultură și industrie alimentară (25%), industria manufacturieră și prelucrătoare (21%), automotive și sectorul TIC (10%), industriile culturale și creative (8%) și turism, sănătate și calitatea vieții (3%).

IMM-urile se confruntă cu deficiențe considerabile în ceea ce privește productivitatea și capacitatea de investiții. În noul context internațional, IMM-urile sunt precaute în creșterea producției, diversificarea portofoliului lor de produse sau extinderea pe noi piețe. Acest lucru este cauzat de: incertitudinile de pe piață, ratelor ridicate ale dobânzilor practicate de bănci la creditele pentru achiziționarea de echipamente/linii tehnologice noi, situației de pe piața energiei, precum și lipsei de garanții.

Se propune un mix de investiții pentru sprijinirea IMM-urilor atât pe cele cu vechime în activitate, pentru a-și dezvolta activități de creștere a performanței și productivității, cât și pentru sprijinirea firmelor nou-înființate în județele unde densitatea acestora este redusă, respectiv CS și HD. În acest sens, pentru susținerea dezvoltării și creșterii IMM-urilor nou înființate, vor fi avute în vedere abordări integrate, care să finanțeze atât serviciile din infrastructurile de sprijin a afacerilor, cât și acordarea de granturi pentru IMM-urile localizate în cadrul acestora.

În cadrul acestui OS, inovarea nu este finanțată ca activitate de sine stătătoare, dar este de așteptat ca aceasta să însoțească activitățile de creștere a productivității și competitivității IMM-urilor care conduc la apariția de noi locuri de muncă și consolidarea activității. Investițiile realizate vor determina

progresul tehnologic și declanșa schimbări solicitate de tranziția către neutralitate climatică, stimulând astfel apariția de inovații. Dubla tranziție asumată de UE va stimula competitivitatea, iar investițiile sprijinite sunt factorul de accelerare și catalizatorul schimbării și al inovării, în corelare cu noua strategie industrială.

Tipuri de acțiuni:

A. Îmbunătățirea productivității și competitivității IMM-urilor, inclusiv sprijinirea proceselor de producție ecologice și a utilizării eficiente a resurselor în IMM-uri, prin introducerea de metode avansate de producție, tehnologii sustenabile, contracararea efectelor schimbărilor climatice, transformarea verde și digitală, în vederea dezvoltării întregului sistem regional de producție.

Proiectele finanțate trebuie să sprijine inovarea IMM-urilor și să conducă la creșterea capacităților de producție - construire/modernizări/dotări construcții industriale, îmbunătățirea tehnologiilor, a proceselor de producție și/sau prestare de servicii, prin utilizarea directă a echipamentelor care încorporează tehnologii avansate, care nu au un impact negativ asupra mediului, corelat cu dimensiunea IMM-urilor.

Finanțarea proiectelor de dezvoltare a IMM-urilor urmărește să sprijine achiziția de active corporale, necorporale - procese manageriale, de producție, utilizarea IT și a proprietății intelectuale, precum și sprijinirea activităților de internaționalizare - extinderea piețelor de vânzare, a gamei de produse și servicii oferite, precum și participarea la principalele canale și platforme de internaționalizare. Activitățile de internaționalizare trebuie să contribuie la construirea unei imagini unitare a RV ca un areal regional de cunoștințe, competențe și antreprenoriat cu potențial de dezvoltare economică.

Vor fi susținute, în procent limitat activități în **domeniul economiei circulare**, precum și activități de **dezvoltare de noi lanțuri de aprovizionare ecologice**, cu accent nu numai pe lanțul de aprovizionare cu energie/climă, ci și pe valorificarea materialelor, investirea în tehnologii care reduc deșeurile și facilitează simbioza industrială, sporind durabilitatea produselor și utilizarea materialelor cu emisii scăzute, promovând reducerea consumului de resurse și materiale în procesul de producție, noi metode de proiectare, utilizarea materialelor noi, schimbarea tehnologiei de producție sau tehnici moderne de reciclare, recuperare și reutilizare a deșeurilor.

B. Susținerea și dezvoltarea structurilor de sprijin a afacerilor (incubatoare, acceleratoare) și a serviciilor suport localizate în cadrul acestora, în mod integrat cu sprijinirea IMM-urilor, inclusiv întreprinderi noi.

Categoriile de investiții se referă la: *investiții în active corporale* - lucrări de amenajare/modernizare a spațiilor aferente structurii; achiziționarea de echipamente tehnologice, utilaje, instalații de lucru, mobilier, echipamente informatice, birotică, de natura mijloacelor fixe, *investiții în active necorporale* necesare prestării serviciilor specifice și *achiziționarea și dezvoltarea de servicii suport* pentru rezidenții structurilor.

Se încurajează oferirea de sprijin personalizat companiilor aflate în stadiul inițial de dezvoltare, prin diversificarea serviciilor de incubare oferite de structurile de sprijin a afacerilor.

C. Sprijin apariției de noi întreprinderi în județele CS și HD, prin achiziția de active corporale și active necorporale aferente investiției, modernizare/dotare spații de producție/servicii, însoțite de suport personalizat de tip: consiliere, mentoring, coaching, în fiecare etapă a dezvoltării.

D. Instrumente financiare de tip equity.

Creșterea dinamismului antreprenorial va fi încurajat în întreaga RV, în condițiile în care prin acțiunea A sunt susținute - după regulile unei noi întreprinderi, inclusiv întreprinderi existente care doresc investiții care presupun autorizarea unui nou cod CAEN.

Firmele beneficiare vor avea acces la dezvoltarea de competențe furnizate prin OS 1.4 necesare pentru dezvoltarea unor idei inovative.

Activitățile care conduc la digitalizarea IMM-urilor, nu vor fi abordate ca intervenție distinctă în cadrul acestui OS.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului MRR.

Forma de sprijin în cazul acestor acțiuni va fi grantul nerambursabil, precum și instrumente financiare de tip equity.

În domeniul competitivității și productivității IMM-urilor, intervențiile sprijinite vor fi complementare cu PCIDIF, PEO, PTJ, PAP, PNS și PNRR.

Prin **PCIDIF** se va oferi sprijin întreprinderilor prin instrumente financiare, inclusiv în domeniile de specializare inteligentă la nivel național.

Prin **PEO** se propun programe de sprijin antreprenorial, inclusiv prin activarea potențialului antreprenorial al unor persoane aparținând grupurilor dezavantajate.

În ceea ce privește sprijinirea sectorului IMM, PRV susține exclusiv dezvoltarea în domeniile de specializare inteligentă, în vreme ce prin **PTJ** se vor finanța investiții în crearea de noi întreprinderi, accesul la servicii de consultanță care conduc la diversificarea și reconversia economică a zonelor vizate de program.

Prin **PAP** se vor susține investiții pentru dotarea ambarcațiunilor și navelor de pescuit pentru creșterea performanței economice, dezvoltarea fermelor de acvacultură, precum și investiții în sprijinirea lanțului de comercializare a peștilor și/sau produselor din pește.

PNS va asigura sprijin pentru IMM-uri în agricultură, industrie alimentară, susținerea activităților microîntreprinderilor din mediu rural precum și dezvoltarea activităților neagricole.

PNRR, în cadrul pilonului 3, componenta C9, propune 2 reforme și 5 tipuri principale de investiții, printre acestea regăsindu-se sprijinul pentru investiții prin instrumente financiare pentru sectorul privat.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Grup țintă: microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii, firme nou-înființate, incubatoare, alte structuri de afaceri, administratori de instrument financiar.

De asemenea, angajații companiilor, respectiv proprietarii și utilizatorii de infrastructuri pentru afaceri pot fi considerați grup țintă al intervențiilor propuse.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

În cazul în care prin proiect se urmărește și crearea de noi locuri de muncă beneficiarul își va asuma ca în perioada de implementare, în recrutarea și selectarea noilor salariați, să nu existe în anunțul de angajare referințe, criterii, cerințe care să restricționeze accesul la muncă pe considerente de sex, apartenența la minorități, categorie sau medii defavorizate, marginalizate, dizabilități etc. Anunțurile de angajare vor oferi șanse egale tuturor, inclusiv prin asigurarea accesului la informație.

În scopul respectării condiției favorizante orizontale privind implementarea și aplicarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, intervențiile sprijinite vor ține cont de principiile și domeniile prioritare promovate prin *Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021-2027*. În cadrul acestui OS, se va urmări ca solicitanții să își asume că, prin rezultatele proiectelor propuse, vor asigura accesul persoanelor cu dizabilități la spațiul fizic, la produsele informaționale și comunicative, la serviciile și programele pe care societatea le pune la dispoziția membrilor săi, în condiții de egalitate și nediscriminare.

Pentru proiectele sprijinite care includ și componente de infrastructură, beneficiarul va lua toate măsurile pentru a asigura accesibilitatea la mediul fizic la locația de implementare a proiectului prevăzute în legislația națională, precum și adaptarea spațiului construit.

Beneficiarul se va asigura că echipamentele achiziționate prin proiect vor fi adaptate accesului și manevrării de către persoane cu dizabilități, respectând cerințele minime legale în vigoare specifice fiecărui tip de echipament. În cererea de finanțare se vor detalia informațiile privind achizițiile de echipamente cu adaptări suplimentare pentru utilizatorii acestor echipamente, în limitele competențelor și abilităților necesare pentru a fi asigurată siguranța și securitatea la locul de muncă, precum și a limitelor tehnice ale echipamentelor.

Beneficiarul va lua măsuri ca echipamentele și serviciile de tip ICT achiziționate și/sau furnizate prin proiect să respecte cerințele de adaptare a mediului informațional și comunicațional la nevoile persoanelor cu diferite dizabilități (fizice, senzoriale, psihice etc.).

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Investițiile în microîntreprinderi, firme nou-înființate, structurile suport pentru afaceri se vor implementa în mediul urban, precum și în stațiunile turistice atestate.

Investițiile în întreprinderi mici și mijlocii non-agricole se pot implementa atât în mediul urban, cât și în mediul rural.

Nu se aplică instrumente teritoriale.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

Rolul inovării, ca factor esențial de creștere a competitivității regionale, asigurării tranziției către o societate digitală și implementării agendei verzi a UE, este evident în procesul de recuperare economico-socială post Covid19. El a fost reconfirmat atât de noua Strategie Industrială a UE, cât și de recent publicatul

Tablou Regional privind Inovarea (RIS 2021). Astfel, conform SIUE, promovarea măsurilor de susținere a ecosistemului industrial în vederea tranziției către i4.0, cu accent pus pe IMM-uri, ar trebui să fie o prioritate în regiunile mai puțin dezvoltate, mai ales atunci când nevoia este una evidentă, iar modelul de operaționalizare este unul viabil. Trebuie menționat faptul că România, deși este cel mai slab actor din categoria inovatorilor emergenți, a înregistrat, conform RIS 2021, o creștere în ceea ce privește IMM-urile inovatoare angajate în colaborări cu actori terți. Totuși, fără un sprijin instituțional concret și predictibil, astfel de trenduri pozitive nu vor accelera, deoarece RO are un procent foarte ridicat de IMM-uri non-inovatoare cu potențial de inovare, dar nefructificat sau care nu sunt dispuse să inoveze (peste 85%). În acest context, cooperarea cu actori din alte regiuni are rolul de a consolida atingerea obiectivelor asumate de RV în cadrul OS a(iii), mai ales în ceea ce privește dezvoltarea antreprenoriatului, internaționalizarea și avansarea pe lanțurile valorice specifice.

OS a (iii), va contribui la angajamentul asumat de statele membre SUERD în formatul *Joint Statement of the Ministers responsible for the implementation of the EUSDR (56)*. Implicarea structurilor de guvernare SUERD și a altor actori regionali (e.g. DSP, SUERD PNC, PTD PNC) în procesul de programare s-a dovedit a fi un exercițiu folositor.

Astfel, pentru a intensifica creșterea sustenabilă și competitivității IMM-urilor și genera crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive, RV va avea în vedere cooperarea cu următoarele regiuni: Brandenburg (DE), Salzburg (AT), Northwest (CZ), Pest (HU), Mazowiecki (PL) sau Central and Western Lithuania (LT), conform datelor furnizate de OECD în proiectul TSI implementat alături de ROREG cu susținere financiară de la EC. Pentru zona de acceleratoare și hub-uri de afaceri Israel poate fi de asemenea un partener relevant.

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Structurile de sprijin a afacerilor sunt finanțate prin grant, scopul fiind de a sprijini IMM-urile și nu de a genera venituri. Intervențiile nu asigură profitabilitatea necesară rambursării.

IMM-urile care realizează produse cu valoare adăugată mică sau medie sunt finanțate prin grant deoarece nu generează venituri suficiente, nu au suficiente resurse (colaterale) sau sunt IMM noi. Scopul este de a crește robustețea și reziliența lor pentru a putea ulterior să se finanțeze prin IF.

Pentru IMM-urile pentru care s-a înregistrat un eșec marcant al pieței în ceea ce privește finanțarea sau pentru companiile tinere inovative și care utilizează tehnologii noi, care au potențial de creștere și expunere internațională și care au capacitatea de a deveni întreprinderi cu creștere mare, sunt propuse IF de tip equity:

- **Instrumentul de capital de risc de accelerare a afacerilor** (acceleratoare și fonduri seed), care va furniza servicii de mentorat și investiții pre-seed și seed pentru IMM-uri în fază incipientă de dezvoltare.

- **Instrumentul de venture capital** care este dedicat IMM-urilor cu potențial de creștere sau care au crescut rapid și sunt gata să se extindă.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO01	Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari)	întreprinderi	254,00	950,00
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO02	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi	întreprinderi	254,00	846,00
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO03	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin instrumente financiare	întreprinderi	0,00	64,00
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO04	Întreprinderi care beneficiază de sprijin nefinanciar	întreprinderi	0,00	40,00
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO05	Întreprinderi nou înființate care beneficiază de sprijin	întreprinderi	120,00	400,00
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO15	Capacități create pentru pepinierele de afaceri	întreprinderi	0,00	80,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR01	Locuri de muncă create în entitățile care beneficiază de sprijin	ENI anual	0,00	2021-2029	750,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR03	Întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) care introduc inovații în materie de produse sau procese	întreprinderi	0,00	2021-2029	134,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR04	IMM-uri care introduc inovații în materie de comercializare sau organizare	întreprinderi	0,00	2021-2029	117,00	SMIS, rapoarte de monitorizare	
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR17	Întreprinderi noi aflate încă pe piață	întreprinderi	0,00	2021-2029	280,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	

1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RRC18	IMM-uri care utilizează servicii ale unor pepiniere de afaceri după crearea pepinierelelor	întreprinderi/an	0,00	2021-2029	56,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RRC25	IMM-uri cu o valoare adăugată mai mare per angajat	întreprinderi	0,00	2021-2029	75,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	021. Dezvoltarea comercială și internaționalizarea IMM-urilor, inclusiv investiții productive	49.972.011,00
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	024. Servicii avansate de sprijin pentru IMM-uri și grupuri de IMM-uri (inclusiv servicii de gestionare, comercializare și proiectare)	34.000.000,00
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	025. Incubatoare, sprijin pentru societățile spin off și spin-out și pentru start-up-uri	10.200.000,00
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	027. Procese de inovare în IMM-uri (inovare la nivel de proces, organizație, comercializare, co-creare și inovare axată pe utilizator și bazată pe cerere)	19.783.206,00
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	075. Sprijinirea proceselor de producție ecologice și a utilizării eficiente a resurselor în IMM-uri	13.188.804,00
1	RSO1.3	Total			127.144.021,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	93.144.021,00
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	02. Sprijin prin instrumente financiare: capital sau cvasi-capital	33.800.000,00
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	05. Sprijin prin instrumente financiare: Granturi în cadrul unei operațiuni privind instrumentul financiar	200.000,00

1	RSO1.3	Total			127.144.021,00
---	--------	-------	--	--	----------------

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	33. Alte abordări – Nicio orientare teritorială	127.144.021,00
1	RSO1.3	Total			127.144.021,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
------------	-------------------	------	----------------------	-----	-----------------

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
1	RSO1.3	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	127.144.021,00
1	RSO1.3	Total			127.144.021,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO1.4. Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

Politica de dezvoltare regională a creat oportunitatea unei utilizări mai eficiente a potențialului intern al RV prin identificarea și sprijinirea domeniilor de specializare inteligentă. A patra și a cincea revoluție industrială, dar și impulsul la nivelul UE pentru un viitor verde și digital, necesită o forță de muncă înalt calificată. Combinația dintre ritmul rapid al progresului tehnologic și competiția globală implică faptul că autoritățile, întreprinderile, universitățile și cetățenii trebuie să se adapteze rapid pentru a valorifica potențialele beneficii și pentru a nu rămâne în urmă. Având în vedere schimbările masive pe care inovarea, tehnologizarea și digitalizarea le aduc mediului de afaceri, RV are nevoie de investiții care să conducă la creșterea spiritului antreprenorial, dobândirea de competențe de management inovative sau adoptarea de tehnologii moderne. Trebuie avute în vedere și competențele digitale, în special cele avansate, necesare pentru dezvoltarea de tehnologii de vârf, în cooperare cu industriile relevante, de ex. calcul de înaltă performanță, inteligență artificială, IoT, blockchain și securitate cibernetică.

În acord cu direcțiile din cadrul COM CE 274/2020, locurile de muncă ale viitorului necesită competențe adaptate dublei tranziții verde și digitale. Mai mult, tranziția verde necesită investiții în competențele oamenilor, pentru a spori numărul profesioniștilor care dezvoltă și stăpânesc tehnologii ecologice, inclusiv digitale, care dezvoltă produse, servicii și modele de afaceri ecologice, care creează soluții inovatoare inspirate din natură și care contribuie la reducerea la minim a amprentei de mediu a activităților umane.

Pentru a crește capacitatea de inovare a regiunii, într-o abordare integrată care să vizeze ecosistemul regional de inovare a fost identificată nevoia dezvoltării unei Agenții Regionale de Inovare (ARI). Aceasta va constitui un catalizator regional al inovării, în domeniile S3.

Ca policy maker, ARI va juca un rol esențial în reducerea decalajului de inovare la nivelul RV prin dezvoltarea și susținerea ecosistemului de inovare, creșterea capacității instituționale a actorilor de helix cvadruplu și stimularea transferului de cunoștințe între aceștia. ARI își va concentra atenția pe încurajarea inițiativelor de business în conformitate cu cerințele pieței, atât prin acțiuni de internaționalizare a IMM-urilor, facilitare a accesului la finanțare, rețele de cunoaștere și lanțuri valorice, cât și prin măsuri de consolidare a capacităților organizaționale pentru firmele care implementează proiecte fundamentate tehnologic. Prin urmare, se va accelera schimbul de informații și transferul de cunoștințe organizaționale necesare inovării, în special în cele 6 sectoare S3. ARI va avea în portofoliu atât elaborarea, implementarea și monitorizarea S3, cât și a Agendei de Inovare Regională, dezvoltând astfel un ecosistem de inovare robust și funcțional, în beneficiul actorilor regionali.

Tipuri de acțiuni:

A. Îmbunătățirea competențelor, ca instrument de sprijinire a procesului de difuzare a inovării și de comercializare a tehnologiei, având în vedere tipologii de abilități cum ar fi:

-**Abilități tehnice:** necesare pentru rezolvarea problemelor inovative, proiectarea, operarea, îmbunătățirea și întreținerea utilajelor și a structurilor care încorporează noi tehnologii digitale avansate, abilități profesionale de IT;

-**Abilități de management inovativ:** legate de planificarea afacerii în contextul i4.0 și i5.0, respectarea reglementărilor și controlul calității, planificarea

resurselor umane și alocării eficiente a resurselor în activități inovative;

-**Abilități creative:** utile pentru activități de inovare, în crearea de produse noi cu valoare adăugată, în a experimenta în afara normelor convenționale și a transforma diverse probleme sociale și economice în oportunități antreprenoriale;

-**Abilități antreprenoriale pentru firme inovatoare, în special în sectorul high-tech:** specifice pentru companii noi, cum ar fi crearea unui plan de afaceri sustenabil, acceptarea și gestionarea riscurilor, gândirea strategică, capacitatea de a crea rețele noi, capacitatea de a face față provocărilor și cerințelor noi legate de tranziția către i4.0 și i5.0;

-**Abilități ecologice (green):** specifice pentru a genera sau modifica produse, servicii și procese în conformitate cu principiile economiei circulare e.g. reciclare, reutilizare, reprelucrare, și a nevoii de adaptare continuă la schimbările climatice, respectiv a reglementărilor privind schimbările climatice.

Ca exemple, se vor sprijini activități care urmăresc:

· Îmbunătățirea competențelor specifice, doar în legătură cu procesele antreprenoriale de inovare avansată, disruptivă, tranziția industrială către i4.0 și i5.0, precum: management de inovare, management tehnologic, competențe privind economia circulară, etc.

· Îmbunătățirea competențelor digitale, precum: robotică, mecatronică, nanotehnologii - conductori, calcul de înaltă performanță, AI, IoT, 3D, realitate augmentată, blockchain și securitate cibernetică.

· Dezvoltarea capacității și competențelor organizațiilor de cercetare pentru a aprofunda cooperarea cu operatorii economici; pentru a însoți tranziția către organizații antreprenoriale; creșterea viabilității comerciale și relevanța pe piață a proiectelor lor de cercetare; sporirea capacităților de a participa la procese de inovare interactive și deschise.

· Instruirea angajaților organizațiilor CDI (de ex. entitățile de inovare și transfer de tehnologie) pentru furnizarea și promovarea serviciilor, precum și pentru a introduce inovarea și spiritul antreprenorial în curricula.

B. Operaționalizarea Agenției Regionale de Inovare prin sprijinirea unor activități specifice, cum ar fi:

· Organizarea întâlnirilor de descoperire antreprenorială.

· Pregătirea Agendei Regionale de Inovare,

· Monitorizarea și evaluarea politicilor regionale de inovare.

· Elaborarea, evaluarea, implementarea și monitorizarea S3.

· Efectuarea unei analize teritoriale a ecosistemului de inovare.

· Inventarierea și promovarea nevoilor și oportunităților din domeniul competențelor legate de inovare.

· Alcătuirea unui portofoliu de experți tematici capabili să ofere sprijin procesului de generare, selectare sau implementare de proiecte inovatoare la nivel regional, de ex. vouchere de inovare.

Scopul Agendei Regionale de Inovare este acela de a contura ARI Vest la nivelul ecosistemului regional de inovare sub forma unui actor generator de politici și a unui hub regional capabil să conecteze diferite niveluri și ecosisteme de inovare, regionale, naționale și europene.

Firmele beneficiare de finanțare prin OS 1.1, 1.2 și 1.3 vor putea beneficia de sprijin pentru dezvoltarea de competențe furnizate prin OS 1.4 necesare pentru

operaționalizarea unor idei inovative. OS 1.4 sprijină și beneficiarii interesați doar de activități de formare.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului MRR.

Forma de sprijin va fi grantul nerambursabil, iar investițiile sunt complementare intervențiilor propuse a se finanța prin PCIDIF, PTJ și PEO.

Prin **PCIDIF** se propune formarea și perfecționarea profesională a resurselor umane implicate în activități de CDI din cadrul infrastructurilor de CDI sprijinite, precum și sprijinirea capacității administrative a actorilor implicați în MDA (57) - așa cum rezultă din Metodologia de desfășurare a procesului de descoperire antreprenorială la nivel național.

PRV susține exclusiv dezvoltarea competențelor forței de muncă în domeniile de specializare inteligentă, în vreme ce **PTJ** vizează reconversia profesională și dezvoltarea competențelor pentru persoanele direct afectate de procesul de tranziție prin pierderea locului de muncă sau cele indirect afectate de tranziție din cauza competențelor neadecvate sau insuficient adecvate cererii preconizate pentru o economie cu emisii reduse.

PEO va acorda sprijin pentru adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic, creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic.

PNRR prin C7 sprijină îmbunătățirea abilităților digitale ale angajaților, cu accent pe tehnologiile emergente precum IoT, volume mari de date, învățarea automată, inteligența artificială, automatizarea proceselor robotizate, tehnologia blockchain.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Grupurile țintă ale acțiunilor finanțate pot fi atât persoane, cât și organizații care vor fi implicate sau afectate pozitiv de acțiunile propuse. Acestea ar trebui încurajate să adopte soluții care să ducă la un ecosistem de inovare îmbunătățit. Mai concret, grupul-țintă include atât actorii publici, cât și cei privați ai sistemului de inovare, precum IMM-urile și angajații acestora, organizațiile de tip cluster, autoritățile publice, intermediari, organizațiile de educație și formare, instituțiile de cercetare private și publice, inclusiv ARI și cele 4 CCI.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Activitățile sprijinite în cadrul acestui OS vizează creșterea competențelor tehnice, creative, de management, antreprenoriale, inovative, ecologice etc., specifice domeniilor de specializare inteligentă, pentru angajații din cadrul IMM-urilor. Cursurile de formare a resursei umane vor fi contractate de la prestatori externi, prin urmare aspectele cu privire la accesibilitatea fizică a spațiului construit nu au relevanță pentru acest tip de acțiune, nefiind sprijinită componenta de infrastructură.

Beneficiarii vor acorda acces nediscriminatoriu la activitățile de formare oferite și vor detalia, la modul concret, criteriile avute în vedere pentru selectarea angajaților care vor beneficia de cursuri de instruire (de ex. nevoia de specializare raportată la activitatea desfășurată în cadrul societății) va justifica și faptul că procesul de selecție respectă principiile egalității de gen, de șanse, nediscriminării și incluziunii sociale.

Respectarea legislației naționale și comunitare aplicabilă în domeniul egalității de șanse și nediscriminării reprezintă un criteriu de eligibilitate pe care solicitanții și beneficiarii de finanțare trebuie să îl îndeplinească atât la depunerea proiectului, cât și în etapa de implementare și monitorizare a contractului de finanțare.

Solicitantul de finanțare își asumă respectarea cerințelor legale obligatorii printr-o declarație pe propria răspundere, care ulterior se va anexa la contractul de finanțare.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Obiectivul specific nu prevede utilizarea instrumentelor teritoriale. Pentru a crește eficiența sprijinului pentru dezvoltarea instituțională la nivel regional, ARI a fost selectată ca operațiune de importanță strategică care urmează a fi finanțat într-un apel necompetitiv.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

Județele RV sunt definite de particularități economice și sociale specifice. Totodată, gradul de conexiune cu piața de muncă europeană variază. Astfel, în timp ce zonele din jurul marilor orașe s-au industrializat, altele au încă probleme în a se adapta la tranziția către i4.0 și în a-și dezvolta competențele necesare în domeniile de specializare identificate la nivel regional. Genul acesta de clivaje, dezvoltate vs. nedezvoltate, integrate vs. izolate, urbane vs. periferice, industrializate vs neindustrializate pot fi atenuate prin implementarea proceselor i4.0, inclusiv dezvoltarea de competențe și abilități profesionale. În cadrul OS a(vi), intervențiile viitoare vor putea să-și demonstreze capacitatea de a acționa precum un catalizator regional privind creșterea nivelului de competențe ale angajaților prin valorificarea experiențelor și realizărilor tematice (e.g. proiecte InnoSchool, DigiTrans, NewGenerationSkills, eDigiStars). O.S. a(iv) înțelege necesitatea de a sprijini transferul de competențe pentru specializarea inteligentă, armonizarea intervențiilor la nivel antreprenorial și testarea tehnologiilor i4.0 pentru a restabili sau a câștiga competitivitate. Acest lucru necesită un accent sporit pe IMM-uri, tranziția industrială și a competențelor profesionale conexe.

O.S. a(iv) PRV este aliniat cu misiunea și obiectivele specifice AP7 SUERD, în special *To revert brain drain and foster brain circulation* și *To further implement Smart Specialization Strategies in all Danube countries* sau ale AP8 i.e. *To improve digital skills of entrepreneurs* sau *To improve know-how transfer about Digital Innovations to local small and medium-sized enterprises (SME)* (58).

Pe baza instrumentului de benchmarking regional pus la dispoziție de platforma de S3 a JRC, am identificat primele 5 astfel de regiuni la nivel european:

Nyugat-Dunantul (H): 0.0201; Eszak-Magyarország (H): 0.0233; Közép-Dunántul – (H): 0.0247; Łódzkie (P): 0.0256; Del-Dunantul, (H): 0.0263. Cu cât valoarea indexului este mai mică, cu atât regiunea respectivă împărtășește condiții structurale similare cu RV. În plus, RV va căuta să coopereze cu: Apulia (I), Extremadura (E), East Slovakia (S), Wallonia (B). Programul are în vedere oportunitățile de cooperare cu programele Interreg RO-HU, RO-SRB sau HUSKROUA.

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Pentru activitățile finanțate prin OS a (iv) nu vor fi utilizate IF. Motivele sunt legate de faptul că prin acest obiectiv specific este sprijinită dezvoltarea competențelor inovatoare pentru angajați, necesare pentru transformarea regiunii într-o regiune competitivă, cu un nivel ridicat de CDI și digitalizare.

Tipurile de abilități care trebuie dezvoltate sunt de natură orizontală și este puțin probabil că antreprenorii vor dori să investească fonduri substanțiale pentru astfel de competențe care nu au un impact imediat și direct, reflectat în rezultatele financiare ale IMM, cu toate că ele sunt absolut necesare pentru dezvoltarea pe criterii de performanță a întreprinderilor. Prin urmare este necesară organizarea și finanțarea prin granturi a unor astfel de acțiuni, deoarece chiar în situația în care s-ar percepe taxe pentru cursuri, veniturile generate ar fi insuficiente pentru rambursarea IF.

Organizarea și finanțarea prin granturi a unor astfel de acțiuni este necesară pentru a consolida capacitatea IMM-urilor ca pe viitor să poată gestiona astfel de investiții cu ajutorul IF.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO01	Întreprinderi care beneficiază de sprijin (din care: micro, mici, medii, mari)	întreprinderi	325,00	1.082,00
1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO02	Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi	întreprinderi	325,00	1.082,00
1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO16	Participarea părților interesate instituționale la procese de descoperire antreprenorială	participarea părților interesate instituționale	150,00	600,00
1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin	RCO101	IMM-uri care investesc în competențe pentru specializare	întreprinderi	325,00	1.082,00

			dezvoltate		inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenariat				
1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	PSO02	Organizații de cercetare publice care investesc în competențe pentru specializarea inteligentă	organizații de cercetare publice		13,00	23,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR98	Angajați din IMM-uri care finalizează programe de formare a competențelor pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenariat (pe tip de competențe: tehnice, de management, de antreprenariat, ecologice, altele)	participanți	0,00	2021-2029	3.247,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	PSR01	Cercetători din organizațiile CDI publice care finalizează programe de formare a competențelor pentru specializare inteligentă	cercetători	0,00	2021-2029	400,00	SMIS, rapoarte de monitorizare	
1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	PSR02	Contribuții/acțiuni de consolidare a guvernancei S3 și a ecosistemului regional de inovare	contribuții/acțiuni	0,00	2021-2029	24,00	SMIS, rapoarte de monitorizare	

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	023. Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială, antreprenariat și adaptabilitatea întreprinderilor la schimbare	7.750.000,00
1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	170. Îmbunătățirea capacității autorităților responsabile cu programele și a organismelor implicate în execuția fondurilor	2.550.000,00
1	RSO1.4	Total			10.300.000,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	10.300.000,00
1	RSO1.4	Total			10.300.000,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	33. Alte abordări – Nicio orientare teritorială	10.300.000,00
1	RSO1.4	Total			10.300.000,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
1	RSO1.4	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	10.300.000,00
1	RSO1.4	Total			10.300.000,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1. Prioritate: 2. O regiune cu orașe Smart și o administrație digitalizată

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO1.2. Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

Indicele DESI plasează RO pe locul 27 în UE la digitalizare, cu un scor de 32,9 față de 50,7 media UE **(59)**. Patru regiuni, inclusiv RV, se află pe ultimul loc conform indicatorului “*Servicii Publice Digitale*” - ponderea adulților care folosesc serviciile de e-guvernare fiind sub 10%.

Principala problemă legată de e-guvernarea este reprezentată de gradul dezvoltare al serviciilor publice electronice. Un număr mic de e-servicii publice depășesc nivelul 2 de sofisticare digitală - interacțiunea cu cetățeanul se face într-un singur sens, de ex., descărcarea formularelor electronice **(60)**.

În RV, 40 localități urbane, (95% din total) și 107 localități rurale (38%) sunt înregistrate pe la Punctul de Contact Unic electronic (PCU), dar un număr restrâns de localități - doar 5, au dezvoltat efectiv servicii digitale pentru cetățeni care depășesc nivelul 2 de sofisticare. Celelalte localități permit descărcarea unor documente needitabile. Pe platforma *Ghișeul.ro* sunt înrolate doar 52 de instituții ale administrației publice. Cel mai mare grad de înrolare este al localităților din HD - 86%; 12 orașe; CS - 63%; 6 orașe; AR - 60%; 6 orașe; TM - 50%; 5 orașe.

Conectarea virtuală a întreprinderilor cu administrația publică și cu alți furnizori de servicii publice, este evaluată de întreprinderi ca fiind moderată, iar cel mai mare grad de digitalizare este atribuit depunerii de declarații. Aceasta nu este 100% o interacțiune digitală, având în vedere faptul că declarațiile sunt transmise de obicei pe e-mail și mai puțin prin platforme integrate.

Studiul *E-guvernarea în municipiile RO* realizează o analiză orizontală a implementării platformelor web de livrare a serviciilor publice electronice în toate cele 320 de orașe **(61)**. Doar 5 orașe din țară au primit calificativul *foarte bine* pentru nivelul de dezvoltare al e-guvernării, printre care se află Timișoara și Hunedoara din RV. Situația nivelului de dezvoltare a e-guvernării arată că 3 județe din RV au calificativ satisfăcător: TM, AR, HD, iar CS are calificativ slab.

Dezvoltarea durabilă și reziliența sunt obiective ale orașelor inteligente, răspunzând astfel noului cadru pentru dezvoltare durabilă reprezentat de Agenda 2030, ODD11, care își propune ca orașele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile. Orașele inteligente sunt parte importantă a tranziției către o Europă digitală.

În anul 2017, ARSC **(62)** a lansat programul pilot Harta Proiectelor Smart City **(63)**, prin care se prezintă stadiul de implementare a acestora. În RV erau în implementare sau funcționale 58 de proiecte ”smart” - 45% localizate în TM, 30% în HD, 20,5% în AR și 4,5% în CS, în principal doar în municipiile reședință de județ. Analiza proiectelor relevă fragmentarea acestora și lipsa unui concept integrat. Astfel, impactul asupra procesului de transformare a orașelor în ”smart cities” a rămas limitat.

Statisticile realizate la nivel național de Vegacomp **(64)**, începând cu 2018, arată faptul că investițiile în acest domeniu la nivel național au crescut constant. Din totalul de 124 de orașe cu proiecte smart în anul 2021, Arad și Timișoara ocupă locurile 6 și 8, cu 29 respectiv 26 proiecte smart, urmate de Deva – loc 11, Reșița – loc 17 și Hunedoara - loc 10.

Certificarea transformării orașelor în smart city se face prin **standardul ISO 37120** - conține indicatorii necesari certificării serviciilor urbane și de calitate a vieții. Nu există nicio localitate din RV cu instrumente și metodologii de raportare la acest standard.

Standardizarea influențează pozitiv dezvoltarea orașelor inteligente. Sub rezerva aplicării standardelor internaționale, autoritățile pot elabora proiecte smart calitative. Prin raportarea la standardele, programele sau inițiativele de succes ale UE (65) se poate asigura caracterul inovativ și transformator al soluțiilor de digitalizare propuse.

Tipurile de acțiuni:

A. Digitalizarea administrației publice: platforme cu funcții și servicii digitale oferite de instituții publice, plecând de la nevoile și în beneficiul cetățenilor și al întreprinderilor, realizate în proiecte integrate la nivel regional/județean. Activitățile vor fi finanțate etapizat și granulat, în funcție de dimensiunea și tipologia localității urbane, fiind încurajate parteneriatele.

Platformele publice digitale avute în vedere, care intenționează să facă din regiune un loc mai bun pentru a trăi și a lucra, au în vedere includerea unor elemente care țin de creșterea calității vieții: probleme de mediu, poluarea aerului, conservarea naturii, locuințele publice, toaletele publice, comunitățile inclusive, impozitarea, reglementările comerciale, soluționarea litigiilor, facilități de recreere, infrastructura pentru vizitatori; activități pentru tineret, suport senior, posibilitate de mers pe jos, drepturi și libertăți, utilizarea terenurilor, alte probleme de oraș; infrastructură și parcuri pentru biciclete, trotinete electrice, stații electrice de încărcare etc.

Resursele financiare vor fi direcționate atât către intervenții care vizează creșterea sferei de date disponibile în formă digitală, cât și către proiecte care vizează crearea de noi servicii publice furnizate prin mijloace electronice către cetățeni și întreprinderi.

B. Aplicații de tip *Smart City* de tipul: Smart People, Smart Environment, Smart Economy, Smart Governance, Smart Mobility și Smart Living. Aplicațiile vor fi noi și pot fi implementate sub forma unor proiecte-pilot în localitățile solicitante, care ulterior vor fi replicate și adaptate particularităților locale.

Intervențiile de finanțare a infrastructurii și echipamentelor TIC pentru punerea în practică a aplicațiilor digitale dezvoltate nu vor fi sprijinite în cadrul acestui OS. Se va avea în vedere realizarea de complementariți cu European Data Spaces, conform cu EU Data Strategy Communication.

Operațiunile din zonele Smart City vor folosi tehnologii informaționale, în legătură cu: inteligență artificială; algoritmi; automatizare; data mining; procesarea evenimentelor; sistem de sprijin pentru luarea deciziilor; vizualizarea informațiilor; analize predictive: self services; procesarea tranzacției.

Intervențiile sprijinite implementează elemente inovative, respectiv noi funcționalități digitale care conduc la realizarea și transformarea eficientă, accesibilă și la un cost redus a serviciilor, produselor și proceselor publice în beneficiul cetățenilor și întreprinderilor; sunt destinate cetățenilor și întreprinderilor și adaptate specificului local; sprijină dezvoltarea, testarea și pilotarea de noi servicii și aplicații digitale; sunt integrabile, respectiv asigură interoperabilitatea cu alte soluții ale administrațiilor locale, regionale sau ale terților; conțin elemente TIC și de tranziție spre o economie cu emisii reduse de carbon; sunt scalabile, transparente și pot fi replicate în alte administrații.

Finanțarea infrastructurii și echipamentelor necesare sunt eligibile pentru faza de dezvoltare, testare și pilotare, într-o măsură limitată, dar nu și pentru extinderea și implementarea ulterioară.

Se va acorda o atenție deosebită promovării și stimulării serviciilor publice digitale axate pe utilizator, integrate, sporite, simple și sigure, bazate pe:

- logica digitală și telefonul mobil;

- procese flexibile și receptive la schimbările din societate;
- cultura colaborativă, procesele transparente, instrumentele deschise și consolidate;
- utilizarea arhitecturilor cloud.

Activitățile care permit procesarea sau colectarea de date pentru a permite reduceri ale emisiilor de gaze cu efect de seră, care au ca rezultat economii substanțiale de emisii de gaze cu efect de seră pe durata ciclului de viață, dezvoltarea și implementare de soluții bazate pe AI vor fi prioritizate prin intermediul unor criterii de selecție specifice.

Serviciile publice dezvoltate vor respecta cerințele privind accesibilitatea site-urilor web și a aplicațiilor mobile ale organismelor din sectorul public, pentru a permite ca site-urile web și aplicațiile mobile respective să fie accesibile utilizatorilor, în special persoanelor cu dizabilități, conform OUG nr. 112/2018 care transpune Directiva (EU) 2016/2102.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului MRR.

Forma de sprijin în cazul acestor acțiuni va fi grantul nerambursabil.

Există complementaritate cu PCIDIF, PTJ, PNS și PNRR.

PCIDIF - investiții în creșterea interoperabilității sistemelor informatice din administrația publică centrală.

În cazul în care investiții în digitalizarea serviciilor administrațiilor publice din zona de program vizată, vor fi indentificate ca priorități prin **PTJ**, se va asigura complementaritatea cu PRV.

PNS - înființarea/adaptarea unui sistem de informare, inovare și consultanță în agricultură - AKIS, și susținerea „smart villages” prin LEADER (**66**).

PNRR - C7: acțiuni de creștere a interoperabilității serviciilor publice centrale digitale; sisteme de colectare a taxelor fiscale și vamale, domeniilor de muncă, protecție socială, pensii, sănătate, mediu, justiție, administrație agricolă, cultură. C7 - dezvoltarea de competențe digitale pentru funcția publică, iar C10 - Smart City / Smart Village.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Populația din mediul urban și zona urbană funcțională (definite în SIDU), populația regiunii, agenții economici, angajații administrațiilor publice.

Fiecare instituție care oferă un serviciu public trebuie să identifice și să satisfacă nevoile cetățenilor și mediului de afaceri, într-o abordare integrată, care presupune interoperabilitatea serviciilor publice digitale. Scopul final este furnizarea unor e-servicii de calitate care să conducă la o implicare activă în managementul local al comunităților: depunere documente / cereri online și primirea soluționării lor în mod automat, plata de impozite, taxe și amenzi online pe website-ul instituției, verificarea on-line a statusului documentelor depuse la instituție, acces rapid la informații de interes public, colectarea și procesarea de date, procese legislative transparente în interesul cetățenilor și al mediului de afaceri.

Pentru crearea unor proiecte de tip ”smart city” administrația locală trebuie să-și definească o viziune asupra localității, într-un document de sine stătător sau în strategia de dezvoltare a localității, pentru a reproiecta spațiul urban și a integra noile tehnologii.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Intervențiile sprijinite în cadrul acestui obiectiv specific vizează cu precădere componenta ”soft” a digitalizării serviciilor publice în folosul cetățenilor și a mediului de afaceri. Componenta ”hard” se poate finanța într-un procent limitat, în strânsă legătură cu activitățile ”soft” și nu include investiții în clădiri. Prin urmare, aspectele cu privire la accesibilitatea fizică a spațiului construit nu au relevanță pentru acest tip de acțiune.

Prin activitățile propuse se va avea în vedere achiziția de soft/servicii ICT pentru digitalizarea interacțiunii dintre autoritățile/instituțiile publice locale, cetățeni și mediul de afaceri. Prin urmare, beneficiarii sunt obligați să ia măsuri de adaptare a mediului informațional și comunicațional la nevoile persoanelor cu diferite dizabilități (deficiențele fizice, senzoriale, psihice etc.) și vor detalia la modul concret măsurile întreprinse în acest sens (de exemplu, includerea în caietele de sarcini a unor cerințe specifice de adaptare a aplicațiilor informatice implementate la nevoile persoanelor cu dizabilități). Proiectele care vizează crearea de platforme web și aplicații mobile de către autorități și instituții publice trebuie să respecte Ordonanța de Urgență nr. 112/2018 privind transpunerea Directivei (UE) 2016/2102 a Parlamentului European și a Consiliului.

Tipurile de acțiuni propuse au ca scop transformarea administrațiilor și instituțiilor publice în instituții deschise, eficiente, transparente și favorabile incluziunii, pentru toți utilizatorii, care să corespundă nevoilor și cerințelor cetățenilor și ale întreprinderilor.

Pentru a stimula inovarea digitală și pentru a asigura accesul liber, direct și complet la activitatea publică, se recomandă ca soluțiile digitale dezvoltate sau contractate de către organismele publice să fie implementate în concordanță cu prevederile Directivei (UE) 2019/1024 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind datele deschise și reutilizarea informațiilor din sectorul public.

Acest lucru presupune punerea la dispoziție a datelor, cu respectarea principiilor GDPR, în format deschis, pentru a putea fi liber utilizate, reutilizate și partajate de oricine în orice scop, inclusiv prin intermediul aplicațiilor de inteligență artificială, acolo unde este cazul.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Nu sunt avute în vedere instrumente teritoriale.

Se intenționează realizarea unei analize integrate la nivel regional și crearea unei platforme comune în cadrul căreia să fie integrate aplicații care adresează direct nevoile cetățenilor și a mediului de afaceri, în funcție de strategiile proprii ale UAT-urilor.

Având în vedere că stadiul de elaborare SIDU este mai avansat raportat la cel de elaborare a strategiilor Smart City, datorită caracterului de noutate al acestui

din urmă domeniu și a lipsei de experți în domeniul din cadrul UAT-urilor, precum și datorită faptului că în cadrul PRV se apreciază că un procent important este alocat SUD (aproape 50%), nu se intenționează integrarea Smart City în abordarea SUD, având în vedere încurajarea parteneriatelor și alocarea limitată raportat la celelalte domenii. Fragmentarea alocării pe localități urbane ar reduce impactul regional al investițiilor sprijinite.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

Prin P2 și obiectivul specific selectat, programul va aduce o contribuție directă la acțiunile AP 7 a SUERD, prin susținerea, de exemplu, a tranziției către o societate bazată pe cunoaștere și efortul comun de a transforma zona Dunării într-o regiune inteligentă și în folosul cetățenilor (acțiunea 6 AP7). De asemenea, PRV este aliniat eforturilor de a răspunde provocărilor identificate de AP 11 SUERD, *Securitate, acțiunea 5: Setting up a structure of Danube River Forum*, prin considerarea capacității și securității structurilor administrative locale și regionale în procesul de digitalizare, cooperare internațională și tranziție către formatul orașelor inteligente. Experiența RV în programele transfrontaliere este una bogată prin prisma implicării beneficiarilor din această zonă în programe precum RO-HU și RO-RS. De exemplu, nevoia de a face pasul dinspre digitizare spre digitalizare și de a asigura un ecosistem administrativ predictibil, transparent și responsabil pentru cetățeni și întreprinzători este una specifică atât orașelor și localităților Regiunii Vest, cât și zonelor de graniță din RS și HU care fac parte din programele amintite mai sus. Astfel, PRV poate participa în mod activ, printr-o sincronizare a apelurilor și a viitoarelor scheme de finanțare, la crearea unor zone administrative moderne și funcționale la nivel de transfrontalier, conducând astfel la reducerea barierelor administrative pentru locuitorii din zonele de graniță de la vestul României.

Prin urmare, partenerii vor fi identificați, în principal, la nivelul celor 6 județe din zona de graniță cu RS, Severnobański, Srednjobański, Južnobański, Podunavski, Braničevski, Borski, și a celor 4 județe din zona de graniță cu HU, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, Békés și Csongrád-Csanád. În plus, Prioritatea 2 a PRV este congruentă cu P1, dar și ISO 1 ale DTP, ambele fiind axate pe elemente cheie precum digitalizarea administrației publice, guvernare transparentă și în folosul cetățeanului sau planificare spațială, dar și asupra conceptelor de orașe smart sau comunități ale viitorului.

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Pentru activitățile finanțate prin OS a (ii) nu vor fi utilizate instrumente financiare. Decizia a fost luată deoarece pentru utilizarea platformei cu servicii și aplicații digitale oferite de către administrațiile publice locale cetățenilor și întreprinderilor nu se vor percepe taxe sau chiar în cazul unor taxe pentru servicii complexe, sumele colectate nu vor putea genera un profit suficient pentru rambursarea sumelor furnizate prin intermediul unui instrument financiar. Situația este similară pentru aplicațiile de tip Smart City pentru care, chiar dacă ar putea fi percepute anumite taxe sau abonamente, sumele colectate vor fi utilizate doar pentru asigurarea mentenanței fiecărei platforme, deci nu pot genera suficiente venituri pentru a rambursa fondurile primite printr-un instrument financiar.

Aceste proiecte vor fi în principal de natură socială și vor fi implementate în mare parte de entități publice în beneficiul întregii populații a regiunii.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
2	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO14	Instituții publice care beneficiază de sprijin pentru a dezvolta servicii, produse și procese digitale	instituții publice	0,00	22,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
2	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR11	Utilizatori de servicii și produse și procese digitale publice noi și optimizate	utilizatori/an	0,00	2021-2029	320.000,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
2	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	016. Soluții TIC, servicii electronice și aplicații guvernamentale	20.249.250,00
2	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	017. Soluții TIC, servicii electronice și aplicații guvernamentale care respectă criteriile de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră sau criteriile de eficiență energetică	8.678.250,00
2	RSO1.2	FEDR	Mai puțin	170. Îmbunătățirea capacității autorităților responsabile cu programele și a organismelor implicate în execuția	72.500,00

			dezvoltate	fondurilor	
2	RSO1.2	Total			29.000.000,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
2	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	29.000.000,00
2	RSO1.2	Total			29.000.000,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
2	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	33. Alte abordări – Nicio orientare teritorială	29.000.000,00
2	RSO1.2	Total			29.000.000,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
2	RSO1.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	29.000.000,00
2	RSO1.2	Total			29.000.000,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1. Prioritate: 3. O regiune cu orașe prietenoase cu mediul

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

În 2019 în RV existau 845.243 locuințe, 63% în mediul urban - locul II în RO. Dintre acestea, 1,8% sunt în proprietate publică și 98,2% în proprietate privată, iar 345.884 sunt situate în blocuri de apartamente urbane **(67)**. Au fost inventariate 7.096 blocuri de locuințe multifamiliale, aproape 50% în municipiile reședință de județ. În mediul urban predomină blocurile cu P+4E, care reprezintă cca. 74% din totalul blocurilor de locuințe **(68)**. 662 de blocuri (9%) au un regim de înălțime mai mare decât P+4E, majoritatea fiind amplasate în municipiile reședință de județ, respectiv 491 blocuri. Blocurile de locuințe cu regim de înălțime mai mic decât P+4E, sunt în număr de 1.184 - 17% și sunt mai numeroase în localități urbane mici, fiind legate de industriile dominante din trecut.

Majoritatea locuințelor colective sunt construite anterior anului 2000 - peste 90%, au suferit puține lucrări de investiții și se caracterizează prin confort și eficiență energetică scăzută, în raport cu standardele actuale **(69)**, existând astfel un potențial mare de reducere a consumului de energie. Din datele POR 2014-2020, blocurile de locuințe depuse pentru finanțare înregistrau, înainte de intervenție, un consum final specific de energie cuprins între 200 kWh/m²an și peste 500 kWh/m²an, ceea ce corespunde claselor energetice C, D și E.

Totodată, în locuințele colective, locuiesc deopotrivă locatari cu venituri medii sau peste medie și locatari cu venituri mici, care întâmpină dificultăți în acoperirea cheltuielilor cu serviciile energetice. Numărul blocurilor de locuințe pentru care UAT-urile au indicat faptul că predomină locatari cu venituri reduse este de 1.574 - 22% din numărul total de blocuri de locuințe la nivel regional, fiind concentrate în proporție covârșitoare în HD: 1.280 de blocuri. Practic, în HD, în 50% din blocurile de locuințe raportate de autoritatea locală, predomină proprietari cu venituri reduse.

În total, conform datelor disponibile de la nivelul UAT-urilor, au fost reabilitate termic 793 blocuri, din diferite surse de finanțare -11,17% din totalul blocurilor. Prin POR 2014-2020 s-au reabilitat termic sau se vor reabilita până în anul 2023, un număr de 224 de blocuri.

Conform studiului desfășurat cu privire la inventarul clădirilor rezidențiale, din datele completate de către UAT-uri, a reieșit o nevoie de finanțare a 1.311 blocuri, din care 1.194 cu regim de înălțime mai mic sau egal cu P+4E și 117 blocuri cu regim de înălțime mai mare decât P+4E.

Numărul clădirilor din mediul urban deținute de autoritățile publice locale, conform inventarului realizat de ADR Vest, este de 1.936 clădiri **(70)**. Pe județe, cele mai multe se regăsesc în TM - 41%, apoi HD - 28%, AR - 21%, iar cele mai puține se regăsesc în CS - 10%. În funcție de destinația acestora, predomină clădirile cu destinație socială - infrastructură educațională, sanitară, socială - 73%.

Conform datelor existente la nivelul regiunii, în ultimii 10 ani au fost reabilitate termic 215 clădiri publice urbane aflate în proprietatea UAT-urilor. Prin POR 2014-2020 s-au reabilitat termic sau se vor reabilita până în anul 2023, un număr de 49 de clădiri publice cu o suprafață utilă de 47.885 mp suprafață construită. Consumul mediu anual de energie primară specifică înainte de reabilitarea termică, înregistrat de clădirile publice depuse pentru finanțare prin POR 2014-2020, a fost de 352 kWh/m²an, cu valori diferite în funcție de destinația clădirii- învățământ, sanitară, administrativă.

Conform studiului desfășurat cu privire la inventarul clădirilor publice, din datele completate de către UAT-urile din mediul urban, a reieșit nevoia de finanțare pentru 423 clădiri publice, din care 284 sunt clădiri cu destinație socială, 46 sunt instituții de cultură, 54 reprezintă sedii administrative ale autorităților/instituțiilor publice locale și 39 reprezintă alte destinații.

Domeniul reabilitării termice a clădirilor a generat un interes crescut în perioada de programare 2014-2020, cu precădere în cazul clădirilor publice. Apetitul pentru accesarea fondurilor în cazul blocurilor de locuințe nu a fost unul ridicat, principalele provocări identificate fiind: lipsa de fonduri pentru acoperirea cofinanțării ridicate, proces complex și birocratic legat de acordul proprietarilor și obligativitatea ca agenții economici localizați în blocuri să asigure 100% din cheltuielile aferente reabilitării, tratarea unor situații particulare precum existența lucrărilor executate în regie proprie etc. Prin urmare, există o nevoie strategică de simplificare a procedurilor de accesare a fondurilor în acest sector - ex. simplificarea evaluării cererilor de finanțare, ajustarea ratei de cofinanțare în funcție de cuantumul economiilor de energie și impactul social, implementarea unei scheme de ajutor de minimis pentru agenții economici etc., concomitent cu o mai bună concentrare a finanțării asupra clădirilor care asigură o reducere a consumului de energie mai mare. Există încă un potențial considerabil de reducere a emisiilor de CO2 în sectorul public și privat.

Tipurile de acțiuni:

A. Creșterea eficienței energetice în clădiri rezidențiale și îmbunătățirea calității aerului. Se are în vedere finanțarea clădirilor multifamiliale și vor avea prioritate la finanțare blocurile de locuințe care prin intervențiile realizate vor conduce la atingerea celei mai mari rate de reducere a consumului de energie. Vor fi sprijinite intervențiile care ating cel puțin o economie de energie de 40%. Urmărim și intervențiile în urma cărora se realizează o economie de energie de minim 60%, în special la cele cu regim de înălțime >P+4E, în cazul cărora țintă de economie poate fi atinsă cu costuri unitare rezonabile din punct de vedere economic. Se va urmări atingerea rentabilității financiare optime în raport cu economia de energie și reducerea gazelor cu efect de seră.

B. Creșterea eficienței energetice în clădiri publice cu funcțiuni sociale: educaționale, de sănătate, servicii sociale în corelare cu legislația națională în vigoare. Prioritizarea se va realiza în funcție de consumul actual de energie și impactul în termeni de economii de energie obținute după intervenții.

Atât pentru clădirile rezidențiale, cât și pentru clădirile publice vor fi sprijinite integrat activități care vizează:

- îmbunătățirea izolației termice, modernizarea termică a anvelopei clădirii;
- îmbunătățirea sistemului tehnic al clădirii - instalații: ex. achiziția de echipamente de încălzire și răcire eficiente energetic, de panouri solare, sisteme de ventilație, corpuri de iluminat cu LED, senzori de mișcare (71), management energetic al clădirii.
- utilizarea surselor regenerabile de energie în măsura în care sunt concepute și dimensionate pentru consumul propriu al clădirii, în procent limitat.

Nu sunt eligibile intervențiile în înlocuirea sistemelor de încălzire cu ardere pe bază de combustibili fosili solizi, investițiile în clădirile sociale cu funcțiune rezidențială și investițiile în clădirile monument istoric.

AM PRV va propune o campanie / campanii de informare, educație și conștientizare cu privire la optimizarea consumului de energie în gospodărie și întărirea valorilor ecologice - acceptarea politicii de neutralitate climatică a UE, în acord cu Roadmap-ul.

100% din alocarea acestui OS va fi dedicată sprijinirii eficienței energetice în clădirile publice, precum și cele rezidențiale pentru a realiza, în medie, cel puțin

o renovare de amploare moderată, așa cum este definită în Recomandarea (UE) 2019/786 a CE. Vor fi sprijinite investiții care generează o economie a consumului de energie de 40%, respectiv 60%. Se va asigura respectarea prevederilor legislative în materie de utilizarea eficientă a resurselor, precum și sortarea, reutilizarea, reciclarea și eliminarea deșeurilor generate de șantiere. Finanțarea investițiilor se va face cu luarea în considerare a principiului ”*eficiența energetică înainte de toate*”.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului MRR.

Forma de sprijin în cadrul acestor tipuri de acțiuni va fi grantul nerambursabil, iar ca proiect pilot și instrumentul financiar în baza rezultatelor evaluării ex-ante.

Amploarea și legitimitatea măsurilor propuse pentru creșterea eficienței energetice a clădirilor vor fi condiționate și fundamentate pe baza recomandărilor auditului energetic, conform metodologiei de calcul a performanței energetice a clădirilor, precum și certificate ex-post, prin intermediul certificatelor de performanță energetică emise după realizarea intervențiilor.

Acțiunile propuse vor fi în concordanță cu documentele strategice relevante (ex. SIDU, PAED, alte documente de planificare), fiind complementare cu **PDD** – intervenții în eficiență energetică la nivelul companiilor, **PTJ** – intervenții în eficiență energetică în județul HD conform PTTJ sau **PNRR - C5**. *Valul de Renovare* și *C10. Fondul Local* include măsuri de eficiență energetică dedicate clădirilor rezidențiale și clădirilor publice, pentru a crește viteza și calitatea renovărilor energetice sau pentru a sprijini o transformare urbană și rurală prin utilizarea soluțiilor verzi și digitale.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Pentru clădirile rezidențiale: locatarii din mediul urban din cadrul clădirilor rezidențiale, inclusiv persoanele din categorii defavorizate, asociațiile de proprietari.

Pentru clădirile publice: utilizatorii clădirilor publice cu funcțiune educațională, de sănătate, de servicii sociale (școli, universități, campusuri, spitale, policlinici, centre și cantine sociale, etc.).

Pentru măsura de instrumente financiare, alături de grupurile țintă menționate la clădirile rezidențiale, avem în vedere și intermediarii financiari implicați în gestionarea instrumentului.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

În finanțarea intervențiilor pentru creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe **este important de luat în considerare fenomenul de ”sărăcie**

energetică” și slaba capacitatea de co-finanțare a proiectelor de către asociațiile de proprietari. Astfel, pentru proprietarii cu venituri reduse se are în vedere utilizarea unor măsuri de sprijin suplimentare, precum o rată de cofinanțare redusă pentru gospodăriile vulnerabile, pe baza informațiilor furnizate de **autoritățile publice locale.**

Respectarea legislației naționale și comunitare aplicabilă în domeniul egalității de șanse și nediscriminării reprezintă un criteriu de eligibilitate pe care solicitanții și beneficiarii de finanțare trebuie să îl îndeplinească atât la depunerea proiectului, cât și în etapele de implementare și monitorizare a contractului de finanțare.

Solicitantul își asumă respectarea cerințelor legale obligatorii printr-o declarație pe propria răspundere, care ulterior se va anexa la contractul de finanțare.

La depunerea proiectelor, solicitanții de finanțare își vor asuma că infrastructura aferentă clădirilor rezidențiale și publice va fi adaptată pentru persoanele cu dizabilități, după caz, prin: asigurarea de rampe de acces pentru toate tipurile de clădiri (rezidențiale și publice) și asigurarea de măsuri obligatorii de accesibilizare a clădirilor publice pentru persoane cu dizabilități: de exemplu marcaje tactil-vizuale și utilizarea de culori contrastante pe trasee de acces, adaptări în spațiul construit prin intrări, circulații orizontale și verticale, grupuri sanitare, alte tipuri de adaptări.

Prin intermediul proiectelor pot fi finanțate accese și facilități pentru persoanele cu dizabilități, de tipul:

- Rampe, ascensoare, platforme mobile;
- Sisteme de ghidaj și orientare care utilizează tehnologia senzorilor de proximitate destinate persoanelor cu deficiențe de vedere;
- Sisteme de avertizare luminoasă sau amplificare a sunetului destinate persoanelor cu deficiențe de auz;
- Covoare tactile pentru infrastructura de acces în instituțiile publice de interes general.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Investițiile în clădirile rezidențiale vor fi concentrate doar în zonele urbane, inclusiv în ZUF Timișoara.

Investițiile în clădirile publice cu funcții sociale se vor implementa cu prioritate în zonele urbane, inclusiv în ZUF Timișoara.

Pentru intervențiile finanțate în cadrul acestui OS se aplică instrumente teritoriale, în conformitate cu RDC, art. 28 (a) – ITI VJ, respectiv art. 28 (c) – ”Finanțare în baza SIDU”.

Proiectele trebuie să fie incluse într-o strategie teritorială integrată, elaborată în conformitate cu prevederile RDC, art. 29 și implementată sub responsabilitatea municipiilor/orașelor, cu implicarea partenerilor relevanți.

AM PRV va verifica strategiile teritoriale integrate în baza unei grile de verificare și a unei autoevaluări realizate de către autoritățile locale.

Proiectele finanțabile vor fi rezultatul unui proces de selecție strategică/prioritizare desfășurat la nivelul autorităților responsabile cu implementarea strategiilor teritoriale (Consilii Locale, ADI, Asociația pentru dezvoltare teritorială integrată Valea Jiului).

Cele 6 orașe și municipii din ITI Valea Jiului vor beneficia de alocări orientative, ca teritoriu integrat, în funcție de numărul de locuitori și nivelul local de

dezvoltare.

Cele 9 municipii din regiune - MRJ și celelalte municipii, vor beneficia de alocări predefinite orientative stabilite cu aprobarea CDR Vest, în corelare cu prevederile OUG 156/2020, cu modificările și completările ulterioare.

Cele 27 de orașe au o anvelopă financiară comună per județ, intrând în proces de selecție a proiectelor în sistem competitiv, în limita unui buget maxim pentru fiecare județ, stabilit în funcție de populație și nivelul județean de dezvoltare.

În procesul de selectare a proiectelor AM PRV va verifica SIDU și proiectele, asigurându-se de caracterul integrat al acestora, complementaritatea în cadrul strategiei, încadrarea în alocarea financiară aferentă apelului de proiecte și de respectarea tuturor criteriilor (conformitate, eligibilitate și calitate) prevăzute în ghidurile de finanțare.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

RV, la fel ca întreaga regiune a Dunării se bazează, în mare măsură, pe combustibili fosili atât în ceea ce privește producția, cât și consumul de energie. În ciuda schimbărilor favorabile și semnificative din multe țări, sectorul energetic este foarte departe de a fi unul cu un nivel scăzut de emisii de carbon. La nivel regional, producția și consumul de energie durabilă necesită o trecere la surse de energie regenerabile, deoarece ponderea combustibililor fosili în producție este, ca nivel de utilizare, între 65% și 80%. Prin OS b(i), RV va aduce o contribuție la obiectivele și acțiunile P 2 și 6 ale SUERD care promovează, de exemplu, eficiența energetică și utilizarea energiei regenerabile în clădiri și consolidarea capacității autorității de management, a promotorilor de proiecte și a autorităților publice în domeniul eficienței energetice prin campanii de informare, educație și conștientizare.

Provocările și acțiunile identificate de PRV sunt în conformitate cu angajamentele cheie ale PVE în ceea ce privește furnizarea de energie curată, accesibilă și sigură. Mai mult decât atât, experiența RV în programele transfrontaliere este una bogată prin prisma proiectelor comune beneficiarilor din această zonă în programe precum RO-RS și RO-HU.

În plus, prin P3 PRV este aliniat P1 a RO-SRB și P2 a Programelor RO-HU și PTD, axate pe elemente cheie precum energia regenerabilă sau decarbonizare. Astfel, se creează premisele unei colaborări complementare la nivel transnațional, inclusiv printr-o sincronizare a apelurilor de proiecte, în conformitate cu nevoile spațiului dunărean și a politicii de coeziune europene, colaborare care poate da posibilitatea capitalizării unor proiecte implementate anterior (e.g. 3Smart, CSSC Lab).

Cooperarea viitoare se va axa pe regiunile vecine, cu precădere cele 6 județe din zona de graniță cu RS și cele 4 județe din zona de graniță cu HU, prin intervenții care să crească eficiența energetică în clădiri publice și rezidențiale, dar și alte inițiative sau metodologii care ar putea aduce valoare adăugată obiectivelor programului sau regiunii, inclusiv exemple de bună practică a unor regiuni care au utilizat instrumente financiare pentru măsurile de eficiență energetică.

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Eficiența energetică în clădirile publice propune sprijin prin grant. Principalele bariere (72) care împiedică instrumentele financiare, accentuate de criza COVID și creșterea prețurilor la energie, sunt: bugetare restrictivă - lipsa unei bugetări multianuale, imposibilitatea reportării economiilor de energie pe anii viitori, nivel ridicat al datoriei municipale; lipsa cadrului legislativ pentru CPE; dezvoltarea scăzută a pieței ESCO.

Totodată, veniturile scăzute ale populației, legislația deficitară și insuficienta reglementare a asociațiilor de proprietari - luarea colectivă a deciziilor, capacitatea de a semna contracte, de a contracta împrumuturi de la bănci etc., precum și sărăcia energetică, determină continuarea intervențiilor prin grant pentru anumite proiecte de eficiență energetică în clădirile rezidențiale.

Implementarea intervențiilor privind eficiența energetică va fi reconsiderată pentru a ține cont de rezultatul AT oferite de CE prin BM pentru implementarea ”Valului renovării” în RO. Concluziile acestuia vor fundamenta utilizarea instrumentelor financiare pentru eficiență energetică în clădirile rezidențiale.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO18	Locuințe cu performanță energetică îmbunătățită	locuințe	0,00	8.300,00
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO19	Clădiri publice cu performanță energetică îmbunătățită	metri pătrați	0,00	86.500,00
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO22	Capacitate de producție suplimentară pentru energia din surse regenerabile (din care: energie electrică, termică)	MW	0,00	1,64
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO74	Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată	persoane	0,00	1.000.000,00
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO75	Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin	contribuții la strategii	0,00	26,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR26	Consum anual de energie primară (din care: al locuințelor, clădirilor publice, întreprinderilor etc.)	MWh/an	208.194,00	2021-2029	101.056,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR29	Emisii de gaze cu efect de seră estimate	echivalent tone de CO2/an	37.382,00	2021-2029	18.160,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR31	Energie totală din surse regenerabile produsă (din care: energie electrică, termică)	MWh/an	0,00	2021-2029	3.587,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Quantum (EUR)
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	042. Renovarea fondului locativ existent în vederea creșterii eficienței energetice, proiecte demonstrative și măsuri de sprijin care respectă criteriile de eficiență energetică	53.424.585,00
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	045. Renovarea în vederea creșterii eficienței energetice sau măsuri de eficiență energetică legate de infrastructurile publice, proiecte demonstrative și măsuri de sprijin care respectă criteriile de eficiență energetică	35.675.625,00
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	048. Energie din surse regenerabile: energie solară	7.940.100,00
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	052. Alte energii din surse regenerabile (inclusiv energia geotermală)	1.987.500,00
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	170. Îmbunătățirea capacității autorităților responsabile cu programele și a organismelor implicate în execuția fondurilor	248.190,00
3	RSO2.1	Total			99.276.000,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	86.526.000,00
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Sprijin prin instrumente financiare: împrumut	7.650.000,00
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	05. Sprijin prin instrumente financiare: Granturi în cadrul unei operațiuni privind instrumentul financiar	5.100.000,00
3	RSO2.1	Total			99.276.000,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	02. ITI – Municipii, orașe și suburbii	9.539.073,00
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	18. Alte tipuri de instrumente teritoriale – Municipii, orașe și suburbii	61.082.494,00
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	19. Alte tipuri de instrumente teritoriale – Zone urbane funcționale	15.904.433,00
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	26. Alte abordări – Municipii, orașe și suburbii	12.750.000,00
3	RSO2.1	Total			99.276.000,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
3	RSO2.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	99.276.000,00
3	RSO2.1	Total			99.276.000,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO2.7. Intensificare acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

În RV, 63,1% din populație trăiește în mediul urban, majoritatea locuind în cartiere de blocuri care se confruntă cu probleme care țin de amenajarea improprie a spațiilor verzi, din punct de vedere al aspectului și al funcțiilor, dar și cu lipsa sau incoerența spațiilor verzi.

La nivel de județ, cea mai mare valoare a suprafeței de spațiu verde per locuitor o are HD - 25,5 mp/locuitor, urmat de CS - 21,50 mp/loc., TM - 21,19 mp/loc., iar cele mai mici valori se înregistrează în AR - 19,56 mp/loc.

Evoluția suprafețelor spațiilor verzi a cunoscut, la nivel național, un trend ascendent în perioada 2011-2018. Rata de creștere a spațiilor verzi din RV - 7,97% este mult sub media națională - 20,37% și inferioară tuturor regiunilor de dezvoltare, cu excepția regiunii BI **(73)**. Suprafața spațiilor verzi în mediul urban a crescut de la 2.594 ha la 2.801 ha, dar în același timp a avut loc o scădere a ponderii suprafeței de spațiu verde în mediul urban din regiune în suprafața totală națională a spațiilor verzi urbane, de la 11,6% în 2011 la 10,41% în 2018. În anul 2018, RV ocupa locul 6 privind suprafața spațiilor verzi din mediul urban. Deși ponderea suprafeței spațiilor verzi în suprafața intravilanului a înregistrat o ușoară creștere în perioada analizată de la 5,72% la 5,85%, rata de creștere a spațiilor verzi din intravilan - 2,34% este inferioară ratei de creștere a intravilanului localităților urbane, respectiv 5,51%.

Cea mai mare rată de creștere o are AR, fiind peste media națională. În AR, creșterea suprafeței spațiilor verzi se datorează în cea mai mare parte municipiului Arad - 20 ha și orașului Lipova - 114 ha. Cu toate că municipiul Arad a înregistrat o creștere a suprafeței spațiilor verzi, rămâne orașul cu cea mai mică suprafață de spațiu verde din toate localitățile urbane ale regiunii.

CS nu se încadrează în trendul regional de creștere, suprafața spațiilor verzi a scăzut, din cauza orașelor Anina (-19 ha) și Oravița (-17 ha) și a faptului că niciun oraș din CS nu a înregistrat în perioada analizată creșteri ale suprafețelor de spații verzi.

În HD, creșterea spațiilor verzi s-a realizat în mod echilibrat, în mai multe localități: Deva - 32 ha, Vulcan - 29 ha, Petrila - 20 ha, Călan - 11 ha, Aninoasa, Brad, Orăștie - sub 10 ha.

Deși are cea mai mare suprafață de spații verzi din județele regiunii, TM a înregistrat o creștere nesemnificativă a suprafeței spațiilor verzi - 0,5%, datorată orașelor mici: Făget, Gătaia sau Ciacova - sub 5 ha. Municipiul Timișoara, în ciuda denumirii de "oraș al parcurilor", nu a înregistrat în această perioadă nicio creștere a suprafețelor verzi.

În anul 2018 în municipiile și orașele din regiune erau 51 de parcuri urbane **(74)** având o suprafață de 195,74 ha, ceea ce corespunde unei valori de 1,3mp de parcuri urbane/1.000 loc.. Cea mai mare valoare se înregistrează în TM (4,17mp/1.000 loc.), celelalte județe având valori sub 1mp/1.000 loc. **(75)**.

De asemenea, 38 din 42 de localități urbane sunt traversate de cursuri de apă, pentru care pot fi propuse măsuri de îmbunătățire a biodiversității prin reabilitarea malurilor, inclusiv de întreținere și valorificare pentru cetățeni a biodiversității existente.

În majoritatea localităților există suprafețe de teren neutilizate, degradate, abandonate care contribuie la menținerea aspectului inestetic urban. Lipsa spațiilor

verzi are un impact negativ asupra calității vieții și stării de sănătate a populației.

Crearea de locuri de protecție a biodiversității și spațiile verzi pot ajuta localitățile urbane să-și crească atractivitatea, reziliența și durabilitatea. Infrastructura verde are rolul de a îmbunătăți calitatea vieții în multe moduri - reducerea gazelor cu efect de seră, captarea prafului fin, producerea atenuării microclimatice, abordând teme de mediu, sociale și economice, bazate pe utilizarea multifuncțională a capitalului natural.

Infrastructura verde sprijină implementarea și respectarea legislației și politicilor UE de mediu, cum ar fi protecția naturii, calitatea aerului și a apei, precum și cu politicile de adaptare și atenuare a schimbărilor climatice (76).

Infrastructura verde crește vizibilitatea localităților, favorizează reglarea ecosistemului urban și poate contribui la ameliorarea problemelor legate de schimbările climatice, managementul apelor și calitatea aerului. Mai mult, sporește atractivitatea locală, întărește atașamentul cetățenilor față de localitate, contribuie la crearea de legături între membrii comunității și crește accesibilitatea pentru locuitorilor, inclusiv: persoane cu dizabilități, bătrâni, copii, familii.

Rețeaua verde contribuie la calitatea vieții și a sănătății oamenilor, susține economia verde și îmbunătățește biodiversitatea. Asigurarea de conexiuni peisagere și ecologice între categoriile infrastructurii verzi, prin legarea suprafețelor naturale și semi-naturale aflate în vecinătate, aduce beneficii în crearea de coridoare de mobilitate pentru speciile de faună, favorizând răspândirea speciilor de floră, conducând la îmbunătățirea confortului urban la nivelul localităților. Infrastructura verde include suprafețe bogate în biodiversitate precum păduri, iazuri, pajiști înflorite care sunt rezervoare de biodiversitate cu capacitate de repopulare și revitalizare a mediilor degradate.

Odată cu ratificarea României a Cartei de la Leipzig pentru orașe europene durabile, printre altele, una dintre priorități este crearea și asigurarea unor spații publice deschise de calitate.

Se va încuraja afilierea localităților urbane din RV la platforma UE privind înverzirea urbană, în cadrul acordului de parteneriat privind orașele verzi - Green City Accord, încheiat cu municipalități și primării (77).

Provocările majore identificate la nivelul localităților urbane sunt: neîndeplinirea standardelor din legislație în ceea ce privește suprafața spațiilor verzi; existența unor zone cu terenuri abandonate/degradate/neutilizate ca urmare a încetării unor activități economice și industriale sau a slabei planificări urbane. Ele își pun amprenta asupra calității mediului și esteticii urbane, afectând calitatea vieții; proporție mare de zone cu suprafață impermeabilă, generând insule de căldură; spații verzi cu potențial de recreere și petrecere a timpului liber redus; distribuția inegală a spațiilor verzi, care nu asigură accesul echitabil tuturor locuitorilor; restricțiile aduse de pandemia de COVID 19 au evidențiat valoarea spațiilor urbane verzi pentru bunăstarea fizică și mentală a cetățenilor.

Tipuri de acțiuni:

·Crearea de noi spații verzi în zonele dens populate din intravilanul localităților urbane.

Se vor realiza investiții asupra unor terenuri dezafectate, abandonate, degradate care sunt propuse spre a fi transformate în spații verzi definite de legislația națională:

- a) spații verzi publice cu acces nelimitat: parcuri, grădini, scuaruri;
- b) amenajarea zonelor verzi din cadrul grădinilor botanice și a muzeelor în aer liber;
- c) spații verzi pentru recreere;
- d) spații verzi pentru protecția lacurilor și cursurilor de apă (zona de maluri și zona de deasupra malurilor);

e) păduri urbane;

f) culoare de protecție față de infrastructura tehnică: perdele forestiere urbane, fâșii plantate, însă doar în cadrul unor proiecte care includ cel puțin încă o componentă din cele de mai sus.

AM PRV va iniția o campanie / campanii și activități de informare, conștientizare, implicare civică și educație care să conducă la formarea în RV a unei atitudini pozitive față de mediu potrivit principiului ”*from a single measure to city-wide network*”, dar și dezvoltarea unei mase critice de profesioniști în domeniul proiectelor care vizează infrastructura verde, în acord cu Roadmap-ul regional.

Având în vedere că sunt prevăzute intervenții ce vizează cursuri de ape, se va urmări corelarea cu Planurile de Management ale Spațiului Hidrografic Banat, Criș, Jiu și Mureș.

Nu se preconizează realizarea de intervenții în siturile Natura 2000 în **afara zonelor urbane**.

Pentru intervențiile din **zonele urbane care pot face parte din situri Natura 2000** se impune respectarea condițiilor din Avizul de mediu pentru PRV 2021-2027. În acest sens se va urmări ca toate intervențiile ce vor fi propuse să respecte articolul 73 alineatul (2), litera (e) CPR. Toate proiectele trebuie să parcurgă procedura de evaluare a impactului asupra mediului, iar proiectele ce intră sub incidența Directivei nr. 92/43 (CEE) vor face obiectul procedurii de evaluare adecvată privind efectele potențiale asupra Siturilor Natura 2000, având în vedere că la momentul elaborării programului nu sunt cunoscute toate informațiile viitoarelor proiecte care ar putea fi depuse și nu au făcut astfel obiectul procedurii SEA asupra programului

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului MRR.

Se va acorda prioritate intervențiilor care vizează crearea de spații verzi noi în situri abandonate / neutilizate sau propun o rată crescută a spațiilor verzi / per loc.

Acțiunile propuse vor fi complementare cu PDD și PTJ. În PRV 2021-2027 nu sunt avute în vedere investiții care vizează siturile zone special protejate, Natura 2000 și nici decontaminarea siturilor poluate, care sunt finanțate prin PDD și, respectiv, PTJ.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Grupul țintă este reprezentat de populația generală, inclusiv vizitatorii zonelor urbane din Regiunea Vest, actori publici și privați, care beneficiază de un management de mediu îmbunătățit la nivel regional și local. Sunt încurajate proiectele-pilot ce propun soluții noi și transferul de bune practici la nivelul proiectelor care vizează măsuri de protecție a mediului și reabilitarea unor spații verzi degradate / abandonate.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Respectarea legislației naționale și comunitare aplicabilă în domeniul egalității de șanse și nediscriminării reprezintă un criteriu de eligibilitate pe care solicitanții și beneficiarii de finanțare trebuie să îl îndeplinească atât la depunerea proiectului, cât și în etapa de implementare și monitorizare a contractului de finanțare.

Solicitantul își asumă respectarea cerințelor legale obligatorii printr-o declarație pe propria răspundere, care ulterior se va anexa la contractul de finanțare.

Pe lângă asigurarea unei suprafețe optime de spațiu verde, orașele din regiune trebuie să aibă în vedere și necesitățile de recreere ale diverselor grupe de utilizatori și distribuția echitabilă a acestora în orașe. Nu doar asigurarea suprafeței optime este importantă, ci și distribuția spațială a zonelor verzi în cadrul orașelor. Este necesar ca spațiile verzi să fie accesibile pietonilor, bicicliștilor și utilizatorilor transportului public. Crearea de coridoare ecologice la nivelul orașelor favorizează dezvoltarea biodiversității ce poate fi exploatată ca resursă în valorificarea traseelor de mobilitate non-motorizată (alei de promenadă, piste biciclete, alergare).

De asemenea, acolo unde este cazul, beneficiarii trebuie să aplice conceptul de design universal (design for all), astfel încât investiția să poată fi utilizată de către toate persoanele, fără a fi nevoie de adaptări ulterioare, sau de un design specializat, dacă este cazul, conform legislației naționale în vigoare.

Proiectele finanțate prin intermediul acestui obiectiv specific trebuie să asigure accesul și facilitățile specifice pentru toate persoanele, inclusiv pentru cele cu dizabilități sau aflate în situație de handicap temporar, persoane în etate, copii etc.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Investițiile vor fi concentrate doar în zonele urbane, inclusiv în ZUF Timișoara.

Pentru intervențiile finanțate în cadrul acestui obiectiv specific se aplică instrumentul teritorial prevăzut la art. 28 (c) al Regulamentului nr. 1060/2021 – ”Finanțare în baza SIDU”.

Proiectele trebuie să fie incluse într-o strategie teritorială integrată, elaborată în conformitate cu prevederile Regulamentului nr. 1060/2021, art. 29 și implementată sub responsabilitatea municipiilor și orașelor, cu implicarea partenerilor relevanți de la nivel local. AM PRV va verifica strategiile teritoriale integrate în baza unei grile de verificare și a unei autoevaluări realizate de către autoritățile locale.

Proiectele finanțabile vor fi rezultatul unui proces de selectare/priorizare desfășurat la nivelul autorităților responsabile cu implementarea strategiilor teritoriale (Consilii Locale, ADI, Asociația pentru dezvoltare teritorială integrată Valea Jiului).

În procesul de selectare a proiectelor, AM PRV va verifica proiectele, asigurându-se de caracterul integrat al acestora, încadrarea în alocarea financiară aferentă fiecărui municipiu, oraș sau apel de proiecte, precum și de respectarea tuturor criteriilor (conformitate, eligibilitate și calitate) prevăzute în ghidurile de finanțare.

Cele 42 de municipii și orașe din RV vor beneficia de o anvelopă financiară comună, fără alocări predefinite, intrând într-un proces de selecție a proiectelor în sistem competitiv, care va fi condiționat de prezentarea de proiecte integrate.

AM va verifica SIDU și proiectele în ceea ce privește abordarea integrată și modul în care proiectele depuse sunt legate de alte proiecte complementare din cadrul strategiei.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

Provocările și acțiunile identificate de PRV sunt, de asemenea, în conformitate cu angajamentele cheie ale PVE (Green Deal) în ceea ce privește furnizarea de energie curată, accesibilă și sigură, cu Facilitatea de Recuperare și Reziliență (Recovery and Resilience Facility), cu scopul de a sprijini tranziția verde și sustenabilitatea mediului înconjurător și cu Agenda Teritorială 2030 sau Carta de la Leipzig 2020.

Prin intermediul acestui obiectiv specific, la fel ca și în cazul P7, OS e(i), programul va căuta să se alăture modelelor aferente celor 5 inițiative pilot ale NEB în ideea de a contribui la efortul de diseminare și valorificare a oportunităților de impact. Ținând cont și de suprapunerea cu faza de diseminare a Bauhaus, programul își propune să beneficieze de pe urma planului de a replica experiențele, modelele, soluțiile, prototipurile dezvoltate în cadrul acestui program la nivelul cât mai multor orașe sau zone extra-urbane din Regiunea Vest.

De asemenea, programul va căuta să armonizeze politicile amintite mai sus cu programele Interreg specifice RV. Mai exact, programul este aliniat cu P2 a PTD și a RO-HU, care au selectat pentru implementare același obiectiv specific, și își propune să asimileze experiențe similare din programe precum URBACT, ESPON, Interreg Europe sau proiecte deja implementate (e.g. AgriGo4Cities, ARCHEODANUBE).

Domenii propuse pentru cooperare cu alte regiuni: construcții circulare, spații verzi, infrastructură verde și albastră, păduri urbane, muzee în aer liber, peisaje urbane cu o amprentă de carbon redusă etc. Ținând cont de experiența țărilor mai avansate cu aplicarea practică a principiilor Bauhaus, RV va căuta să încurajeze cooperarea atât în zona transfrontalieră dar mai ales cu următoarele regiuni: Helsinki-Uusimaa și Länsi-Suomi (FI), Stockholm și Ostra-Mellansverige (S), Stuttgart, Freiburg, Tbingen și Schwaben (DE) sau Rhone-Alpes și Pays de la Loire (FR).

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Pentru activitățile finanțate prin OS b (vii) nu vor fi utilizate instrumente financiare, deoarece acțiunile propuse pentru creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi și pentru reducerea poluării sunt în sarcina autoritățile publice locale care au, majoritatea, venituri bugetare locale reduse și în plus au reguli bugetare restrictive (lipsa unei bugetări multianuale, reguli stricte de îndatorare anuală de maxim 30% din totalul veniturilor). Chiar și în situația puțin probabilă în care unele din activitățile finanțate ar genera venituri, acestea ar fi mai mici decât costurile operaționale și/sau ar reprezenta o parte limitată din investiția globală. Prin granturi, beneficiul suportului UE este transmis direct cetățenilor zonelor urbane care vor avea acces la un mediu mai sănătos - aer mai curat, poluare redusă, mai multe spații verzi, protecția biodiversității.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
3	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO36	Infrastructuri verzi care beneficiază de sprijin pentru alte scopuri decât adaptarea la schimbările climatice	hectare	0,00	42,00
3	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO74	Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată	persoane	0,00	792.000,00
3	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO75	Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin	contribuții la strategii	0,00	18,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
3	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR95	Populația care are acces la infrastructuri verzi noi sau îmbunătățite	persoane	0,00	2021-2029	415.000,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
3	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	079. Protecția naturii și a biodiversității, patrimoniul natural și resursele naturale, infrastructura verde și cea albastră	33.915.000,00

3	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	170. Îmbunătățirea capacității autorităților responsabile cu programele și a organismelor implicate în execuția fondurilor	85.000,00
3	RSO2.7	Total			34.000.000,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
3	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	34.000.000,00
3	RSO2.7	Total			34.000.000,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
3	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	02. ITI – Municipii, orașe și suburbii	3.624.400,00
3	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	18. Alte tipuri de instrumente teritoriale – Municipii, orașe și suburbii	21.501.600,00
3	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	19. Alte tipuri de instrumente teritoriale – Zone urbane funcționale	8.874.000,00
3	RSO2.7	Total			34.000.000,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
------------	-------------------	------	----------------------	-----	-----------------

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
3	RSO2.7	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	34.000.000,00
3	RSO2.7	Total			34.000.000,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1. Prioritate: 4. O regiune cu mobilitate urbană sustenabilă (Obiectivul specific privind mobilitatea urbană prevăzut la articolul 3 alineatul (1) litera (b) punctul (viii) din Regulamentul FEDR și Fondul de coeziune)

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO2.8. Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

Conform INS, numărul autoturismelor private a cunoscut o creștere de peste 60% în regiune, de la 372.910 în 2010 la 608.677 în 2019, adică un autoturism la trei loc. sau, raportat la populația de peste 18 ani, 1 autoturism la 2,5 loc. Mai multe vehicule înseamnă mai multă poluare atmosferică și fonică, nocive pentru sănătatea umană.

13% din totalul transportului local de pasageri din țară se desfășoară în RV - locul 3 (**78**), dar numărul de călători cu transportul public este în scădere. TM domină transportul public de pasageri – 83% din total pasageri transportați cu mijloacele de transport în comun, urmat la mare distanță de AR cu 13%. CS și HD totalizează 3%, respectiv 1% din total regiune (**79**).

În urma analizei (**80**) localităților urbane, ponderea deplasărilor efectuate cu autoturisme private este de cca. 48%, în timp ce ponderea deplasărilor efectuate cu transportul public este de 8%. Cea mai mare pondere a deplasărilor cu mijloace de transport este în TM - 52% și AR - 50%, iar cele mai scăzute în CS - 46% și HD - 44%. Deplasările cu mijloace de transport public înregistrează valori în jur de 9% în AR - 9,37%, HD - 9,27% și TM - 9,13%, în timp ce în CS - 6% este sub media regională.

Utilizarea soluțiilor verzi de transport este în creștere în special în marile centre urbane, dar sunt încă necesare investiții în mobilitate urbană verde și "curată". Adoptarea rapidă a mobilității electrice contribuie la reducerea poluării fonice și a emisiilor de gaze cu efect de seră și la creșterea calității aerului din orașe, cu efecte benefice asupra sănătății. Ponderea ciclismului în cota modală în RV este încă redusă - 10,8%, cauza majoră fiind lipsa unei infrastructuri de ciclism sigure. Cea mai dezvoltată infrastructură de piste de biciclete urbane există în AR - 155 km. Rețele mai reduse se regăsesc în CS - 41 km, TM - 28 km și HD - 9 km. Ponderea deplasărilor efectuate cu bicicleta în interiorul orașelor este cea mai ridicată în AR - 17%, urmată de TM - 14%, ponderi mai scăzute fiind în CS - 9% și HD - 4%.

Investițiile în dezvoltarea transportului public electric sau ecologic sunt insuficiente față de nevoile existente. Gradul scăzut de atractivitate a transportului public electric se datorează vechimii parcului de tramvaie, între 30-60 ani, cu consecințe negative asupra mediului, a confortului și siguranței călătorilor, gradului de uzură a liniilor de tramvai - între 60-80%, stațiilor nemodernizate, lipsa sistemului e-ticketing și informare călători (**81**).

Există o nevoie mare de dezvoltare, extindere și optimizare a liniilor de transport public curat, care să răspundă nevoilor de deplasare ale cetățenilor. Conform planurilor de dezvoltare și extindere a sistemelor de transport public, atât la nivelul municipiilor/orașelor, cât și a zonelor metropolitane/urban funcționale, devine evidentă nevoia modernizării și extinderii parcului de mijloace de transport electrice, împreună cu o rețea de infrastructură publică pentru încărcarea acestora cu o acoperire adecvată. Este vizată acoperirea cererii de transport public, inclusiv creșterea frecvenței curselor, pentru îmbunătățirea atractivității.

Este necesară dezvoltarea și implementarea unor sisteme de transport inteligente și a unor sisteme de management al traficului care să contribuie la decongestionarea unor zone și artere. Sistemele de e-ticketing reprezintă o componentă necesară în vederea modernizării și transparentizării gestiunii serviciilor de transport public.

Investițiile pentru promovarea ciclismului în orașe trebuie continuate. Alături de mersul pe jos, ciclismul este cel mai "curat" mod de transport. Odată cu dezvoltarea unor rețele extinse de piste de biciclete, dezvoltarea sistemelor de bike-sharing poate contribui la accesibilitatea acestui mijloc de deplasare "curat".

Nevoia crescută de deplasări dinspre sau către zonele periurbane conduce la necesitatea dezvoltării atât a infrastructurii "curate", cât și a sistemelor de transport public. În lipsa unor conexiuni viabile cu centrul urban, majoritatea fluxului de transport se desfășoară cu autoturismul personal. În Timișoara, 37% din populație locuiește în afara municipiului, în Arad 46%, în Deva 61%, iar în Reșița 10% **(82)**.

Promovarea unei mobilități urbane durabile are multiple beneficii sporind calitatea vieții populației și îmbunătățind mediul înconjurător. Utilizarea cât mai largă a transportului public și celui nemotorizat reduce numărul de autoturisme private, cu efecte pozitive asupra congestiei traficului, emisiilor de noxe și a zgomotului în arealele urbane. O calitate îmbunătățită a aerului în zonele urbane contribuie la o sănătate mai bună pentru populație.

În perioada 2014-2020 s-au făcut pași importanți pentru dezvoltarea mobilității urbane prin accesarea de fonduri POR, dar nevoile de investiții sunt încă semnificative. Astfel, în concordanță și cu portofoliul de proiecte, inclusiv proiectele pregătite prin intermediul OUG 88/2020, este necesară alocarea de fonduri semnificative pentru a continua investițiile în dezvoltarea modurilor de transport durabile.

PMUD este condiție obligatorie pentru finanțarea proiectelor aferente acestui OS. Pregătirea și actualizarea PMUD, poate fi o activitate eligibilă în limitele prevederilor ghidului solicitantului. PMUD-urile vor fi verificate de către AM PRV atât din punct de vedere al conformității, cât și calitativ, fiind depuse concomitent cu primul proiect aferent mobilității urbane sau decongestionării. 26 localități au PMUD elaborat sau în curs de elaborare, la care se adaugă PMUD integrat pentru VJ și PMUD ZUF Timișoara.

Sinergiile între măsurile de siguranță și durabilitate sunt promovate prin încurajarea utilizării modurilor de transport cu emisii zero concomitent cu asigurarea unui mediu mai sigur pentru pietoni și bicicliști. Formele de mobilitate noi urmăresc accesul îmbunătățit pentru toți, în special pentru persoanele cu mobilitate redusă, persoanele cu dizabilități și persoanele în etate.

Toate investițiile finanțate în cadrul acestui OS sunt de tipul zero emisii (*carbon-free*).

Tipuri de acțiuni:

A. Investiții privind sistemele de transport public local de călători și sistemele pentru transport alternativ nemotorizat

- Modernizarea, dezvoltarea, extinderea, optimizarea infrastructurii de transport urban curate - linii de tramvai și troleibuz;
- Achiziționarea materialului rulant;
- Achiziționarea de troleibuze, autobuze pentru transport urban curat, inclusiv dezvoltarea infrastructurii de combustibili alternativi / încărcare aferente - în conformitate cu Directiva (UE) 2018/2001;
- Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii pentru transportul nemotorizat;
- Dezvoltarea sistemelor de bike-sharing, achiziția de biciclete sau a altor mijloace de transport ecologice.

B. Alte activități integrate în cadrul celor specificate la punctul A, destinate reducerii emisiilor de CO2 și creșterii calității aerului în zona urbană

- Dezvoltarea de sisteme inteligente de transport, e-ticketing, management de trafic, management al flotei;
- Dezvoltarea unor soluții de organizare a traficului care facilitează circulația eficientă a transportului public, inclusiv măsuri de siguranță rutieră;
- Dezvoltarea, extinderea, optimizarea stațiilor de transport public, inclusiv a stațiilor și conexiunilor inter-modale;
- Construcția și modernizarea de parcări ”park and ride” în afara centrelor orașelor, care asigură tranziția către transportul public.

Prin intermediul serviciilor MaaS (Mobilitatea ca serviciu) aducem cererea și oferta de mobilitate mai aproape pentru a agrega, a modula și a planifica transportul public.

Intervențiile vor influența pozitiv atingerea obiectivelor legate de protecția mediului, va crește siguranța și confortul utilizatorilor transportului public, precum și atractivitatea spațiilor publice cu o calitate a aerului îmbunătățită. Prioritate au investițiile care contribuie la îmbunătățirea calității aerului, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, îmbunătățirea siguranței rutiere și eliminarea congestiei.

Se vor încheia contracte de servicii publice în baza Regulamentului 1370/2007.

Vor fi sprijinite și activități de informare, promovare și conștientizare a locuitorilor cu privire la avantajele utilizării transportului public în comun și a mijloacelor nemotorizate pentru calitatea mediului natural, inclusiv siguranța circulației în transportul public. Se vor derula campanii la nivel de beneficiar și la nivel de AM PRV în baza Roadmap regional.

Vor fi finanțate proiecte care fac parte obligatoriu din PMUD și prioritizate la nivel local de autoritățile publice și incluse în SIDU, în baza procesului de selecție desfășurat în concordanță cu prevederile dezvoltării urbane durabile.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului MRR.

Proiectele vor fi complementare cu PT și PNRR. Prin **PT 2021-2027** care vizează dezvoltarea sistemelor de cale ferată urbană, tip tren metropolitan, asigurând astfel sisteme integrate de transport public la nivelul regiunii. **PNRR - C10** finanțează vehicule noi nepoluante; sisteme de transport inteligent și alte infrastructuri TIC, puncte de reîncărcare vehicule electrice, infrastructuri pentru biciclete.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Actori publici și privați, instituții responsabile de planificarea și gestionarea serviciilor și rețelelor de transport regional, operatorii de transport public, furnizorii și administratorii de infrastructură și alți actori de transport local sau regional. Grupul țintă include, de asemenea, populația din orașe, zonele urbane funcționale și zonele periurbane, care poate beneficia de un sistem public de transport verde, de servicii regionale îmbunătățite de transport de călători (de exemplu, navetiștii, turiștii, elevii și studenții) și de forme alternative de transport.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Sinerghiile între măsurile de siguranță și durabilitate trebuie promovate prin încurajarea utilizării modurilor de transport cu emisii zero concomitent cu asigurarea unui mediu mai sigur pentru participanții la trafic. Formele de mobilitate noi și mai sigure pot fi promovate în același timp cu accesul îmbunătățit la mobilitate pentru toți membrii societății, în special pentru persoanele cu dizabilități și cele în vârstă.

Accesibilitatea în sectorul mobilității se abordează din următoarele perspective, asumate prin declarație de către solicitant, după caz, astfel:

- Infrastructura transporturilor: accesibilitatea rețelelor de transport, facilitarea accesului la stații (rampe, indicatoare etc.), sisteme și instrumente informaționale diferite adaptate (sisteme de asistență vizuală, anunțuri vocale), asigurarea accesibilității fizice în zonele de așteptare și în vehicule (de exemplu, pentru fotolii rulante, cadre de mers, cărucioare pentru copii etc.), servicii de transport la cerere etc.;
- Vehicule: autobuze și tramvaie accesibile împreună cu toate aspectele ce țin de proiectare, construcție, adaptare, management, trebuie să fie omologate ca sigure;
- Gestiunea transporturilor și controlul calității: optimizarea sistemelor de transport, creșterea siguranței transporturilor (de exemplu, crearea unor condiții mai sigure în stații și în jurul acestora - iluminat mai bun), formarea în domeniul siguranței și securității, creșterea gradului de sensibilizare pentru șoferi și călători etc.;
- Sistemele de transport inteligente: sisteme de e-ticketing care permit utilizarea acestor servicii și de către persoanele cu mobilitate redusă, sisteme de ghidaj și orientare care utilizează tehnologia senzorilor de proximitate destinate persoanelor cu deficiențe de vedere, sisteme de avertizare luminoasă destinate persoanelor cu deficiențe de auz, dispozitive de amplificare a sunetului destinate persoanelor utilizatoare de proteze auditive, panouri vizuale electronice de informare a persoanelor cu dizabilități vizuale cu privire la mijloacele de transport în comun.

Proiectele vor fi completate de activități de informare, conștientizare și educație care promovează utilizarea transportului public în comun și siguranța traficului.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Investițiile vor fi concentrate doar în zonele urbane, inclusiv în ZUF Timișoara.

Pentru intervențiile finanțate în cadrul acestui obiectiv specific se aplică instrumente teritoriale, în conformitate cu Regulamentul nr. 1060/2021, art. 28 (a) – ITI Valea Jiului, respectiv art. 28 (c) – ”Finanțare în baza SIDU”.

Proiectele trebuie să fie incluse într-o strategie teritorială integrată, elaborată în conformitate cu prevederile Regulamentului nr. 1060/2021, art. 29 și implementată sub responsabilitatea municipiilor/orașelor, cu implicarea partenerilor relevanți de la nivel local. AM PRV va verifica strategiile teritoriale

integrate în baza unei grile de verificare și a unei autoevaluări realizate de către autoritățile locale.

Proiectele finanțabile vor fi rezultatul unui proces de selectare/priorizare desfășurat la nivelul autorităților responsabile cu implementarea strategiilor teritoriale (Consilii Locale, ADI, Asociația pentru dezvoltare teritorială integrată Valea Jiului).

În procesul de selectare a proiectelor, AM PRV va verifica proiectele, asigurându-se caracterul integrat al acestora, de încadrarea în alocarea financiară aferentă fiecărui municipiu sau apel de proiecte, precum și de respectarea tuturor criteriilor (conformitate, eligibilitate și calitate) prevăzute în ghidurile de finanțare.

Cele 6 orașe și municipii din ITI Valea Jiului vor beneficia de alocări orientative, ca teritoriu integrat, în funcție de numărul de locuitori și nivelul local de dezvoltare.

Cele 9 municipii din regiune (municipiile reședință de județ și celelalte municipii) vor beneficia de alocări predefinite orientative stabilite cu aprobarea CDR Vest, în corelare cu prevederile OUG 156/2020, cu modificările și completările ulterioare.

Cele 27 de orașe vor beneficia de o anvelopă financiară comună per județ, intrând în proces de selecție a proiectelor în sistem competitiv, în limita unui buget maxim pentru fiecare județ, stabilit în funcție de numărul de locuitori și nivelul județean de dezvoltare.

AM va verifica SIDU și proiectele în ceea ce privește abordarea integrată și modul în care proiectele depuse sunt legate de alte proiecte complementare din cadrul strategiei.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

Acoperind o zonă la intersecția a trei țări, RO, HU și RS, RV acordă o importanță deosebită aspectelor legate de mobilitatea sustenabilă, menită să reducă impactul negativ asupra mediului înconjurător și să îmbunătățească standardul de viață al cetățenilor care trăiesc sau lucrează în regiune. Aceste aspecte au fost discutate în cadrul unor întâlniri bilaterale între AM PRV și AM RO-HU sau AM RO-RS. AP4 a PRV, *O regiune cu mobilitate urbană sustenabilă*, vine în întâmpinarea OS 4 din Planul de Acțiune al SUERD, *Îmbunătățirea mobilității și a conectivității*. Acest OS este asumat de toate statele membre SUERD și aliniat deciziei Consiliul European care a convenit pentru următorii cinci ani asupra documentului: *O nouă agendă strategică 2019-2024*. Subsecvent, P4 a PRV este aliniată acțiunii 4 P1b SUERD privind asigurarea unui sistem sustenabil de transport metropolitan, inclusiv elementele legate de mobilitate, sau a acțiunilor 6 și 7 prin promovarea punctelor multimodale de transport în comun sau a tehnologiilor prietenoase cu mediul înconjurător.

De asemenea, se poate evidenția congruența dintre P4 a PRV și P1 a DTP prin angajarea comună în direcția dezvoltării de tehnologii și rețele de transport inteligente, durabile și ecologice, precum și soluții de e-mobilitate sau ISO1, în special aspectele privind mobilitatea periurbană sau urban-rurală. De asemenea, viitoarele intervenții vor putea capitaliza proiectele implementate în cadrul obiectivului specific *Support environmentally-friendly and safe transport systems and balanced accessibility of urban and rural areas* finanțat în perioada 2014-2020 de PTD (83). Domeniile propuse pentru cooperare și capitalizare: mobilitate și conectivitate urbană multimodală, managementul traficului, reducerea amprentei de carbon sau educație rutieră etc.

O atenție deosebită a fost acordată programelor transfrontaliere, cu UNG și SRB pentru a asigura complementaritatea cu intervențiile care au fost sau vor fi co-finanțate de UE prin intermediul acestora. Aceste aspecte au fost discutate în cadrul unor întâlniri bilaterale între AM PRV și AM RO-HU sau AM RO-

RS. Regiunile vizate pentru încurajarea cooperării și capitalizării sunt Austria Superioară (AT), Vzhodna Slovenija (SI) sau Syddanmark (DEN).

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Pentru OS b(viii) nu vor fi utilizate instrumente financiare, în contextul existenței unui contract de servicii publice conform Regulamentului 1370 din 2007 și respectării legislației aferente în materie de achiziții publice. S-a decis utilizarea grantului pentru dezvoltarea mobilității urbane multimodale durabile din necesitatea de a stimula utilizarea transportului public în general și cel ecologic în special. În lipsa unor stimulente adecvate este puțin probabil ca aceste investiții să fie realizate de către operatorii de transport public local de călători sau autoritățile publice, presupunând costuri foarte ridicate. Finanțarea prin instrumente financiare ar presupune perceperea de taxe foarte mari pentru călători (bilete, abonamente), descurajând utilizarea transportului ecologic. În acest caz fluxurile de venituri ar putea fi mai mici chiar și decât costurile operaționale și/sau ar reprezenta o parte limitată din investiția globală. Prin finanțarea prin granturi a acestor investiții, beneficiul suportului UE este transmis utilizatorilor transportului public, făcând acest mijloc de transport mai atractiv și prietenos cu mediul.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO55	Lungimea liniilor noi de tramvai și metrou	Km	0,00	1,00
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO56	Lungimea liniilor de tramvai și metrou reconstruite sau modernizate	Km	0,00	17,00
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO57	Capacitatea materialului rulant ecologic pentru transportul public colectiv	pasageri	1.050,00	5.250,00
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO58	Piste ciclabile care beneficiază de sprijin	Km	0,00	80,00
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO59	Infrastructuri pentru combustibili alternativi (puncte de realimentare/reîncărcare)	puncte de realimentare/reîncărcare	10,00	50,00

4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO60	Orașe și localități cu sisteme de transport urban digitalizate noi sau modernizate	orașe mari și mici	4,00	10,00
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO74	Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată	persoane	376.000,00	947.000,00
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO75	Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin	contribuții la strategii	4,00	17,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR62	Număr anual de utilizatori ai transporturilor publice noi sau modernizate	utilizatori/an	0,00	2021-2029	3.114.450,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR63	Număr anual de utilizatori ai liniilor de tramvai și de metrou noi sau modernizate	utilizatori/an	0,00	2021-2029	10.519.000,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR64	Număr anual de utilizatori ai pistelor ciclabile	utilizatori/an	878.000,00	2021-2029	7.700.000,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	081. Infrastructuri de transporturi urbane curate	69.220.283,00
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	082. Material rulant de transport urban curat	45.478.060,00
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin	083. Infrastructuri pentru bicicliști	13.375.900,00

			dezvoltate		
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	084. Digitalizarea transportului urban	3.945.890,00
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	086. Infrastructuri pentru combustibili alternativi	1.404.469,00
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	170. Îmbunătățirea capacității autorităților responsabile cu programele și a organismelor implicate în execuția fondurilor	334.398,00
4	RSO2.8	Total			133.759.000,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	133.759.000,00
4	RSO2.8	Total			133.759.000,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	02. ITI – Municipii, orașe și suburbii	14.746.283,00
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	18. Alte tipuri de instrumente teritoriale – Municipii, orașe și suburbii	94.426.338,00
4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	19. Alte tipuri de instrumente teritoriale – Zone urbane funcționale	24.586.379,00
4	RSO2.8	Total			133.759.000,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
------------	-------------------	------	----------------------	-----	-----------------

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
------------	-------------------	------	----------------------	-----	-----------------

4	RSO2.8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	133.759.000,00
4	RSO2.8	Total			133.759.000,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1. Prioritate: 5. O regiune accesibilă

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO3.2. Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

Infrastructura rutieră a RV este într-o stare necorespunzătoare și prezintă disfuncționalități care conduc la rute lungi și periculoase de acces la rețeaua TEN-T **(84)**. Analiza stării de viabilitate a DJ-urilor arată că 45% au o stare bună și foarte bună și 32,3% sunt într-o stare rea și foarte rea. În privința calității, 57% din DJ-uri prezintă îmbrăcăminte rutieră cu durabilitate mai mare, folosite pentru traficul greu, de mare intensitate și cu rezistență sporită împotriva factorilor climaterici, iar 21% reprezintă drumuri din pământ și pietruite.

În acord cu studiul realizat de DG REGIO **(85)**, gradul de accesibilitate și conectivitate la nivel regional este diferit, orașele mari fiind mai bine conectate comparativ cu cele mici sau zonele rurale/izolate. Marile municipii se confruntă cu probleme legate de traficul județean de călători și mărfuri, necesitând investiții strategice în reconfigurarea infrastructurii rutiere, de tipul centurilor, arterelor ocolitoare sau pasajelor, pentru a contribui la îmbunătățirea traficului interurban și din ZUF, inclusiv la decongestionarea traficului pe arterele principale.

Raportul de evaluare al POR 2014-2020 referitor la infrastructura rutieră apreciază că modernizarea DJ-urilor și asigurarea accesului la coridoarele TEN-T au o relevanță foarte mare pentru dezvoltarea regiunilor, generând un impact semnificativ asupra creșterii accesibilității zonelor rurale și urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T și implicit a creșterii economice. *Raportul* subliniază necesitatea prioritizării prealabile la nivel regional a proiectelor privind infrastructura rutieră, creând un cadru favorabil pentru pregătirea din timp a investițiilor.

Prin POR 2007–2013 și 2014-2020 au fost modernizați 497,13 km de DJ-uri, ceea ce a contribuit la o creștere a drumurilor modernizate de la 51% la 56,77%, și au asigurat pentru 24,36% din populația regiunii conexiunea directă sau indirectă la TEN-T.

În RV s-au înregistrat 1.736 de accidente - cca. 8% din RO, în scădere față de media ultimilor ani - în jur de 2.500 accidente. Aproximativ 40% s-au petrecut în TM, în timp ce în AR, HD și CS valorile s-au situat la 20% din total. Cele mai multe accidente grave se petrec în zona urbană - 42%, urmat de mediul rural - 35% și de accidentele petrecute în afara localităților - 23%. **(86)**. Cele mai multe accidente rutiere grave s-au produs pe străzile din interiorul localităților - 40%, urmate de drumurile naționale - 34% și DJ - 26% **(87)**.

Prin îmbunătățirea infrastructurii și gestionarea siguranței rutiere, PRV urmărește reducerea numărului accidentelor și atingerea, în conformitate cu Strategia Națională privind Siguranța Rutieră pentru perioada 2022 – 2030 a obiectivului UE de a se apropia de un nivel zero al deceselor cauzate de accidente rutiere până în 2050 **(88)**. Procesul de tranziție către o mobilitate sustenabilă, inteligentă și rezilientă va fi susținut și de dezvoltarea unui sistem ecologic de transport public intra și interjudețean, o alternativă viabilă, civilizată și modernă pentru deplasarea persoanelor între județe, atât în scopuri lucrative, cât și în scopuri de recreere și turism.

Într-o prima etapă, se urmărește crearea cadrului administrativ, prin elaborarea unui Plan Regional de Mobilitate Durabilă, precum și identificarea unor rute pilot de transport public cu autobuze electrice.

Investițiile în infrastructura județeană rutieră au rolul primordial de a asigura conectivitatea și a asigura accesul la mobilitate inclusiv pentru zonele rurale, fiind concentrate cu precădere în zonele cu prezență limitată a altor moduri de transport regionale, ex. căi ferate. Completate de acțiunile derulate prin alte programe de finanțare - PNRR, PT sau alte priorități ale programelor care au în vedere consolidarea rețelei feroviare, ex. modernizare și instalare sistem ERMTS Arad-Timișoara-Caransebeș, modernizarea secțiunii de cale ferată Craiova-Dr. Tr. Severin-Caransebeș, realizarea de infrastructuri de încărcare pentru vehicule cu emisii zero, dar și stimularea unei mobilități verzi și dinamice în orașe și municipii - transport public cu zero emisii de carbon, infrastructură metropolitană feroviară etc., investițiile sprijinite vor conduce la crearea unui sistem de transport regional sustenabil care să contribuie la sănătatea și bunăstarea populației.

Investițiile urmăresc îmbunătățirea semnificativă a calității vieții locuitorilor zonelor marginalizate și periferice ale regiunii, precum și echilibrarea diferențelor de acces, fiind complementare cu alte regiuni, în special NV, C și SV, și contribuind la obiectivele strategice europene, naționale și regionale de transport.

Pentru dezvoltarea rețelei de DJ se vor finanța proiectele strategice prioritizate de către CDR Vest, în concordanță cu obiectivele județene și care demonstrează un impact pozitiv asupra dezvoltării economice și sociale la nivelul RV.

Acțiunile de investiții în infrastructura de DJ-uri asigură conectivitatea la una sau mai multe tipuri de rețele TEN-T (rutier, feroviar, naval și multimodal). Prin reabilitarea DJ-urilor PRV susține dezvoltarea multimodală a transportului în sensul creșterii conectivității localităților și a cetățenilor la infrastructura feroviară disponibilă (stații și noduri feroviare).

Validarea de către MTIC (**89**) este necesară pentru asigurarea corelării și complementarității cu MPGT al RO. Au fost prioritizate DJ-urile care asigură complementaritatea cu prioritățile naționale de dezvoltare și legătura directă sau indirectă la TEN-T, precum și cu prioritățile de dezvoltare a infrastructurii promovate prin PDR Vest 2021-2027. Pentru a asigura o dezvoltare echilibrată, în prioritizarea proiectelor s-a avut în vedere repartizarea echilibrată între județele RV. În scopul asigurării unui portofoliu de proiecte matur, documentațiile tehnice sunt pregătite cu sprijin din POAT 2014-2020.

Tipuri de acțiuni:

A. Construirea, modernizarea și extinderea rețelei de transport care asigură conectivitatea directă sau indirectă cu rețeaua TEN-T, inclusiv variante ocolitoare cu statut de drum județean, lucrări de artă, precum și elemente de digitalizare;

B. Decongestionarea traficului din jurul marilor orașe prin investiții în construirea și modernizarea de pasaje sau noduri rutiere, pasarele pietonale, șosele de centură, intersecții periculoase etc. în scopul facilitării tranziției către un sistem de transport urban sustenabil. Intervențiile vor include și stații privind măsurarea calității aerului în arealul de intervenție. Proiectele vor rezulta din PMUD.

C. Dezvoltarea unui sistem de transport intra și interjudețean care să asigure o mobilitate curată, orientat spre nevoile utilizatorilor, prin achiziția de mijloace de transport cu emisii zero, inclusiv infrastructura de încărcare aferentă, infrastructură utilizată de pasageri - stații, inclusiv aplicații digitale de tip "e-ticketing regional". La baza dezvoltării acestui sistem va sta elaborarea Plan Regional de Mobilitate Durabilă, ca activitate eligibilă.

Investițiile vor fi conforme cu legislația relevantă a UE în materie de mediu, iar proiectele vor face obiectul evaluărilor de mediu.

Proiectele vor include obligatoriu **activități care vizează creșterea siguranței rutiere**, cu prioritate în zonele cele mai predispuse la accidente, de ex:

amplasarea de parapeti rutieri, atenuatoare de impact, insule, marcaje orizontale și verticale, iluminarea sectoarelor periculoase, benzi rezonatoare, limitatoare de viteză etc., inclusiv campanii de siguranță rutieră. Acțiuni privind mobilitatea sigură sunt orizontale prevăzute în toate proiectele finanțate în cadrul acestui OS și vor constitui criterii de prioritizare.

Proiectele vor asigura o accesibilitate ușoară și independentă pentru persoanele cu cerințe de mobilitate speciale, fiind proiectate și destinate tuturor utilizatorilor.

După caz, intervențiile vor lua în considerare menținerea, protejarea și îmbunătățirea, precum și refacerea conectivității ecologice în zona coridoarelor ecologice.

Nu se vor finanța proiecte care implică lucrări de reparare și mentenanță a DJ-urilor existente, ci investiții de modernizare care implică creșterea parametrilor constructivi ai drumului, inclusiv elemente de digitalizare în transporturi.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului MRR. Rezultatele analizei DNSH vor fi incluse în criteriile de selecție ale proiectelor.

Proiectele sunt complementare cu **PT și PNRR**. Prin PRV se vor finanța legături rutiere secundare conectate la TEN-T și soluții pentru decongestionarea și fluidizarea traficului. Prin **PT** se va finanța TEN-T rutier, infrastructura rutieră națională, TEN-T feroviar, infrastructura feroviară națională, îmbunătățirea mobilității naționale, transport multimodal, căi navigabile și porturi, precum și siguranța rutieră. Prin **PNRR**, C4 - Transport sustenabil vor fi finanțate investiții în modernizarea și reînnoirea infrastructurii feroviare și a materialului rulant feroviar, precum și investiții pentru dezvoltarea infrastructurii rutiere sustenabile pe rețeaua TEN-T, taxarea rutieră, managementul traficului și siguranța rutieră.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Populația regiunii, turiștii, populația care tranzitează regiunea, agenții economici, autoritățile publice locale singure sau în parteneriat în calitate de proprietari, utilizatori ai infrastructurii de transport modernizate sau noi.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Elementul comun al celor trei dimensiuni este siguranța rutieră. În proiecte vor fi propuse și măsuri de educație pentru siguranță rutieră, centrate pe diferite grupe de vârstă, interactive, bazate pe conștientizarea traficului rutier și a pericolelor acestuia, comportamentul corespunzător la volan și în apropierea drumurilor, alegeri pentru siguranța personală și a celorlalți.

Solicitantul își va asuma în cererea de finanțare cum va respecta cele trei principii în măsurile de siguranță rutieră promovate.

În cazul proiectelor care vizează crearea sistemului de transport inter și intra-județean, accesibilitatea se abordează din următoarele perspective, asumate după caz de către beneficiari, astfel:

- Infrastructura transporturilor: accesibilitatea rețelelor de transport, facilitarea accesului la stații (rampe, indicatoare etc.), sisteme și instrumente informaționale diferite adaptate (sisteme de asistență vizuală, anunțuri vocale), asigurarea accesibilității fizice în zonele de așteptare și în vehicule (de exemplu, pentru fotolii rulante, cadre de mers, cărucioare pentru copii etc.), servicii de transport la cerere etc.;
- Vehicule: autobuze și tramvaie accesibile împreună cu toate aspectele ce țin de proiectare, construcție, adaptare, management, trebuie să fie omologate ca sigure;
- Gestiunea transporturilor și controlul calității: optimizarea sistemelor de transport, creșterea siguranței transporturilor (de exemplu, crearea unor condiții mai sigure în stații și în jurul acestora - iluminat mai bun), formarea în domeniul siguranței și securității, precum și creșterea gradului de sensibilizare pentru șoferi și călători etc.;
- Sistemele de transport inteligente: sisteme de e-ticketing care permit utilizarea acestor servicii și de către persoanele cu mobilitate redusă, sisteme de ghidaj și orientare care utilizează tehnologia senzorilor de proximitate destinate persoanelor cu deficiențe de vedere, sisteme de avertizare luminoasă destinate persoanelor cu deficiențe de auz, dispozitive de amplificare a sunetului destinate persoanelor utilizatoare de proteze auditive, panouri vizuale electronice de informare a persoanelor cu dizabilități cu privire la mijloacele de transport în comun.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Investițiile în drumuri județene se vor implementa la nivelul regiunii, fără a se aplica instrumente teritoriale, în baza unui set de criterii de priorizare.

Investițiile în decongestionarea traficului se vor finanța la nivelul municipiilor reședință de județ, precum și la nivel de zonă urbană funcțională, în baza PMUD.

Sistemul de transport intra și interjudețean vizează întreaga regiune, în baza unui plan regional de mobilitate durabilă.

Pentru a combina componenta de infrastructură cu componenta de dezvoltare instituțională la nivel regional, investițiile aferente sistemului de transport intra și interjudețean au fost selectate ca operațiuni de importanță strategică care urmează a fi finanțate într-un apel necompetitiv.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

În cadrul procesului de programare s-a urmărit atât asigurarea unei intervenții logice la nivelul programului, cât și în raport cu acțiunile și țintele principalelor politici și strategii regionale. Astfel, pe lângă congruența evidentă cu Prioritatea 4, prezentul OS este orientat în mod direct către P1b a SUERD, acțiunea 1,

prin investiții în legături rutiere secundare conectate cu infrastructura TEN-T și soluții pentru decongestionarea și fluidizarea traficului sau acțiunea 5 cu privire la îmbunătățirea infrastructurii transfrontaliere regionale și locale și a accesului către zonele rurale prin facilitarea infrastructurii de transport secundar și terțiar.

Mai mult decât atât, experiența RV în programele transfrontaliere este una bogată prin prisma proiectelor comune ale beneficiarilor din această zonă în programe precum RO-RS și RO-HU, astfel încât investițiile în infrastructură care vor fi finanțate în cadrul P5 vor capitaliza și se vor alinia, pe cât posibil, pe investițiile deja realizate prin intermediul acestor instrumente financiare e.g. HURO 2014-2020, P2 - Îmbunătățirea mobilității transfrontaliere durabile și eliminarea blocajelor, Prioritatea de investiții 7b - Îmbunătățirea mobilității regionale prin conectarea nodurilor secundare și terțiare la infrastructura TEN-T, inclusiv a nodurilor multimodale.

Întrucât Regiunea Vest este traversată de ambele culoare europene TEN-T care trec prin țară: Rin-Dunăre - traversează regiuni din Franța, Germania, Austria, Slovacia, Ungaria, România și Cehia și Orient / Mediterana de Est - traversează regiuni din Grecia, Bulgaria, Ungaria, Austria, Slovacia și Cehia, ne propunem să cooperăm cu regiunile europene aflate pe aceste două coridoare, în special privind adaptarea infrastructurii rutiere la tendințele europene privind digitalizarea transporturilor și elementele ”verzi” din infrastructura de transport rutier.

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Pentru activitățile finanțate prin OS c(ii) nu vor fi utilizate instrumente financiare, deoarece proiectele de infrastructură necesită investiții cu perioade lungi de amortizare și pentru că aceste proiecte nu generează suficientă cerere pentru a se autofinanța printr-o taxă de utilizare. Prin urmare aceste activități sunt în sarcina autorităților publice locale care au, majoritatea, venituri bugetare locale reduse și reguli bugetare restrictive (lipsa unei bugetări multianuale, reguli stricte de îndatorare anuală de maxim 30% din totalul veniturilor). Prin granturi, beneficiul suportului UE este transmis cetățenilor regiunii care se vor bucura de o conectivitate sporită și de o accesibilitate crescută.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO44	Lungimea drumurilor noi sau reabilitate – din afara TEN-T	Km	0,00	17,00

5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO46	Lungimea drumurilor reconstruite sau modernizate – din afara TENT-T	Km	0,00	107,00
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO57	Capacitatea materialului rulant ecologic pentru transportul public colectiv	pasageri	0,00	328,00
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO59	Infrastructuri pentru combustibili alternativi (puncte de realimentare/reîncărcare)	puncte de realimentare/reîncărcare	0,00	16,00
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	PSO03	Sistem de transport inter și intra-județean digitalizat	sistem inteligent de transport	0,00	1,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR50	Populația care beneficiază de măsuri privind calitatea aerului	persoane	0,00	2021-2029	594.000,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR55	Număr anual de utilizatori de drumuri nou construite, reconstruite, reabilitate sau modernizate	pasager-km/an	125.642.000,00	2021-2029	246.342.000,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	PSR03	Număr anual de utilizatori ai transporturilor publice intra și interjudețene noi	utilizatori/an	0,00	2021-2029	116.000,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Quantum (EUR)
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	077. Măsuri privind calitatea aerului și reducerea zgomotului	277.650,00
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin	082. Material rulant de transport urban curat	4.250.000,00

			dezvoltate		
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	086. Infrastructuri pentru combustibili alternativi	500.000,00
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	089. Legături rutiere secundare nou construite sau reabilitate către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T	91.586.000,00
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	090. Alte drumuri de acces naționale, regionale și locale nou construite sau reabilitate	36.742.350,00
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	094. Digitalizarea transporturilor: căile rutiere	250.000,00
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	170. Îmbunătățirea capacității autorităților responsabile cu programele și a organismelor implicate în execuția fondurilor	1.000.000,00
5	RSO3.2	Total			134.606.000,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	134.606.000,00
5	RSO3.2	Total			134.606.000,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	26. Alte abordări – Municipii, orașe și suburbii	37.020.000,00
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	33. Alte abordări – Nicio orientare teritorială	97.586.000,00
5	RSO3.2	Total			134.606.000,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
------------	-------------------	------	----------------------	-----	-----------------

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Quantum (EUR)
5	RSO3.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	134.606.000,00
5	RSO3.2	Total			134.606.000,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1. Prioritate: 6. O regiune educată și atractivă

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

Infrastructura educațională este alcătuită din 630 unități școlare, cărora li se adaugă 1.101 unități arondate **(90)**, prin procesul de comasare. Rețeaua școlară include un număr de 14.491 săli de clasă, 3.058 laboratoare și 534 de ateliere, cu nevoi de investiții complexe și diferite, pentru alinierea la standarde educaționale actuale și trendul demografic.

Gradul de ocupare a infrastructurii școlare **(91)** indică o ocupare mai pronunțată pentru nivelul preșcolar -136,9%. Reglementările legislative prevăd o reducere a numărului maxim de elevi pe clasă, în funcție de nivelul de educație. RV are nevoie de un număr mai mare de săli de clasă, pentru alinierea la standarde, creșterea calității procesului educațional și pentru a răspunde provocărilor generate de COVID-19.

Dezvoltarea zonelor periurbane ale municipiilor reședință între 2008-2019, cu trend crescător, a creat o presiune asupra sistemului educațional.

În mediul urban, deși numărul de elevi a scăzut, există unități unde se regăsește fenomenul de supraaglomerare **(92)**.

Totodată, sistemul educațional se confruntă cu existența unor clădiri care nu au grupuri sanitare în interior: în CS 29% din unitățile școlare nu au grupuri sanitare în interior, în AR 18%, iar HD și TM prezintă o pondere de 12% **(93)**.

Cea mai numeroasă populație școlară este cea din învățământul primar și gimnazial (43,03%), urmată de cea din învățământul superior (18,13%), liceal (17,85%) și cel antepreșcolar și preșcolar (14,89%). Valori reduse se înregistrează pentru învățământul profesional (2,91%), cel postliceal și de maiștri (3,19%). În perioada 2011-2019, creșteri ale populației școlare s-au înregistrat la nivelul învățământului primar și la nivelul liceelor cu profil agricol, silvic, vocațional și profesional. Laboratoarele și atelierele acestor unități nu sunt dotate cu echipamente moderne, din cauza investițiilor reduse și resurselor financiare limitate, nefiind astfel adaptate progresului tehnologic rapid și fără să răspundă nevoilor actuale de competențe ale pieței muncii.

Prin POR 2007-2013 și 2014-2020 au fost finanțate aproximativ 11% din numărul total al unităților din RV, utilizate de aproximativ 15% din populația școlară. Dotările educaționale nu au constituit o prioritate, ci au reprezentat doar o componentă redusă a proiectelor de infrastructură.

PRV propune investiții pentru dezvoltarea sistemului educațional care au în vedere accesul egal și nediscriminatoriu al populației școlare, eliminarea fenomenului de segregare școlară și vor ține cont de nevoile reale ale beneficiarilor în funcție de nivelul de învățământ, gradul de ocupare a sălilor de clasă, condițiile minime de funcționare, corelat cu trendul demografic al fiecărui areal în parte. Realitatea ultimilor 2,5 ani a dovedit că sistemul educațional a făcut cu greu față provocărilor învățământului on-line. Utilizarea TIC în procesul de învățare și predare necesită dotarea școlilor cu echipamente multimedia.

Investițiile vor fi orientate către creșterea standardului facilităților educaționale oferite, în corelare cu inițiativele emblematice ale UE: PVE, Spațiul european al educației, Educația pentru durabilitatea mediului, Agenda pentru competențe în Europa 2030, Educația pentru durabilitatea mediului, etc.

Tipuri de acțiuni:

A. Investiții în unitățile de învățământ preșcolar, primar, gimnazial, profesional și superior. Se va acorda sprijin pentru:

- dotarea sălilor în care se desfășoară actul educațional, laboratoarelor, atelierelor etc, în conformitate cu noile tendințe educaționale și tehnologice, corelat cu dinamica pieței forței de muncă și dubla tranziție;
- adaptarea stării tehnice a infrastructurii la cerințele echipamentelor moderne;
- asigurarea condițiilor optime de funcționare în unitățile unde sunt identificate aceste deficiențe;
- lucrări de modernizare/reabilitare și extindere/construire a infrastructurii de învățământ, în special în cazul nivelului preuniversitar, în cazuri temeinic justificate. Construcțiile noi vor fi eligibile, în zonele și nivelurile de învățământ în care această nevoie a fost identificată ca urmare a supraaglomerării, ținând cont de nivelul de ocupare a unităților de învățământ de același nivel în aria geografică în cauză și tendința demografică. Proiectele vor include obligatoriu și achiziții de dotări.

Lucrările de modernizare/reabilitare/extindere sunt parte dintr-un proiect integrat, care vizează atât infrastructura fizică, dotarea acesteia și acțiuni de tip FSE+.

Toate investițiile în infrastructură vor include măsuri pentru a le face accesibile persoanelor cu dizabilități și alte cerințe educaționale speciale. Vor fi susținute și infrastructurile sportive care deserveșc școlile, inclusiv centrele de antrenament sportiv înființate în unități de învățământ.

Evoluția rapidă a pieței muncii și tranzițiile sociale impun o transformare a instituțiilor de învățământ terțiar și ancorarea acestora cu mediul economic, pentru a se asigura că absolvenții lor dispun de educația și mai ales de competențele necesare pe piața muncii, în special pentru adaptarea la dubla tranziție: verde și digitală (94), dar și pentru a îmbunătăți accesul la o educație incluzivă de calitate, în unități nesegregate, inclusiv pentru membrii grupurilor vulnerabile.

Se va acorda prioritate proiectelor care contribuie la conformarea cu prevederile normativelor specifice, favorizează accesul egal al grupurilor marginalizate la învățământul de masă, contribuie la reducerea segregării și inegalităților existente în teritoriile corespunzătoare, în corelare cu celelalte angajamentele care sunt stabilite pe tot parcursul programului. Aceste elemente constituie criterii de priorizare în ghidul solicitantului.

B. Sprijin pentru servicii de creștere a calității și de accesibilitate la educație, pentru dezvoltarea de noi specializări, prevenirea părăsirii timpurii a școlii, alte servicii educaționale destinate grupurilor vulnerabile pentru prevenirea excluziunii sociale, conform principiilor Pilonului European al Drepturilor Sociale, în flexibilitatea FEDR / FSE+, integrate în cadrul celor specificate la punctul A.

Activitatea B nu va face obiectul unor proiecte individuale.

Se acordă prioritate proiectelor care conțin activități de tip A și B într-o manieră integrată.

Toate investițiile vor urmări rezultatele cartografierii la nivel local sau microregional a nevoilor de investiții și de servicii din domeniile ocupării forței de muncă, educaționale, sănătate și asistență socială, care țin cont de inegalitățile teritoriale, segregarea spațială și educațională și schimbările demografice. Toate investițiile vor urmări principiile de desegregare și non-discriminare, concentrându-se pe promovarea accesului la servicii educaționale incluzive.

Investițiile vor lua în calcul rezultatele proiectul TSI, *Consolidarea managementului sistemului de învățământ românesc, prin dezvoltarea și implementarea unui model eficient de guvernare locală și regională în sistemul de învățământ preuniversitar și sporirea echității sistemului de învățământ din România*, atunci când acestea vor fi disponibile. Proiectul va dezvolta capacitatea sistemului de învățământ de prevenire, combatere și monitorizare a segregării, în

vederea creșterii echității generale, prin propunerea unei metodologii de prevenire a segregării școlare și implementarea la nivel național a metodologiei curente de monitorizare a segregării școlare, precum și prin formarea profesioniștilor din sistemul de învățământ preuniversitar privind noul cadru legal privind desegregarea școlară.

Investițiile vor fi prioritizate plecând de la premisa de a sprijini o infrastructură educațională de calitate, incluzivă și neselegată pentru toți participanții la procesul educațional, inclusiv a copiilor/elevilor din grupurile marginalizate/dezavantajate. Criteriile vor include: apartenența unităților de localitățile incluse în atlasul zonelor marginalizate, nivelul indicelui de risc socio-educațional (IRSE), existența unui surplus demografic. Implementarea investițiilor va fi condiționată de realizarea unei autoevaluări privind segregarea școlară la nivelul unității de învățământ, însoțită, după caz, de plan de acțiuni, și măsuri de adresare propuse a fi finanțate de proiect în limita de flexibilitate. Autoevaluarea va fi analizată de AM în procesul de evaluare și selecție.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „*a nu prejudicia în mod semnificativ*”, în temeiul Regulamentului MRR.

Intervențiile sunt complementare cu **PEO** și **PIDS** care sprijină investiții de achiziționare a materiale didactice de bază, de tip soft centrate pe grupurile țintă defavorizate în scopul reducerii sărăciei și creșterii incluziunii sociale a copiilor, și investiții în creșterea competențelor și formarea în educație, prin utilizarea infrastructurii și facilităților puse la dispoziție prin FEDR. Propunem investiții complementare și sinergice cu **PNRR**, C15, investiții în unități de învățământ: creșe, școli primare și gimnaziale, TVET, universități - dotări materiale și resurse didactice.

Investițiile sunt complementare cu programele de tip **ERASMUS+**, **eTwinning**.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Populația școlară, inclusiv cadrele didactice, din toate nivelurile de învățământ. UAT-urile și universitățile în calitate de proprietari ai infrastructurilor subiect al investițiilor. De asemenea, specialiști din educație: formatori, consilieri educaționali, experți în resurse educaționale etc. pot fi considerați grup țintă ai intervențiilor propuse în acest OS. Angajatorii și antreprenorii sunt un alt grup țintă.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Pentru respectarea condiției favorizante orizontale privind implementarea și aplicarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (CDPD a ONU), intervențiile vor ține cont de principiile și domeniile prioritare din *Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021-2027*.

Beneficiarul își va asuma că rezultatele proiectelor vor permite persoanelor cu dizabilități accesul la spațiul fizic, la produsele informaționale și comunicative, la serviciile și programele pe care societatea le pune la dispoziția membrilor săi, în condiții de egalitate și nediscriminare. Infrastructura de bază va fi adaptată

prin: asigurarea de rampe de acces, marcaje tactil-vizuale și utilizarea de culori contrastante pe trasee de acces, adaptări în spațiul construit prin intrări, circulații orizontale și verticale etc.

Beneficiarii trebuie să aplice conceptul de design universal - design for all, astfel încât investiția să poată fi utilizată de către toate persoanele, fără a fi nevoie de adaptări ulterioare sau de un design specializat, dacă este cazul, conform legislației naționale în vigoare.

Intervențiile finanțate au impact și asupra grupurilor de copii, elevi și studenți care provin din categorii defavorizate sau grupuri vulnerabile, din zonele marginalizate unde riscul de separare a copiilor de familie este foarte mare, de etnie romă, cu dizabilități, cu părinți plecați în străinătate, cu risc de excluziune socială legat de sărăcie, din familii fără locuință, din familii monoparentale, din familii cu mulți copii, care au părinți analfabeți etc.

Modernizarea unităților de învățământ și achiziția de instrumente educaționale digitale pentru acces la învățământ la distanță vor contribui la: diminuarea decalajului rural-urban, incluziunea romilor, îmbunătățirea accesibilității educației pentru persoanele din categorii defavorizate sau grupuri vulnerabile.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Investițiile se vor implementa atât în zonele urbane, inclusiv în ZUF Timișoara, precum și în mediul rural.

Pentru intervențiile finanțate în cadrul acestui obiectiv specific, pentru finanțarea unităților de învățământ preșcolar, primar, secundar și liceal din mediul urban (58 milioane FEDR), se aplică instrumente teritoriale, în conformitate cu RDC, art. 28 (a) – ITI VJ, respectiv art. 28 (c) – ”Finanțare în baza SIDU”.

Proiectele trebuie să fie incluse într-o strategie teritorială integrată, elaborată în conformitate cu prevederile RDC, art. 29 și implementată sub responsabilitatea municipiilor / orașelor, cu implicarea partenerilor relevanți de la nivel local. AM PRV va verifica strategiile teritoriale integrate în baza unei grile de verificare și a unei autoevaluări realizate de către autoritățile locale.

Proiectele finanțabile vor fi rezultatul unui proces de selectare/priorizare desfășurat la nivelul autorităților responsabile cu implementarea strategiilor teritoriale (Consilii Locale, ADI, Asociația pentru dezvoltare teritorială integrată Valea Jiului).

În procesul de selectare a proiectelor, AM PRV va verifica proiectele, asigurându-se de caracterul integrat al acestora, încadrarea în alocarea financiară aferentă fiecărui municipiu sau apel de proiecte.

Cele 6 orașe și municipii din ITI VJ vor beneficia de alocări orientative, ca teritoriu integrat, în funcție de numărul de locuitori și nivelul local de dezvoltare.

Cele 9 municipii din regiune (în afara celor 3 din VJ) vor beneficia de alocări predefinite orientative stabilite cu aprobarea CDR Vest, în corelare cu prevederile OUG 156/2020, cu modificările și completările ulterioare.

Cele 27 de orașe vor beneficia de o anvelopă financiară comună per județ, intrând în proces de selecție a proiectelor în sistem competitiv, în limita unui buget maxim pentru fiecare județ, stabilit în funcție de numărul de locuitori și nivelul județean de dezvoltare.

AM PRV va verifica SIDU și proiectele în ceea ce privește abordarea integrată și modul în care proiectele depuse sunt legate de alte proiecte complementare din cadrul strategiei.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

Obiectivul specific d(ii) „Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online” din PRV poate contribui la următoarele arii prioritare și acțiuni ale Strategiei Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării: Prioritatea 9 „Oameni și abilități”, Acțiunea 5 „Calitatea și eficiența sistemelor de educație și formare”.

De asemenea, pot fi identificate potențiale congruențe cu PO4 (ii) al PTD, fiind, în fapt, același obiectiv specific. Acțiunile de cooperare implementate la nivelul RV vor avea ca rezultat creșterea și îmbunătățirea capacității capitalului uman regional în beneficiul societății, al economiei și al echilibrului regional. De asemenea, RV își va completa, prin investițiile cuprinse în program, actualele modele de educație existente. Din potențiala cooperare cu alte programe, PRV își va scala intervențiile cu practici educaționale potrivite zonei, dar și cu modele inovatoare adresate elevilor din categorii și medii defavorizate, ceea ce va avea ca rezultat un sistem de educație incluziv și o forță de muncă potențială extinsă și atractivă. Organizațiile participante în program vor oferi regiunii posibilitatea, poate pentru prima dată, de a se simți parte a unei rețele dedicate educației și oportunităților incluzive activă la nivel transnațional.

AM PRV invita AM RO-HU și AM RO-RS în calitate de observatori la ședințele Comitetului de Monitorizare ale PRV pentru a facilita comunicarea și a asigura corelarea investițiilor teritoriale, inclusiv pentru a propune eventuale apeluri de proiecte sincronizate. De asemenea, AM PRV își propune să folosească formatul oferit de Asociația ROREG pentru o mai bună coordonare a direcțiilor de dezvoltare regionale.

În acest scop, cooperarea teritorială va fi încurajată la nivelul următoarelor regiuni: Helsinki-Uusimaa și Länsi-Suomi (FIN) Comunitat Valenciana și Aragon (ESP), West Pomerania (PL), Île de France (FR), Piemonte, Liguria and Lombardia (IT), Baden-Wuttenberg and Bavaria (DE).

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Pentru activitățile finanțate prin OS d (ii) nu vor fi utilizate instrumente financiare.

Asigurarea accesului la infrastructura educațională publică este în sarcina autorităților publice locale care au, majoritatea, venituri bugetare locale reduse și reguli bugetare restrictive (lipsa unei bugetări multianuale, reguli stricte de îndatorare anuală de maxim 30% din totalul veniturilor). Infrastructurile educaționale nu sunt generatoare de venituri, eventualele taxe percepute fiind doar pentru asigurarea hranei copiilor/elevilor, prin urmare nu se pot utiliza instrumente financiare, neexistând profituri pentru rambursarea acestora. Prin finanțarea prin granturi a acestor investiții, beneficiul suportului UE este transmis copiilor/elevilor din regiune care vor beneficia de o calitate crescută a sistemului de educație și a mediului de învățare din școli.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO66	Capacitatea sălilor de clasă din structurile noi sau modernizate de îngrijire a copiilor	persoane	583,00	1.942,00
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO67	Capacitatea sălilor de clasă din structurile educaționale noi sau modernizate	persoane	3.686,00	18.430,00
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO74	Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată	persoane	564.000,00	993.000,00
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO75	Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin	contribuții la strategii	6,00	22,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR70	Număr anual de utilizatori ai structurilor noi sau modernizate de îngrijire a copiilor	utilizatori/an	1.096,00	2021-2029	1.456,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR71	Număr anual de utilizatori ai structurilor educaționale noi sau modernizate	utilizatori/an	26.361,00	2021-2029	27.645,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	PSR04	Numărul de utilizatori ai structurilor educaționale de masă, noi sau modernizate, care aparțin grupurilor vulnerabile/marginalizate	utilizatori/an	0,00	2021-2029	2.910,00	SMIS, rapoarte de monitorizare	

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	121. Infrastructuri pentru educația și îngrijirea copiilor preșcolari	5.947.413,00
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	122. Infrastructuri pentru învățământul primar și secundar	27.510.588,00
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	123. Infrastructuri pentru învățământul terțiar	7.785.122,00
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	148. Sprijin pentru educația și îngrijirea copiilor preșcolari (cu excepția infrastructurilor)	5.352.672,00
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	149. Sprijin pentru învățământul primar și secundar (cu excepția infrastructurilor)	24.759.530,00
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	150. Sprijin pentru învățământul terțiar (cu excepția infrastructurilor)	7.006.610,00
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	170. Îmbunătățirea capacității autorităților responsabile cu programele și a organismelor implicate în execuția fondurilor	145.082,00
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	172. Finanțare încrucișată în cadrul FEDR (sprijin acordat acțiunilor de tip FSE+, necesare pentru implementarea părții FEDR a operațiunii și legate direct de aceasta)	4.124.312,00
6	RSO4.2	Total			82.631.329,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	82.631.329,00
6	RSO4.2	Total			82.631.329,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	02. ITI – Municipii, orașe și suburbii	6.397.506,00

6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	18. Alte tipuri de instrumente teritoriale – Municipii, orașe și suburbii	40.968.934,00
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	19. Alte tipuri de instrumente teritoriale – Zone urbane funcționale	10.666.520,00
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	33. Alte abordări – Nicio orientare teritorială	24.598.369,00
6	RSO4.2	Total			82.631.329,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
------------	-------------------	------	----------------------	-----	-----------------

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
6	RSO4.2	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	82.631.329,00
6	RSO4.2	Total			82.631.329,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO4.6. Creșterea rolului culturii și al turismului sustenabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

În RV, sectorul turismului, industriilor culturale și creative reprezintă 3,01% din totalul forței de muncă ocupate, la fel ca sectorul TIC. Domeniul s-a dezvoltat puternic, forța de muncă ocupată a crescut cu 38%.

Până la COVID 19, numărul de turiști a crescut cu 2,5% pe an. Sosirile s-au concentrat în proporție de 29% în stațiunile turistice (95). Pandemia a afectat substanțial sectorul, exercitând o presiune fără precedent. Restricțiile de călătorie a limitat sosirile, generând o scădere a locurilor de muncă din turism și cele conexe. Criza a arătat o serie de vulnerabilități, subliniind nevoia de transformare verde și digitală cu scopul de a atinge o reziliență, având la bază principiile sustenabilității economice, de mediu și sociale.

Cererea turistică viitoare va fi influențată de creșterea gradului de sensibilizare cu privire la mediu, de utilizarea extinsă a serviciilor digitale, experiențe de călătorie personalizate, de turismul de wellness și de interacțiunea cu comunitățile și cultura locală, în special cu mediul de afaceri care va crea premisele pentru o creștere a ocupării forței de muncă (96).

RV deține un patrimoniu natural și cultural important, dar resursele turistice naturale și culturale nu sunt pe deplin valorificate. În RV sunt 24 stațiuni turistice (97) - 5 sunt stațiuni balneoclimatice sau balneare. În 2019, 41% din locurile de cazare erau în stațiunile turistice, iar durata medie a sejurului a fost de 3,4 zile/turist, în scădere față de 2011. Se impune dezvoltarea serviciilor și produselor turistice care să faciliteze o ședere mai îndelungată a turiștilor la destinație și, implicit, o contribuție mai mare la economie.

Stațiunile balneare sunt elemente cheie, datorită calității izvoarelor termale, amplasării, patrimoniului istoric, precum și apetenței internaționale pentru turismul balnear și medical. Totuși, turismul balnear este alimentat în majoritate de turismul intern. Utilizarea resurselor naturale în scopuri de regenerare profilactică, recreativă și biologică, reprezintă soluții de atragere a turiștilor care au putere de cumpărare ridicată.

Turismul activ este consacrat în HD și CS, unde sporturile de iarnă reprezintă baza activităților turistice, dar investițiile nu se ridică la nivelul nevoii existente. Aceste stațiuni sunt sub potențialul de valorificare și necesită extinderea activităților turistice.

În privința patrimoniului cultural, RV are un potențial caracterizat prin diversitate. De o însemnătate aparte sunt Cetățile Dacice din HD care fac parte din patrimoniul UNESCO: Sarmisegetuza, Costești-Cetățuie, Costești-Blidariu, Lunca-Piatra-Roșie și Bănița. Ele nu au atins potențialul maxim, din cauza degradării și lipsei conservării, accesibilității insuficiente, promovării inadecvate sau lipsei dezvoltării de pachete organizate.

Prin intermediul instrumentelor și serviciilor digitale, investițiile pot contribui la extinderea accesului egal la cultură și la patrimoniul cultural și mobilizarea de noi categorii de public, acordând o atenție deosebită facilitării incluziunii persoanelor mai vulnerabile.

Potențialul turistic cultural, balnear și montan semnificativ de care dispune RV face din turism o alternativă viabilă de revitalizare a activităților economice și promovării incluziunii sociale și inovării sociale, contribuind la crearea de locuri de muncă reziliente și sustenabile. Îndeosebi pentru zonele rurale, dar și

pentru zonele miniere, cu oportunități economice reduse și provocări majore privind incluziunea socială și tranziția ecologică, turismul reprezintă o activitate cheie pentru dezvoltarea economică și incluziunea pe piața muncii a persoanelor dezavantajate și forței de muncă eliberate din activitățile miniere.

Investițiile vor fi direcționate doar către stațiunile turistice atestate și pentru reabilitarea obiectivelor UNESCO, în complementaritate cu investițiile dedicate patrimoniului cultural și infrastructurilor culturale publice promovate în cadrul P7.

Obiectivele propuse în raportul ECA (98), pot folosi ca punct de plecare AM PRV în selecția proiectelor de turism:

- i) să fie susținute de o analiză adecvată a cererii și de evaluare a nevoilor;
- ii) coordonarea cu proiectele din zonele învecinate, evitând suprapunerea;
- iii) să aibă un impact dincolo de proiectul în sine asupra stimulării activității turistice în regiune;
- iv) să fie sustenabile și să fie întreținute corespunzător în anii ulteriori finalizării.

Pentru RV sunt importante investițiile în tabere. În prezent, în regiune, mai funcționează 7 tabere (99), restul de 22 de tabere și centre de agrement fiind închise din cauza condițiilor improprii pentru cazare și desfășurării evenimentelor. Prin refuncționalizarea, modernizarea, extinderea și dotarea lor la standarde actuale, acestea pot atrage vizitatori. Ele pot avea un dublu rol, pe de o parte oferă locul de desfășurare a activităților extrașcolare în scop educațional, iar pe de altă parte ar putea fi incluse în circuitul turistic al localităților în care se află. Majoritatea sunt în mediul rural. Rolul turistic al taberelor și centrelor de agrement poate fi exercitat în afara perioadelor taberelor școlare și pot oferi activități precum cele sportiv-recreative, activități specifice ecoturismului, activități turistice din sfera culturală și incluziunii sociale, adresate inclusiv persoanelor din grupurile vulnerabile.

Tipuri de acțiuni:

A. Dezvoltarea durabilă și punerea în valoare a stațiunilor turistice prin:

A.1 Dezvoltarea infrastructurii turistice - ex. amenajarea și dezvoltarea unor trasee pentru practicarea activităților recreative și sportive; alei pietonale; crearea și dezvoltarea de trasee turistice tematice; alte infrastructuri locale cu funcțiune turistică; dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de utilitate publică; servicii și facilități turistice care pot crește durata sejurului.

A.2 Construcția, extinderea, dezvoltarea unor infrastructuri multifuncționale de agrement (100), inclusiv dezvoltarea unor instalații de tratament balnear - ex. spa, aquapark-uri, instalații de transport pe cablu, parcuri de aventură/tematice, etc..

B. Conservarea, protecția, restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural UNESCO, inclusiv digitalizarea obiectivelor în concordanță cu recomandarea CE privind spațiul european comun al datelor pentru patrimoniul cultural. Intervențiile vor ține cont de cele mai bune practici de conservare, întreținere și modernizare a patrimoniului cultural la nivel european (101), în concordanță cu principiile directe integrate, sustenabile și incluzive promovate de NEB.

C. Investiții în modernizarea centrelor de agrement - tabere școlare, pentru copii și tineri: infrastructură accesibilă și dotări pentru cazare, săli de mese, facilități de agrement și pentru a acomoda nevoile persoanelor cu dizabilități, și alte servicii de agrement, măsuri de promovare a accesului persoanelor vulnerabile la aceste activități.

Vor fi finanțate strategii de marketing pentru siturile turistice supuse intervenției.

Investițiile sprijinite au potențialul de a încuraja dezvoltarea locală, coeziunea socială și teritorială prin implicarea părților interesate, oferă un acces mai larg

la cultură și servicii diversificate în turism, urmărind un impact pozitiv la nivel local cu accent pe integrarea comunităților defavorizate și angajarea persoanelor din grupurile vulnerabile. Investițiile vor fi în concordanță cu principiul unui turism durabil care să asigure un echilibru adecvat între aspectele de mediu, economice și socio-culturale prin valorificarea optimă a resurselor de mediu, asigurarea unor activități economice viabile pe termen lung, conservarea și protejarea autenticității socio-culturale.

Proiectele sprijinite vor dezvolta planuri de finanțare complementare, inclusiv fonduri private, pentru a încuraja utilizarea surselor proprii de venituri și pentru a asigura sustenabilitatea financiară a unor astfel de proiecte.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului MRR. Infrastructurile și serviciile turistice promovate vor lua în considerare modele circulare și vor urmări utilizarea eficientă a resurselor locale și îmbunătățirea eficienței energetice.

Forma de sprijin propusă este grantul nerambursabil. Pentru infrastructurile multifuncționale de agrement incluse la A.2 se vor utiliza instrumente financiare.

Investițiile sunt complementare cu **PNS** - investiții pentru conservarea, restaurarea și reabilitarea construcțiilor și amenajărilor cu valoare culturală sau alte activități de punere în valoare a elementelor care aparțin patrimoniului neclasat, precum și **PNRR** - C11, de tipul: trasee turistice, realizarea rutei castelelor și bisericilor fortificate, muzee și memoriale etc.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Populația regiunii, turiștii și vizitatorii, agenții economici și angajații acestora care vor beneficia de sprijin indirect prin reabilitarea / dezvoltarea unor infrastructuri turistice.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Infrastructura va fi deschisă publicului în mod gratuit pentru intrare și utilizare, cu excepția unor infrastructuri de agrement locale situate în stațiunile turistice, aceste proiecte intrând sub incidența normelor privind regulile ajutorului de stat. Acestea au ca scop principal dezvoltarea economică a zonei, care ulterior va conduce la crearea de locuri de muncă pentru deservirea turiștilor în servicii de cazare, agrement, alimentație publică, curățenie, supraveghere etc. Pentru obiectivele UNESCO, beneficiarii își vor asuma angajamente privind respectarea principiilor egalității de șanse, nediscriminării și asigurarea accesului pentru persoanele cu dizabilități. În plus, prin proiecte pot fi prevăzute și măsuri de compensare, respectând principiul adaptării rezonabile pentru accesul la cote unde statutul de monument istoric nu permite măsuri de accesibilizare, prin tururi virtuale și panouri informative. Pentru persoanele cu deficiență sau

capacitate redusă de vedere pot fi prevăzute panouri Braille și signalistică audio.

Este încurajată îmbunătățirea facilităților turistice, prin includerea în categoria cheltuielilor eligibile a unor pachete culturale digitalizate (tururi ghidate, audio ghiduri, tururi tematice, filme de promovare, materiale de informare etc.) accesibile inclusiv pentru persoanele cu diferite dizabilități.

Proiectele finanțate prin intermediul acestui obiectiv specific au impact asupra principiului de egalitate de șanse și nediscriminare, deoarece prin dezvoltarea turismului se creează premisele pentru creștere economică și creare de locuri de muncă, atât pentru femei și pentru bărbați, cât și pentru tineri sau persoane care fac parte din grupuri vulnerabile sau cu un nivel scăzut de instruire.

În ceea ce privește instrumentele digitale, acestea trebuie să respecte OUG 112/2018 privind transpunerea Directivei (UE) 2016/2102 privind accesibilitatea site-urilor web și a aplicațiilor mobile ale organismelor din sectorul public, dar și transpunerea Directivei (UE) 2019/882 privind cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Investițiile în infrastructurile turistice vor fi concentrate în stațiunile turistice atestate din zonele urbane și rurale. Investițiile în obiectivele de patrimoniu cultural UNESCO se vor concentra doar în mediul rural. Pentru investițiile în centrele de agrement (tabere școlare) nu sunt avute în vedere instrumente teritoriale.

Nu sunt avute în vedere instrumente teritoriale, dar proiectele propuse spre finanțare vor face parte din strategii de dezvoltare locale, județene sau sectoriale.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

Obiectivul specific *d(vi)* PRV 2021-2027 poate contribui la următoarele arii prioritare și acțiuni ale SUERD: P3 „Cultură și turism, de la oameni la oameni”, Acțiunea 1 „Promovarea turismului durabil în regiunea Dunării și valorificarea proiectelor SUERD în domeniile culturii, naturii și turismului”, Acțiunea 2 „Susținerea și promovarea turismului cultural în regiunea Dunării”, Acțiunea 5 „Promovarea și încurajarea dezvoltării activităților culturale și a sectoarelor creative”, respectiv Acțiunea 6 „Promovarea patrimoniului cultural în regiunea Dunării”. Prin OS *d(vi)* PRV își propune să se alinieze, în limita impusă de particularitățile zonei, cu intervențiile susținute prin intermediul altor programe cu impact transfrontalier și transnațional e.g. ROHU, P6, RO-RS, P4 sau DTP, P2, dar și să capitalizeze experiența acumulată de România în calitatea de coordonator, alături de Bulgaria, a AP 3 SUERD, Cultură, Turism, Oameni pentru Oameni. Ca regulă generală la nivel de program, AM PRV invita AM RO-HU și AM RO-RS în calitate de observatori la ședințele Comitetului de Monitorizare ale PRV pentru a facilita comunicare și a asigura corelarea investițiilor teritoriale. De asemenea, AM PRV își propune să folosească formatul oferit de Asociația ROREG pentru o mai bună coordonare a direcțiilor de dezvoltare regionale și să încurajeze cooperarea cu următoarele regiuni: cele 6 județe din zona de graniță cu RS și cele 4 județe din zona de graniță cu HU.

Mai mult, cooperarea cu Bavaria (DE) va fi încurajată de experiența aplicării metodologiei KDK în parteneriat cu Institutul Patrimoniului din Munchen care oferă o fundamentare solidă a viitoarelor intervenții a localităților urbane din RV în domeniul patrimoniului. Alte regiuni vizate: Catalonia (ESP), Salzburg și Tirol (AT), Norte și Centro (POR).

Ca regulă generală la nivel de program, AM PRV invita AM RO-HU și AM RO-RS în calitate de observatori la ședințele Comitetului de Monitorizare ale PRV pentru a facilita comunicare și a asigura corelarea investițiilor teritoriale, inclusiv pentru a propune eventuale apeluri de proiecte sincronizate. De asemenea, AM PRV își propune să folosească formatul oferit de Asociația ROREG pentru o mai bună coordonare a direcțiilor de dezvoltare regionale.

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Pentru activitățile finanțate prin OS d (vi) vor fi utilizate granturi, deoarece:

- a) investițiile în infrastructurile turistice și de utilitate publică nu sunt generatoare de venituri;
- b) investițiile de conservare și valorificare a patrimoniului cultural UNESCO vor genera venituri reduse din taxe de vizitare, necesare pentru mentenanță și supraveghere;

Prin urmare, aceste activități nu sunt generatoare de profituri care să permită rambursarea creditelor, mai ales că autoritățile publice locale au venituri bugetare reduse și reguli bugetare restrictive, deci au nevoie de sprijin pentru implementare. Astfel, beneficiul suportului UE este transmis localităților care vor putea dezvolta noi activități economice.

Excepție vor face infrastructurile de agrement, centrele de relaxare/SPA realizate și administrate de autoritățile locale pentru care se vor utiliza instrumente financiare, pentru a încuraja finanțarea unor proiecte sustenabile din punct de vedere financiar. Tipul de instrument va face obiectul analizei ex-ante.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
6	RSO4.6	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO77	Numărul siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin	situri culturale și turistice	0,00	9,00

6	RSO4.6	FEDR	Mai puțin dezvoltate	PSO04	Numărul centrelor de agrement pentru copii și tineri (tabere) care beneficiază de sprijin	centre de agrement	0,00	4,00
---	--------	------	----------------------	-------	---	--------------------	------	------

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
6	RSO4.6	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR77	Număr de vizitatori ai siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin	vizitatori/an	208.000,00	2021-2029	228.800,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	
6	RSO4.6	FEDR	Mai puțin dezvoltate	PSR05	Număr anual de utilizatori ai centrelor de agrement pentru copii și tineri (tabere) care beneficiază de sprijin	utilizatori/an	3.200,00	2021-2029	3.520,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
6	RSO4.6	FEDR	Mai puțin dezvoltate	127. Alte infrastructuri sociale care contribuie la incluziunea socială în comunitate	8.897.282,00
6	RSO4.6	FEDR	Mai puțin dezvoltate	165. Protejarea, dezvoltarea și promovarea activelor turistice publice și servicii turistice	49.313.785,00
6	RSO4.6	FEDR	Mai puțin dezvoltate	166. Protejarea, dezvoltarea și promovarea patrimoniului cultural și servicii culturale	2.965.600,00
6	RSO4.6	Total			61.176.667,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
6	RSO4.6	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	17.794.404,00
6	RSO4.6	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Sprijin prin instrumente financiare: împrumut	26.029.357,80

6	RSO4.6	FEDR	Mai puțin dezvoltate	05. Sprijin prin instrumente financiare: Granturi în cadrul unei operațiuni privind instrumentul financiar	17.352.905,20
6	RSO4.6	Total			61.176.667,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
6	RSO4.6	FEDR	Mai puțin dezvoltate	33. Alte abordări – Nicio orientare teritorială	61.176.667,00
6	RSO4.6	Total			61.176.667,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
------------	-------------------	------	----------------------	-----	-----------------

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
6	RSO4.6	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	61.176.667,00
6	RSO4.6	Total			61.176.667,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.1.1. Prioritate: 7. O regiune pentru cetățeni

2.1.1.1. Obiectiv specific: RSO5.1. Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în zonele urbane (FEDR)

2.1.1.1.1. Intervenții din fond

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctele (i), (iii), (iv), (v), (vi) și (vii) din RDC

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (i) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+:

Dezvoltarea urbană durabilă se va realiza în baza SIDU prin abordarea strategică și integrată a investițiilor din cadrul OP2 – Eficiență energetică, Infrastructură verde și Mobilitate urbană, OP 4 – Educație: nivelul preșcolar, primar, gimnazial și liceal, dar și intervenții propuse prin OP5 – revitalizare spații publice, regenerare urbană, patrimoniu și infrastructuri culturale publice.

Provocările cu care se confruntă centrele urbane – economice, sociale, demografice, estetice și de mediu sunt interconectate și se manifestă diferit de la un oraș la altul. Dezvoltarea urbană durabilă poate fi atinsă prin promovarea unei abordări strategice integrate care combină **măsurile de renovarea fizică a zonelor urbane, cu cele de protecția mediului și dezvoltarea economică, socială și culturală** și printr-o abordare participativă cu implicarea tuturor actorilor relevanți de la nivel local.

SDTR (102) evidențiază faptul că toate așezările urbane necesită intervenții care să le crească atractivitatea, astfel încât să își poată menține populația, să poată juca rolul de polarizare a teritoriului învecinat, să promoveze creșterea calității vieții locuitorilor prin îmbunătățirea funcțiilor rezidențiale și să dezvolte spații publice atractive.

Din analiza realizată de BM (2020) cu privire la spațiile publice, care măsoară percepția în rândul populației cu privire la calitatea acestora, rezultă că sunt în continuare necesare investiții în: spații verzi, piețe publice, zone pietonale, fațadei urbane a clădirilor. Intervențiile de revitalizare a spațiilor publice și regenerare urbană urmăresc sistematizarea responsabilă a suprafețelor destinate construcțiilor și redarea unui spațiu urban de calitate către cetățeni.

Pentru localitățile urbane sunt importante investițiile în patrimoniul cultural construit și în infrastructuri culturale publice care, promovate printr-o abordare integrată, cu luarea în considerare a aspectelor de mediu, economice și sociale, vor conduce la creșterea atractivității locale. Estetica urbană este afectată de fațadele nereabilitate ale clădirilor istorice, care constituie probleme perpetuate de-a lungul anilor, cu precădere în municipiile reședință de județ, având în vedere că majoritatea clădirilor se află în proprietate privată. Restaurarea acestor clădiri valoroase va conduce la conservarea acestora și la îmbunătățirea estetică a spațiilor publice.

Conform *Listei Monumentelor Istorice din România*, 44,7% dintre monumentele din RV sunt localizate în mediul urban, iar orașele Arad și Timișoara sunt în primele 24 de localități din RO cu cele mai multe monumente istorice. RV are 263 de monumente listate aflate în proprietatea UAT-urilor, dintre care 154 reprezintă monumente de arhitectură, clasa A, din mediul urban. În ultimii 7 ani s-au finanțat 27 de proiecte de patrimoniu.

Punerea în valoare a patrimoniului cultural urban contribuie la creșterea coeziunii teritoriale și poate întări identitatea locală, fiind și o sursă importantă pentru dezvoltarea unor evenimente culturale. Acțiunile educative și culturale care promovează patrimoniul construit sunt foarte limitate. Resursele culturale din RV nu sunt văzute ca puncte forte ale dezvoltării locale, din cauza lipsei de know-how și coordonării/colaborării între autorități locale și diferite entități în

generarea de evenimente, proiecte educative/culturale (103).

Infrastructura publică culturală este puțin utilizată sau nu susține comunitatea creativă, remarcându-se un **deficit de facilități și infrastructuri culturale publice amenajate în scopul petrecerii timpului liber**. Din analiza datelor statistice (INS) se observă că RV ocupă ultimele locuri în ceea ce privește infrastructura - muzee, colecții publice, teatre, cinematografe, filarmonici și consumul cultural, și numărul de participanți la evenimente culturale. Mai mult, dezvoltarea infrastructurii culturale și organizarea de evenimente în perioada 2011-2019 sunt mult sub media națională. Cu toate acestea, există o creștere a numărului de spectatori (47%) și triplarea numărului de vizitatori ai muzeelor și colecțiilor publice în intervalul 2011-2019 (de la 405.204 la 1.118.633), ceea ce indică un apetit cultural în creștere.

RV are o puternică tradiție multiculturală, astfel încât sectorul cultural poate juca un rol important în dezvoltarea socio-economică a orașelor și municipiilor, având un aport semnificativ la creșterea economică, creșterea calității vieții și promovarea dezvoltării urbane durabile.

Tipuri de acțiuni:

A. **Reabilitarea și revitalizarea integrată a spațiilor publice urbane** - ex. zone istorice, zone centrale, cartiere de locuințe colective etc. prin investiții în spații verzi - scuaruri, parcuri etc. și verzi-albastre - maluri de cursuri de apă, canale etc., în infrastructura de mobilitate - străzi de folosință locală care asigură accesul la locuințe și servicii curente sau ocazionale din zonele cu trafic foarte redus, parcări rezidențiale care conduc la eliberarea spațiului public ce poate fi utilizat de cetățeni, piste pentru biciclete, trotuare, alei pietonale, piețe publice, piațete etc., locuri de joacă pentru copii, mobilier urban, utilități publice și pentru creșterea sentimentului de securitate a spațiilor publice - camere de supraveghere video, facilități wi-fi și acces la soluții digitale. Se urmărește reconfigurarea spațiului public pentru utilizare multiplă, cu accent pe redarea spațiului pentru cetățeni - mers pe jos, biciclete, spații de socializare etc. în detrimentul spațiului utilizat pentru vehiculele personale. Măsurile finanțate nu vor contribui la creșterea numărului locurilor de parcare.

B. **Regenerare urbană** care vizează transformarea și reinventarea spațiului public, inclusiv **renovarea feței urbane a clădirilor de patrimoniu A sau B, precum și zone construite protejate** - acțiuni care va fi parte dintr-un proiect integrat. Proiectele propuse vor fi în acord cu valorile NEB, vizând patru axe: reconectarea cu natura, recâștigarea unui sentiment de apartenență la comunitate, prioritate pentru locurile și persoanele care au cea mai mare nevoie, necesitatea unei gândiri pe termen lung, care ține seama de ciclul de viață și a unei gândiri integrate (circulare) în ecosistemul industrial. În cadrul acestei acțiuni vor fi finanțate **proiecte integrate în cele patru municipii reședință de județ**.

C. **Conservarea, protecția, restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural** clasa A, din urban, prin investiții în monumente de importanță națională, incluse în rute/circuite/trasee turistice tematice și care generează un impact economic semnificativ la nivel local, inclusiv măsuri de promovare și digitalizare.

D. **Construirea, modernizarea, amenajarea obiectivelor de infrastructură culturală publică** - biblioteci, muzee și colecții publice, instituții de spectacole sau concerte etc., cu accent pe diversificarea ofertei acestora, păstrarea și valorificarea identității locale, inclusiv implementarea tehnologiilor multimedia și a tehnicilor digitale de promovare, în strânsă legătură cu sectorul industriilor creative.

Toate intervențiile vor fi incluse obligatoriu în SIDU, vor avea un caracter integrat fie la nivel de areal urban, fie prin prisma funcțiilor multiple (economice, sociale, de mediu, etc.) sau vor fi complementare proiectelor finanțate din surse de finanțare din perioada 2021-2027 și vor urmări dezvoltarea comunității prin implicarea mai multor stakeholderi în etapele de dezvoltare și implementare. Pentru revitalizarea spațiilor publice și regenerarea urbană autoritatea publică locală va identifica în cadrul SIDU tipul de zonă care trebuie abordată, în funcție de nevoile locale, cu consultarea și implicarea

comunității locale, în conformitate cu principiile abordării integrate a dezvoltării urbane.

Experimentarea, inovarea, cunoașterea și creativitatea se vor regăsi în proiectele integrate, pentru consacrarea orașelor ca centre de activitate culturală, dezvoltarea atractivității turistice și creșterea potențialului economic al RV.

În cadrul acestei acțiuni se vor finanța prioritar proiectele care au obținut sprijin pentru elaborarea documentațiilor tehnico-economice în baza OUG 88/2020 și care demonstrează aspectul integrat al proiectului și sunt justificate prin SIDU.

Nu sunt eligibile investițiile în clădirile cu funcțiune socială rezidențială.

Tipurile de acțiuni au fost evaluate ca fiind compatibile cu principiul DNSH, în conformitate cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”, în temeiul Regulamentului MRR.

Investițiile propuse sunt complementare celor propuse în **PIDS** - prioritatea DLRC unde acțiunile sunt menite să valorifice/consERVE patrimoniul cultural, să încurajeze turismul și meșteșugurile tradiționale.

Măsurile propuse sunt complementare celor propuse prin **PCIDIF**, în cadrul căruia se vor finanța investiții pentru realizarea unei baze de date complete și actualizate privind starea monumentelor din România, prin utilizarea de mijloace TIC -scanare 3D, istoric, regim juridic.

Finanțarea patrimoniului și infrastructurilor culturale publice este complementară cu **PNRR** - C 11, care propune intervenții de tipul: realizarea rutei castelelor și bisericilor fortificate, muzee și memoriale etc.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Grup țintă: populația orașelor și municipiilor, turiștii și vizitatorii, utilizatorii de infrastructură culturală publică, angajații, elevii și studenții școlilor și universităților de artă, organizații neguvernamentale, întreprinderile și alte entități din sectoarele culturale și creative.

În contextul NEB, investițiile aferente componentei de regenerare urbană au fost propuse ca operațiuni de importanță strategică.

Acțiuni menite să garanteze egalitatea, incluziunea și nediscriminarea – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iv) din RDC și articolul 6 din Regulamentul FSE+

Infrastructura va fi deschisă publicului în mod gratuit pentru intrare și utilizare, cu excepția unor infrastructuri de cultură, aceste proiecte putând intra sub incidența normelor privind regulile ajutorului de stat (GBER – Regulamentul 651/2014, actualizat în iulie 2020).

Pentru intervențiile de regenerare urbană și creare/modernizare/reabilitare spațiu public deschis, solicitanții trebuie să aibă în vedere distribuția echitabilă a acestora în orașe și necesitățile de recreere ale diverselor grupe de utilizatori. Este necesar ca spațiile publice deschise să fie accesibile tuturor categoriilor de

persoane iar, acolo unde este cazul, beneficiarii trebuie să aplice conceptul de design universal (design for all), astfel încât investiția să poată fi utilizată de către toate persoanele, fără a fi nevoie de adaptări ulterioare, sau de un design specializat, dacă este cazul, conform legislației naționale în vigoare.

Proiectele finanțate prin intermediul acestui obiectiv specific trebuie să asigure accesul și facilitățile specifice pentru toate persoanele, inclusiv pentru cele cu dizabilități sau aflate în situație de handicap temporar, persoane în etate sau copii.

Este încurajată îmbunătățirea facilităților culturale, prin includerea în categoria cheltuielilor eligibile a unor pachete culturale digitalizate (tururi ghidate, audio ghiduri, tururi tematice, filme de promovare, materiale de informare etc.) accesibile inclusiv pentru persoanele cu diferite dizabilități.

Proiectele finanțate prin intermediul acestui obiectiv specific au impact asupra principiului de egalitate de șanse și nediscriminare, deoarece prin dezvoltarea serviciilor culturale se creează premisele pentru creștere economică și creare de locuri de muncă, atât pentru femei și pentru bărbați, cât și pentru tineri sau persoane care fac parte din grupuri vulnerabile sau cu un nivel scăzut de instruire.

În ceea ce privește instrumentele digitale, acestea trebuie să respecte OUG 112/2018 privind transpunerea Directivei (UE) 2016/2102 privind accesibilitatea site-urilor web și a aplicațiilor mobile ale organismelor din sectorul public, dar și transpunerea Directivei (UE) 2019/882 privind cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor.

Indicarea teritoriilor specifice vizate, inclusiv utilizarea planificată a instrumentelor teritoriale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (v) din RDC

Investițiile vor fi concentrate doar în zonele urbane, inclusiv în ZUF Timișoara.

Pentru *Revitalizare spații publice și Regenerare urbană* se aplică instrumente teritoriale, în conformitate cu RDC, art. 28 (a) – ITI VJ și art. 28 (c) – ”Finanțare în baza SIDU”.

Pentru *Patrimoniu cultural și Infrastructură culturală* se aplică instrumentul teritorial prevăzut la art. 28 (c) al RDC.

Proiectele trebuie să fie incluse într-o strategie teritorială integrată, elaborată în conformitate cu prevederile RDC, art. 29 și implementată sub responsabilitatea municipiilor și orașelor, cu implicarea partenerilor relevanți. AM va verifica strategiile teritoriale integrate în baza unei grile de verificare și a unei autoevaluări realizate de beneficiari.

Proiectele finanțabile vor fi rezultatul unui proces de selectare/priorizare desfășurat la nivelul autorităților responsabile cu implementarea strategiilor teritoriale (Consilii Locale, ADI, Asociația pentru dezvoltare teritorială integrată VJ).

În procesul de selectare a proiectelor, AM va verifica proiectele, asigurându-se de caracterul integrat al acestora, încadrarea în alocarea financiară aferentă fiecărui municipiu sau apel de proiecte.

Cele 6 orașe și municipii din ITI VJ vor beneficia de alocări orientative, ca teritoriu integrat, în funcție de populație și nivelul local de dezvoltare.

Pentru *Revitalizare spații publice și Regenerare urbană*, cele 9 municipii din regiune vor beneficia de alocări orientative stabilite în corelare cu prevederile OUG 156/2020. Cele 27 de orașe vor beneficia de o anvelopă financiară comună per județ, intrând în proces de selecție a proiectelor în sistem competitiv, în limita unui buget maxim pentru fiecare județ, stabilit în funcție de populație și nivelul județean de dezvoltare.

Pentru componenta *Patrimoniu*, cele 36 de municipii și orașe, vor beneficia de o anvelopă financiară comună, intrând în proces de selecție a proiectelor în sistem competitiv. Pentru componenta *Infrastructură culturală*, cele 4 de municipii reședință de județ, vor beneficia de o anvelopă financiară comună, intrând în proces de selecție a proiectelor în sistem competitiv.

AM va verifica SIDU și proiectele în ceea ce privește abordarea integrată și modul în care proiectele depuse sunt legate de alte proiecte complementare din cadrul strategiei.

Acțiuni interregionale, transfrontaliere și transnaționale – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vi) din RDC

Recent a fost lansat conceptul „*NEB*”, un vast plan de regenerare a zonelor urbane în contextul efectelor pandemiei de COVID 19 și a luptei împotriva schimbărilor climatice în conformitate cu *PVE (104)*. La fel ca și în cazul OS b (vii), prin intermediul acestui obiectiv specific PRV va căuta să se alăture modelelor relevante și inițiativelor pilot ale Bauhaus în ideea de a contribui la efortul de diseminare și valorificării oportunităților de impact. PRV își propune să beneficieze de pe urma planului de a replica experiențele, modelele, soluțiile, prototipurile acestui program la nivelul RV. Un prim pas în acest sens a fost făcut prin premiul câștigat de Reșița cu proiectul pilot de reconversie a fostei hale industriale Minda în cadrul apelului de proiecte Bauhaus pentru inițiative locale. Bazele acestei inițiative au fost puse în cadrul proiectului CINEMA finanțat de DTP (interreg), acolo unde ADR Vest și Primăria Reșița sunt parteneri.

Prin P7 PRV vine în întâmpinarea acestei tendințe generale și își propune să susțină acțiuni complementare cu intervențiile efectuate prin intermediul altor programe cu impact transfrontalier și transnațional e.g. programul RO-HU CBC, P6, programul, P4 sau DTP, P2, dar și să capitalizeze experiența acumulată de RO în calitatea de coordonator, alături de Bulgaria, a P3 SUERD, *Cultură, Tursim, Oameni pentru Oameni*. De asemenea, o atenție deosebită în conturarea intervențiilor propuse în cadrul acestei Priorități va fi acordată *Noii Carte de la Leipzig (105)*. Adoptată recent, Carta subliniază faptul că orașele trebuie să stabilească strategii de dezvoltare urbană integrate și durabile și să asigure implementarea lor pentru orașe în ansamblu, de la zonele sale funcționale până la cartiere și zone periurbane. Documentul oferă un fundament solid pentru intervențiile propuse în cadrul P7 a PRV precum: infrastructura urbană, infrastructura culturală publică și de patrimoniu etc. În vederea scalării rezultatelor obținute RV își propune să coopereze cu Helsinki-Uusimaa și Länsi-Suomi (FI), Stockholm și Ostra-Mellansverige (S), Stuttgart, Freiburg, Tbingen și Schwaben (DE) sau Rhone-Alpes și Pays de la Loire (FR).

Mai mult, cooperarea cu Bavaria (DE) va fi încurajată de experiența câștigată de AM PRV prin aplicarea metodologiei KDK în parteneriat cu Institutul Patrimoniului din Munchen.

Utilizarea planificată a instrumentelor financiare – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (vii) din RDC

Forma de sprijin propusă pentru aceste tipuri de acțiuni este grantul nerambursabil, cu respectarea regulilor de ajutor de stat și ajutor de minimis. Chiar dacă pentru utilizarea patrimoniului cultural reabilitat și a infrastructurii culturale publice se vor putea percepe taxe de vizitare, sumele încasate vor fi utilizate pentru activități de mentenanță și administrare a obiectivelor și nu vor fi suficiente pentru rambursarea unor instrumente financiare. Aceste activități intră în

responsabilitatea autorităților publice locale care au, majoritatea, venituri bugetare locale reduse și reguli bugetare restrictive, deci au nevoie de sprijin pentru implementare. Prin finanțarea prin granturi a acestor investiții, beneficiul suportului UE este transmis locuitorilor orașelor care vor avea acces la zone urbane mai atractive.

2.1.1.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC și articolul 8 din Regulamentul FEDR și FC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO74	Populația vizată de proiecte derulate în cadrul strategiilor de dezvoltare teritorială integrată	persoane	564.000,00	1.021.000,00
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO75	Strategii de dezvoltare teritorială integrată care beneficiază de sprijin	contribuții la strategii	6,00	25,00
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO76	Proiecte integrate de dezvoltare teritorială	proiecte	6,00	31,00
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO77	Numărul siturilor culturale și turistice care beneficiază de sprijin	situri culturale și turistice	0,00	8,00
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCO114	Spații deschise create sau reabilitate în zonele urbane	metri pătrați	130.000,00	520.000,00
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	PSO05	Măsuri privind implementarea inițiativei Noul Bauhaus European	proiecte	0,00	8,00

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (ii) din RDC

Tabelul 3: Indicatori de rezultat

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Valoarea de referință	Anul de referință	Ținta (2029)	Sursa datelor	Observații
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	RCR77	Număr de vizitatori ai siturilor culturale și turistice care beneficiază	vizitatori/an	12.300,00	2021-2029	13.600,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	

					de sprijin						
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	PSR06	Populația care are acces la spații publice noi sau modernizate în zonele urbane	persoane	198.000,00	2021-2029	330.000,00	SMIS, Rapoarte de monitorizare	

2.1.1.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (viii) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	079. Protecția naturii și a biodiversității, patrimoniul natural și resursele naturale, infrastructura verde și cea albastră	20.046.744,00
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	166. Protejarea, dezvoltarea și promovarea patrimoniului cultural și servicii culturale	28.684.112,00
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	168. Regenerarea fizică și securitatea spațiilor publice	113.598.215,00
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	170. Îmbunătățirea capacității autorităților responsabile cu programele și a organismelor implicate în execuția fondurilor	1.732.929,00
7	RSO5.1	Total			164.062.000,00

Tabelul 5: Dimensiunea 2 – Formă de finanțare

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	01. Grant	164.062.000,00
7	RSO5.1	Total			164.062.000,00

Tabelul 6: Dimensiunea 3 – Mecanism teritorial de punere în practică și abordare teritorială

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
------------	-------------------	------	----------------------	-----	-----------------

7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	02. ITI – Municipii, orașe și suburbii	14.916.832,00
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	18. Alte tipuri de instrumente teritoriale – Municipii, orașe și suburbii	124.274.433,00
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	19. Alte tipuri de instrumente teritoriale – Zone urbane funcționale	24.870.735,00
7	RSO5.1	Total			164.062.000,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
------------	-------------------	------	----------------------	-----	-----------------

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Obiectiv specific	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
7	RSO5.1	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	164.062.000,00
7	RSO5.1	Total			164.062.000,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

2.2. Prioritățile „Asistență tehnică”

2.2.1. Prioritatea pentru asistență tehnică în temeiul articolului 36 alineatul (4) din RDC: 8. Asistență tehnică

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (e) din RDC

2.2.1.1. Intervenție a fondurilor

Tipurile de acțiuni aferente – articolul 22 alineatul (3) litera (e) punctul (i) din RDC

Prioritatea reflectă nevoia de a consolida capacitatea administrativă și instituțională a părților implicate în derularea operațiunilor finanțate din FEDR, atât la nivelul beneficiarilor, cât și la nivelul Autorității de Management. Anexa D din cadrul Semestrului European 2019 aferentă României reflectă necesitatea de a aborda anumite direcții de acțiune pentru aplicarea eficientă și eficace a politicii de coeziune. Pentru a sprijini gestionarea investițiilor publice pe tot parcursul ciclului de investiții (Planificare strategică, Proiectarea investițiilor, Implementarea investițiilor, Monitorizarea și evaluarea) sunt necesare măsuri pentru fiecare etapă. Prin această prioritate, PRV va aborda următoarele recomandări:

· Consolidarea capacităților AM, beneficiarilor finali și ale altor organisme care gestionează fonduri UE în vederea pregătirii și implementării proiectelor, precum și consolidarea capacităților UAT-urilor în ceea ce privește pregătirea SIDU;

· Elaborarea și punerea în aplicare a unei foi de parcurs – Roadmap, privind consolidarea capacității administrative necesare pentru administrarea și implementarea eficace a fondurilor UE.

AM PRV va avea nevoie de o consolidare suplimentară a capacității instituționale și administrative, pentru a face față provocărilor privind gestionarea și implementarea PRV. În acest sens, va fi elaborat un Roadmap privind consolidarea capacității administrative pentru perioada 2021-2027, definit în urma unei analize regionale a nevoilor, care va fi periodic actualizat.

De-a lungul celor două perioade de programare anterioare, în calitate de OI, ADR Vest a dezvoltat competențe pentru gestionarea eficientă și eficace a fondurilor UE. Atribuțiile noi, în calitate de AM necesită o consolidare și o dezvoltare a acestor competențe, complementar cu recrutarea de personal nou. Prin instruirii, schimburi de experiență și expertiză recrutată, AM PRV va face față provocărilor privind gestionarea și implementarea programului.

În ceea ce privește competențele în implementarea proiectelor finanțate la nivelul beneficiarilor, ADR Vest propune grupuri de lucru mixte: angajați AM – experți tehnici - beneficiari, pentru a identifica și dezvolta un portofoliu de proiecte mature. De asemenea, se va acorda o atenție suplimentară prezentării cadrului legislativ aferent achizițiilor publice, măsuri ce trebuie întreprinse de beneficiari pentru desfășurarea achizițiilor publice în condiții legale și orientări cu privire la modul de evitare a erorilor întâlnite frecvent, cadrul legal privind egalitatea de șanse și nediscriminarea.

În acest sens sunt prevăzute a fi finanțate următoarele **tipuri de activități orientative**, enumerarea nefiind exhaustivă:

- **Activități legate de programarea, gestionarea, monitorizarea, evaluarea și controlul PRV 2021-2027** - sprijin pentru procesul de helpdesk, evaluare, selecție și implementare a proiectelor, asigurarea remunerării și motivării personalului, instruirea personalului prin ateliere, seminarii, mentorat, coaching, schimb de bune practici și experiență, implementarea pactelor de integritate, etc.
- **Activități legate de evaluare și studii, colectare de date** - sprijinirea pregătirii și implementării PRV pentru perioada de programare post 2027 -

studii, analize, cadru partenerial și consultări publice, pregătirea portofoliului de proiecte, evaluarea implementării PRV, inclusiv evaluări continue, diseminarea rezultatelor evaluărilor etc.

- **Activități legate de comunicare, informare și publicitate** - participări media, filme și spoturi informaționale TV, reclame și alte contacte de presă, publicații, organizarea de campanii, conferințe, seminarii, evenimente și ateliere de lucru, dezvoltarea și întreținerea web site, social media, etc.
- **Activități legate de funcționarea ADR Vest** - cheltuieli cu modernizarea sediilor necesare desfășurării activităților, cheltuieli cu servicii IT de dezvoltare/actualizare, configurare baze de date, migrare structuri de date, achiziționarea de materiale consumabile, achiziția de active fixe corporale, obiecte de inventar, arhivare etc., precum și cheltuieli generale de administrație pentru ADR (mentenanța, utilități, chirie etc.)
- **Activități legate de consolidarea capacității ADR Vest și a beneficiarilor PRV 2021-2027, precum și sprijinirea activităților necesare pentru închiderea POR 2014-2020** - elaborarea și implementarea planurilor de acțiune pentru consolidarea capacității administrative a beneficiarilor PRV pe baza evaluărilor efectuate, identificarea ideilor de proiect și elaborarea de propuneri relevante pentru PRV, inclusiv activități care vizează pregătirea perspectivei financiare 2027+;
- **Activități legate de consolidarea capacității instituționale a partenerilor**, orizontal la nivelul programului, în conformitate cu art. 8 alin (2) din Regulamentul 1060/2021.

Suplimentar, asistența în dezvoltarea proiectelor pentru promotorii de proiecte, pregătirea planului de proiecte, studii de fezabilitate, alte documente tehnice sau de licitație, sprijin acordat beneficiarilor pentru implementarea proiectelor a operațiunilor în cadrul priorităților relevante, consolidarea capacității părților interesate prin schimbul de experiență între țări, managementul instrumentelor teritoriale, vor fi sprijinite în cadrul obiectivelor specifice, adaptate tipologiilor de intervenții sprijinite.

Dincolo de finanțarea din AT a acestor tipuri de activități, avem în vedere:

- implementarea Roadmap-ului privind consolidarea capacității administrative;
- sprijinirea întregului ecosistem: AM, beneficiarii, potențialii beneficiari, publicul larg, pentru a crea la nivel regional un corp de experți în fonduri europene;
- abordarea specifică a unor teme noi: concentrare tematică, cadrul de performanță, condiții favorizante, strategii de specializare inteligentă, descoperire antreprenorială, ITI, instrumente financiare, ajutor de stat, costuri simplificate;
- implementarea măsurilor de simplificare, atât la nivelul AM – pregătire apeluri, selecția proiectelor, verificări de management, cât și la nivelul beneficiarilor – depunere și implementare;
- dezvoltarea profesională și diversificarea competențelor, prin formare, instruire, mentorat, coaching, atât cu diferite categorii profesionale (ex. proiectanții), cât și în domenii specifice (ex. costuri simplificate);
- susținerea pregătirii și operaționalizării unor ”proiecte pilot”;
- campanii de conștientizare și de educație pe diverse teme, ale membrilor grupurilor țintă, solicitanți și beneficiari de finanțare;
- cooperarea cu partenerii din România, cu precădere prin ROREG, din alte state membre, inclusiv Comisia Europeană.

Roadmap-ul elaborat la nivelul PRV este un plan de măsuri, pe termen scurt și mediu pe care ADR Vest dorește să-l implementeze în vederea pregătirii eficiente a perioadei de programare 2021-2027, implementarea planului de măsuri asigurând în mod clar implementarea acțiunilor necesare rezolvării problemelor/deficiențelor identificate în regiune.

Așa cum se menționează în Acordul de Parteneriat, atât la nivel național, cât și la nivel regional, o importanță majoră este acordată măsurilor de consolidare a sistemului de management și control al fondurilor europene, având în vedere atât lecțiile învățate, cât și noile responsabilități și structuri instituționale stabilite pentru perioada 2021-2027. Astfel, se vor promova acțiuni orizontale și acțiuni specifice la nivelul fiecărui program privind pregătirea și evaluarea proiectelor, ajutor de stat, instrumente financiare, evaluare și indicatori, achiziții publice, sistem informatic, prevenirea și gestionarea neregulilor, antifraudă și prevenirea conflictului de interese etc. Totodată, vor fi promovate măsuri de consolidare a capacității partenerilor și a Comitetelor de Monitorizare și Coordonare a fondurilor.

Complementaritatea și demarcarea între PRV și PAT 2021-2027 rezultă din faptul că din axa de asistență tehnică din cadrul PRV se va acorda sprijin specific pentru AM PRV și pentru beneficiarii și potențialii beneficiari ai PRV, PAT 2021-2027 asigurând resursele necesare sprijinirii celorlalte programe. De asemenea, sprijinul financiar acordat prin PAT 2021-2027 se realizează pentru informare și comunicare, sprijin pentru întărirea parteneriatului, precum și pentru evaluare de program și se realizează doar orizontal – pentru toate fondurile, dar acțiunile specifice necesare fiecărui program sunt realizate din fondurile puse la dispoziție prin prioritățile specifice de AT.

Principalele grupuri-țintă – articolul 22 alineatul (3) litera (d) punctul (iii) din RDC:

Grup țintă:

- Agenția pentru Dezvoltare Regională Vest;
- Membrii din Comitetul de Monitorizare și alte structuri partenoriale în conformitate cu art. 8 alin (2) din Regulamentul 1060/2021;
- Beneficiarii / potențialii beneficiari de finanțare și partenerii lor;
- Alți membrii ai ecosistemului: proiectanți, consultanți, alți experți etc.
- Publicul larg, societate civilă, mass-media etc.

Pentru **informarea, transparența și comunicarea continuă cu părțile interesate**, a fost elaborat un Plan de acțiune pentru comunicare și vizibilitate, care va fi supus aprobării CM PRV și implementat la nivelul RV.

2.2.1.2. Indicatori

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (e) punctul (ii) din RDC

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitate de măsură	Obiectiv de etapă (2024)	Ținta (2029)
FEDR	Mai puțin dezvoltate	PSO06	Numărul mediu anual de locuri de muncă finanțate prin AT	angajați cu normă întreagă	175,00	224,00
FEDR	Mai puțin dezvoltate	PSO07	Număr de proiecte gestionate	proiecte	850,00	1.600,00
FEDR	Mai puțin dezvoltate	PSO08	Sesiuni de instruire și formare în rândul beneficiarilor / potențialilor beneficiari	sesiuni de instruire și formare	25,00	60,00
FEDR	Mai puțin dezvoltate	PSO09	Rapoarte și studii de evaluare	rapoarte și studii	1,00	13,00

2.2.1.3. Defalcare orientativă a resurselor programate (UE), per tip de intervenție

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (e) punctul (iv) din RDC

Tabelul 4: Dimensiunea 1 – Domeniu de intervenție

Prioritate	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	179. Informare și comunicare	3.120.690,00
8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	180. Pregătire, implementare, monitorizare și control	30.000.000,00
8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	181. Evaluare și studii, culegere de date	2.125.000,00
8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	182. Consolidarea capacității autorităților din statele membre, beneficiarilor și partenerilor relevanți	6.724.340,00
8	Total			41.970.030,00

Tabelul 7: Dimensiunea 6 – Teme secundare în cadrul FSE+

Prioritate	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
------------	------	----------------------	-----	-----------------

Tabelul 8: Dimensiunea 7 – Dimensiunea egalității de gen în cadrul FSE+*, FEDR, Fondul de coeziune și FTJ

Prioritate	Fond	Categoria de regiune	Cod	Cuquantum (EUR)
------------	------	----------------------	-----	-----------------

8	FEDR	Mai puțin dezvoltate	03. Neutralitatea de gen	41.970.030,00
8	Total			41.970.030,00

* În principiu, 40 % pentru FSE+ contribuie la monitorizarea dimensiunii de gen. 100 % se aplică atunci când statul membru optează pentru utilizarea articolului 6 din FSE+.

3. Planul de finanțare

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (g) punctele (i)-(iii), articolul 112 alineatele (1), (2) și (3) și articolele 14 și 26 din RDC

3.1. Transferuri și contribuții (1)

Referință: articolele 14, 26 și 27 din RDC

Modificare de program asociată cu	☐ contribuția la InvestEU
	☐ transfer către instrumente care fac obiectul gestiunii directe sau indirecte
	☐ transfer între FEDR, FSE+, Fondul de coeziune sau către un alt fond sau către alte fonduri

(1) Se aplică numai modificărilor de programe în conformitate cu articolele 14 și 26, cu excepția transferurilor complementare către FTJ în conformitate cu articolul 27 din RDC. Transferurile nu afectează defalcarea pe ani a creditelor financiare la nivelul CFM pentru statul membru.

Tabelul 15A: Contribuții la InvestEU* (defalcare pe ani)

Contribuție din partea		Contribuție la	Defalcare pe an							
Fond	Categoria de regiune	Componenta InvestEU	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total

* Pentru fiecare nouă cerere de contribuție, se vor stabili, printr-o modificare de program, cuantumul total pentru fiecare an, per fond și per categorie de regiuni.

Tabelul 15B: Contribuții la InvestEU* (rezumat)

Fond	Categoria de regiune	Infrastructura sustenabilă (a)	Inovare și digitalizare (b)	IMM (c)	Investiții sociale și competențe (d)	Total (e)=(a)+(b)+(c)+(d)
Total						

* Cuantumul cumulat pentru toate contribuțiile efectuate prin modificări de program pe parcursul perioadei de programare. La fiecare nouă cerere de contribuție se vor stabili, printr-o modificare de program, cuantumul total pentru fiecare an, pe fonduri și per categorie de regiuni.

Justificare, luând în considerare modul în care aceste cantumuri contribuie la realizarea obiectivelor de politică selectate în cadrul programului în conformitate cu articolul 10 alineatul (1) din Regulamentul InvestEU

--

Tabelul 16A: Transferuri către instrumente care fac obiectul gestiunii directe sau indirecte (defalcare pe ani)

Transferuri de la		Transferuri către	Defalcare pe an							
Fond	Categoria de regiune	Instrumentul	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total

Tabelul 16B: Transferuri către instrumente care fac obiectul gestiunii directe sau indirecte* (rezumat)

Fond	Categoria de regiune	Total
Total		

* Cantumuri cumulate pentru toate transferurile prin modificări de program pe parcursul perioadei de programare. La fiecare nouă cerere de transfer se vor stabili, printr-o modificare de program, cantumurile totale transferate pentru fiecare an, per fond și per categorie de regiuni.

Transferuri către instrumente care fac obiectul gestiunii directe sau indirecte – Justificare

--

Tabelul 17A: Transferuri între FEDR, FSE+ și Fondul de coeziune sau către alt fond sau alte fonduri* (defalcare pe ani)

Transferuri de la		Transferuri către		Defalcare pe an							
Fond	Categoria de regiune	Fond	Categoria de regiune	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total

* Transfer către alte programe. Transferurile între FEDR și FSE+ se pot face numai în cadrul aceleiași categorii de regiuni.

Tabelul 17B: Transferuri între FEDR, FSE+ și Fondul de coeziune sau către alt fond sau alte fonduri (rezumat)

	FEDR			FSE+			FC	FEAMPA	FAMI	FSI	IMFV	Total
	Mai dezvoltate	De tranziție	Mai puțin dezvoltate	Mai dezvoltate	De tranziție	Mai puțin dezvoltate						
Total												

* Cuantumul cumulat pentru toate transferurile prin modificări de program pe parcursul perioadei de programare. La fiecare nouă cerere de transfer se vor stabili, printr-o modificare de program, cuantumul total transferat pentru fiecare an, per fond și per categorie de regiuni.

Transferuri între fonduri cu gestiune partajată, inclusiv între fonduri ale politicii de coeziune – Justificare

--

3.2. FTJ: alocare în program și transferuri (1)

3.3. Transferuri între categorii de regiuni, rezultate în urma evaluării la jumătatea perioadei

Tabelul 19A: Transferuri între categorii de regiuni rezultând din evaluarea la jumătatea perioadei în cadrul programului (defalcare pe ani)

Transferuri de la	Transferuri către	Defalcare pe an			
Categoria de regiune*	Categoria de regiune*	2025	2026	2027	Total

* Se aplică doar pentru FEDR și FSE+

Tabelul 19B: Transferuri între categorii de regiuni rezultând din evaluarea la jumătatea perioadei, către alte programe (defalcare pe ani)

Transferuri de la	Transferuri către	Defalcare pe an			
Categoria de regiune*	Categoria de regiune*	2025	2026	2027	Total

* Se aplică doar pentru FEDR și FSE+

3.4. Transferuri înapoi (1)

Tabelul 20A: Transferuri înapoi (defalcare pe ani)

Transferuri de la InvestEU sau alt instrument al Uniunii	Transferuri către		Defalcare pe an							
	Fond	Categoria de regiune	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total

(1) Se aplică doar modificărilor de program pentru resursele transferate înapoi de la alte instrumente ale Uniunii, inclusiv elemente ale FAMI, FSI și IMFV, în cadrul gestiunii directe sau indirecte, sau din InvestEU.

Tabelul 20B: Transferuri înapoi* (rezumat)

De la	Către						
InvestEU/Instrument	FEDR			FSE+			Fondul de coeziune
	Mai dezvoltate	Tranziție	Dezvoltat	Mai dezvoltate	Tranziție	Dezvoltat	

* Cuantumuri cumulate pentru toate transferurile prin modificări de program pe parcursul perioadei de programare. La fiecare nouă cerere de transfer se vor stabili, printr-o modificare de program, cuantumul total transferat pentru fiecare an, per fond și per categorie de regiuni.

3.5. Credite financiare pe an

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (g) punctul (i) din RDC și articolele 3, 4 și 7 din Regulamentul FTJ

Tabelul 10: Credite financiare pe an

Fond	Categoría de regiune	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Total
							Credit financiar fără cuantumul de flexibilitate	Cuantumul de flexibilitate	Credit financiar fără cuantumul de flexibilitate	Cuantumul de flexibilitate	
FEDR*	Mai puțin dezvoltate	0,00	129.069.816,00	136.871.259,00	180.323.230,00	188.734.459,00	84.245.801,00	84.245.800,00	88.841.691,00	88.841.691,00	981.173.747,00
Total FEDR		0,00	129.069.816,00	136.871.259,00	180.323.230,00	188.734.459,00	84.245.801,00	84.245.800,00	88.841.691,00	88.841.691,00	981.173.747,00
Total		0,00	129.069.816,00	136.871.259,00	180.323.230,00	188.734.459,00	84.245.801,00	84.245.800,00	88.841.691,00	88.841.691,00	981.173.747,00

* Cuantumul după transferul complementar la FTJ.

3.6. Total credite financiare per fond și per cofinanțare națională

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (g) punctul (ii), articolul 22 alineatul (6) și articolul 36 din RDC

Pentru programele din cadrul obiectivului Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică în cazul în care în acordul de parteneriat s-a optat pentru asistență tehnică în temeiul articolului 36 alineatul (4) din RDC.

Tabelul 11: Total credite financiare per fond și per cofinanțare națională

Numărul obiectivului de politică /obiectivului specific FTJ sau asistență tehnică	Prioritate	Baza de calcul pentru sprijinul din partea Uniunii	Fond	Categorია de regiune*	Contribuția Uniunii (a)=(g)+(h)	Defalcarea contribuției Uniunii		Contribuția națională (b)=(c)+(d)	Defalcarea orientativă a contribuției naționale		Total (e)=(a)+(b)	Rată de cofinanțare (f)=(a)/(e)
						Mai puțin cuantumul de flexibilitate (g)	Cuantumul de flexibilitate (h)		Publice (c)	Private (d)		
1	1	Public	FEDR	Mai puțin dezvoltate	200.692.721,00	165.288.798,00	35.403.923,00	35.416.363,00	35.416.363,00		236.109.084,00	84,9999998306%
1	2	Public	FEDR	Mai puțin dezvoltate	29.000.000,00	23.884.150,00	5.115.850,00	5.117.648,00	5.117.648,00		34.117.648,00	84,9999976552%
2	3	Public	FEDR	Mai puțin dezvoltate	133.276.000,00	109.764.968,00	23.511.032,00	23.519.295,00	23.519.295,00		156.795.295,00	84,9999995217%
2	4	Public	FEDR	Mai puțin dezvoltate	133.759.000,00	110.162.762,00	23.596.238,00	23.604.530,00	23.604.530,00		157.363.530,00	84,9999996823%
3	5	Public	FEDR	Mai puțin dezvoltate	134.606.000,00	110.860.342,00	23.745.658,00	23.754.000,00	23.754.000,00		158.360.000,00	85,0000000000%
4	6	Public	FEDR	Mai puțin dezvoltate	143.807.996,00	118.439.028,00	25.368.968,00	50.149.649,00	50.149.649,00		193.957.645,00	74,1440204638%
5	7	Public	FEDR	Mai puțin dezvoltate	164.062.000,00	135.120.053,00	28.941.947,00	28.952.118,00	28.952.118,00		193.014.118,00	84,9999998446%
TA36(4)	8	Public	FEDR	Mai puțin dezvoltate	41.970.030,00	34.566.155,00	7.403.875,00	7.406.476,00	7.406.476,00		49.376.506,00	84,9999997975%
Total			FEDR	Mai puțin dezvoltate	981.173.747,00	808.086.256,00	173.087.491,00	197.920.079,00	197.920.079,00		1.179.093.826,00	83,2142214101%
Total general					981.173.747,00	808.086.256,00	173.087.491,00	197.920.079,00	197.920.079,00		1.179.093.826,00	83,2142214101%

* Pentru FEDR: mai puțin dezvoltate, de tranziție, mai dezvoltate și, după caz, alocare specială pentru regiuni ultraperiferice și regiuni nordice slab populate. Pentru FSE+: mai puțin dezvoltate, de tranziție, mai dezvoltate și, după caz, alocarea suplimentară pentru regiuni ultraperiferice. Pentru Fondul de coeziune: nu se aplică. Pentru asistența tehnică, aplicarea categoriilor de regiuni depinde de selectarea unui fond.

** Indicați totalul resurselor FTJ, inclusiv sprijinul complementar transferat de la FEDR și FSE+. Tabelul nu include cuantumul în conformitate cu articolul 7 din FTJ. În cazul asistenței tehnice finanțate din FTJ, resursele FTJ se împart în resursele aferente articolelor 3 și 4 din Regulamentul FTJ. Pentru articolul 4 din Regulamentul FTJ nu există cuantumul de flexibilitate.

4. Condiții favorizante

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (i) din RDC

Tabelul 12: Condiții favorizante

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
1. Mecanisme eficiente de monitorizare a pieței achizițiilor publice			Da	Existența unor mecanisme de monitorizare care acoperă toate contractele de achiziții publice și procedurile de atribuire a acestora în cadrul fondurilor, în conformitate cu legislația Uniunii în domeniul achizițiilor publice. Această cerință include: 1. Modalități prin care să se asigure compilarea de date utile și fiabile cu privire la procedurile pentru achizițiile publice care depășesc pragurile UE, în conformitate cu obligațiile de raportare în temeiul articolelor 83 și 84 din Directiva 2014/24/UE și al articolelor 99 și 100 din Directiva 2014/25/UE	Da	HG nr. 901/2015 OUG nr. 13/2015 HG 634/2015 OUG nr. 68/2019 http://anap.gov.ro/web/analize-si-rapoarte-statistice/?future=false	Funcția de monitorizare este exercitată de ANAP în baza art. 2 și art. 3 lit. e) din OUG nr. 13/2015, respectiv art. 3 alin. (1) lit. d), alin. (3) lit. e) și f) din HG 634/2015, prin: - prelucrarea periodică a datelor și informațiilor cu privire la toate procedurile de achiziții din SEAP - prelucrarea datelor privind deciziile CNSC și ale curților de apel - calcularea indicatorilor de performanță relevanți și măsurabili - pregătirea rapoartelor și declarațiilor, în conformitate cu obligațiile de raportare stabilite în directive și legislația națională. Datele și informațiile monitorizate sunt publicate periodic pe site-ul instituției și vizează: dimensiunea și caracteristicile pieței, intensitatea concurenței, activitatea economică, eficiența achizițiilor publice, posibile situații de comportament necorespunzător.
				2. Modalități prin care să se asigure faptul că datele acoperă cel puțin următoarele elemente: (a) calitatea și intensitatea concurenței: numele ofertantului câștigător, numărul ofertanților	Da	art.232(1) Legea 98/2016 art. 252 (1) Legea nr 99/2016 HG nr 394/2016, art. 170, 171, 172 HG nr 395/2016 art. 167, 168, 169 b) Legea nr 98/2016, art. 221 (6),222^1	Toți indicatorii pot fi obținuți din SEAP. a) Conform Legii nr. 98/2016 (art. 142, 145, 146) și Legii nr. 99/2016 (art. 151, 155, 156), autoritățile contractante (AC) au obligația de a publica un anunț de atribuire, incluzând cel puțin elementele

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
				inițiali și valoarea contractuală; (b) informații cu privire la prețul final după finalizarea procedurii și la participarea IMM-urilor ca ofertanți direcți, în cazul în care sistemele naționale furnizează astfel de informații.		<p>Legea nr 99/2016, art. 239, 239¹ OUG nr 114/2020 http://anap.gov.ro/web/wp-content/uploads/2020/07/ORDONANT-A-de-URGENTA-nr.-114-09.07.2020.pdf http://anap.gov.ro/web/wp-content/uploads/2021/01/Notificare-extindere-anunt-de-modificare-contract_FINAL_19Ian2021_de-publicat-1.pdf Instrucțiunea nr 1/2021 http://anap.gov.ro/web/wp-content/uploads/2021/01/Instrucțiune-MO-final.pdf</p>	<p>solicitate.</p> <p>b) Conform legislației achizițiilor, AC are obligația de a include în anunțul de atribuire valoarea și celelalte modificări ale contractului.</p> <p>Au fost implementate următoarele măsuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> -anunț de modificare a contractului, respectând formularul 20 -modificarea legislației (OUG nr. 114/2020) prin introducerea obligației de a publica toate modificările la contract - dezvoltarea SEAP pentru a permite publicarea modificărilor contractului, inclusiv o notificare în acest sens - instrucțiunea nr. 1/2021 privind modificarea contractului (Monitorul Oficial nr. 56/2021) <p>În ceea ce privește participarea IMM-urilor ca ofertanți direcți, tipul de entitate este selectat din SEAP: mediu, mic, mare, aceste informații regăsiindu-se în profilul SEAP, DUAE și declarația cu participanții la procedură.</p>
				3. Modalități prin care să se asigure monitorizarea și analiza datelor de către autoritățile naționale competente în conformitate cu articolul 83 alineatul (2) din Directiva 2014/24/UE și cu articolul 99 alineatul (2) din Directiva 2014/25/UE.	Da	<p>OUG nr. 13/2015 HG 634/2015 OUG nr. 68/2019 http://anap.gov.ro/web/analize-si-rapoarte-statistice/?future=false</p>	<p>ANAP exercită funcția de monitorizare conform art. 2 și art. 3 lit. e) din OUG nr. 13/2015, respectiv art. 3 alin. (1) lit. d), alin. (3) lit. e) și f) din HG 634/2015.</p>

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
				4. Modalități de a pune la dispoziția publicului rezultatele analizei, în conformitate cu articolul 83 alineatul (3) din Directiva 2014/24/UE și cu articolul 99 alineatul (3) din Directiva 2014/25/UE.	Da	http://anap.gov.ro/web/analize-si-rapoarte-statistice/?future=false	Rezultatele activității de monitorizare sunt publicate și disponibile pe site-ul ANAP.
				5. Modalități prin care să se asigure că toate informațiile ce indică situații în care poate fi suspectată o manipulare a procedurilor de cerere de oferte sunt comunicate organismelor naționale competente în conformitate cu articolul 83 alineatul (2) din Directiva 2014/24/UE și cu articolul 99 alineatul (2) din Directiva 2014/25/UE.	Da	nu sunt	Legislația națională conține reglementări specifice care răspund situațiilor de denaturare a concurenței: - Legea nr. 98/2016: art. 167 alin. (1) lit. d), alin. (6) și alin. (7) - Legea nr. 99/2016: art. 180 alin. (1) lit. d), alin. (4) și alin. (5) Consiliul Concurenței, instituție cu atribuții specifice, transmite puncte de vedere la solicitarea AC urmare a unei suspiciuni de denaturare a concurenței.
2. Instrumente și capacități pentru aplicarea eficace a normelor privind ajutoarele de stat			Da	Autoritățile de management dispun de instrumente și capacități pentru a verifica respectarea normelor privind ajutoarele de stat: 1. în cazul întreprinderilor aflate în dificultate și al întreprinderilor vizate de o cerință de recuperare;	Da	http://www.ajutordestat.ro/?pag=206	Referitor la conceptul de încadrare a întreprinderilor în categoria de întreprindere în dificultate, AM: - verifică existența declarației pe propria răspundere a reprezentantului întreprinderii beneficiare, - aplică metodologia pentru Verificarea declarației pe propria răspundere a reprezentantului întreprinderii beneficiare (prezentată în Anexa la Autoevaluarea națională privind îndeplinirea condiției favorizante privind ajutorul de stat); analiza la nivelul întreprinderii se face

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
							<p>pe baza datelor conturilor anuale complete încheiate pentru anul anterior depunerii cererii de finanțare, aprobate și depuse la autoritățile fiscale.</p> <p>Pentru întreprinderile supuse aplicării unei decizii de recuperare Registrul ajutoarelor de stat (RegAS) permite verificarea ex-ante a eligibilității beneficiarului de a primi ajutor de stat de minimis. Aplicația RegAS este gestionată de Consiliul Concurenței în colaborare cu Serviciul de telecomunicații speciale.</p>
				2. prin acces la consultanță de specialitate și orientări în materie de ajutoare de stat, furnizate de experți ai organismelor locale sau naționale în domeniul ajutoarelor de stat.	Da	<p>OUG nr 77 / 2014</p> <p>https://mfinante.gov.ro/documents/35673/220775/OUG77_2014.pdf</p>	<p>Potrivit para. (2), art. 6 din OUG nr. 77/2014 Consiliul Concurenței furnizează la nivel național asistență de specialitate privind aplicarea legislației ajutorului de stat furnizorilor și beneficiarilor de ajutor de stat/de minimis pentru a asigura îndeplinirea obligațiilor RO în acest domeniu în calitate de stat membru al UE, inclusive în ceea ce privește elaborarea de acte normative sau administrative prin care se instituie măsuri de natura ajutorului. În același timp AM au acces prin Consiliul Concurenței la platforma wiki.</p>
3. Aplicarea și implementarea eficace a Cartei drepturilor fundamentale			Da	<p>Existența unor mecanisme eficiente care asigură respectarea Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene („Carta”) și care includ:</p> <p>1. modalități prin care să se asigure că programele sprijinite de fonduri și implementarea lor respectă dispozițiile relevante ale</p>	Da	<p>Ghidul pentru aplicarea Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene în implementarea fondurilor europene nerambursabile</p> <p>https://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027/</p>	<p>A fost aprobat ”Ghidul pentru aplicarea Cartei Drepturilor Fundamentale a UE în implementarea fondurilor europene nerambursabile”, în consultare cu partenerii relevanți, ce are ca obiectiv sprijinirea personalului din cadrul Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene, ministerelor de linie cu atribuții în gestionarea fondurilor</p>

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
				Cartei;			europene, agențiilor și altor autorități publice în programare și în implementare pentru perioada 2021-2027, cât și a beneficiarilor care solicită finanțare din fondurile europene nerambursabile (FEN), în aplicarea și implementarea eficace a dispozițiilor Cartei. Ghidul dă o mai bună înțelegere a Cartei, explicând importanța și caracterul obligatoriu al conformității acesteia în implementarea FEN și asigurând reflectarea prevederilor Cartei corespunzător în pregătirea și implementarea programelor prin explicarea rolului și a sarcinilor autorităților și facilitarea elaborării procedurilor de verificare a conformității cu dispozițiile Cartei, prin furnizarea de instrumente simple și directe de verificare incluzând o listă de verificare utilizată în toate etapele programării și implementării.
				2. modalități de raportare către comitetul de monitorizare cu privire la cazurile în care operațiunile sprijinite de fonduri nu respectă Carta, precum și cu privire la plângerile referitoare la Cartă prezentate în conformitate cu măsurile adoptate în temeiul articolului 69 alineatul (7).	Da	Ghidul pentru aplicarea Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene în implementarea fondurilor europene structurale și de investiții https://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027/	Raportarea cazurilor de neconformitate a operațiunilor sprijinite din fonduri cu Carta și a plângerilor privind Carta se va realiza în conformitate cu dispozițiile art. 40(1)(h), respectiv art. 69(7) din RDC, sub responsabilitatea autorității de management, cel puțin o dată pe an către CM, în cadrul documentelor privind stadiul implementării programelor. Se vor furniza informații referitoare la numărul și rezultatele plângerilor, numărul și modalitățile de soluționare a cazurilor detectate de neconformitate, împreună cu măsurile de remediere aplicate. De asemenea, măsurile puse în

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
							<p>aplicare la nivelul autorității de management pentru verificarea conformității documentelor cu dispozițiile Cartei vor fi raportate în același capitol.</p> <p>Se va acorda o atenție deosebită componentei comitetelor de monitorizare prin includerea organismelor responsabile cu promovarea incluziunii sociale, a drepturilor fundamentale, a drepturilor persoanelor cu dizabilități, a egalității de gen și a nediscriminării.</p>
4. Implementarea și aplicarea Convenției Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap (CDPD a ONU) în conformitate cu Decizia 2010/48/CE a Consiliului			Da	<p>Existența unui cadru național care asigură aplicarea CDPD a ONU și care include:</p> <p>1. obiective cu ținte măsurabile, mecanisme de colectare a datelor și mecanisme de monitorizare;</p>	Da	<p>HG234/2022 -atribuțiile, organizarea și funcționarea ANPDPD https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/251762</p> <p>L221/2010 -ratificarea CDPD http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/123949</p> <p>L448/2006 - protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/236311</p> <p>HG490/2022 pentru aprobarea Strategiei naționale privind drepturile pers. cu dizabilități 2022-2027 https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254203</p>	<p>ANPDPD a elaborat Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2022-2027, ce are ca obiectiv general asigurarea accesului fizic, informațional și comunicațional al persoanelor cu dizabilități la produsele, serviciile și programele pe care societatea le pune la dispoziția membrilor săi.</p> <p>Strategia continuă și dezvoltă demersul de implementare a Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități în vederea asigurării cadrului pentru exercitarea deplină și în condiții de egalitate a tuturor drepturilor și libertăților fundamentale ale omului de către toate persoanele cu dizabilități. Monitorizarea implementării Strategiei va fi realizată de către ANPDPD pe baza unei metodologii și a unor instrumente de lucru.</p> <p>Obiectivele și țintele măsurabile, sistemul de colectare de date și mecanismul de monitorizare devin</p>

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
							pachetul complet pentru asigurarea implementării Strategiei naționale 2022-2027.
				2. modalități prin care să se asigure că politica, legislația și standardele în materie de accesibilitate se reflectă în mod corespunzător în pregătirea și implementarea programelor;	Da	<p>L8/2016 - înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/175197</p> <p>Ghidul pentru reflectarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități în pregătirea și implementarea programelor și proiectelor cu finanțare nerambursabilă alocată României în perioada 2021-2027 (Ghidul CDPD)</p> <p>https://mfe.gov.ro/minister/punctul-de-contact-pentru-implementarea-conventiei-privind-drepturile-persoanelor-cu-dizabilitati/</p>	<p>ANPPDP elaborează politicile, strategiile și standardele în domeniul dizabilității. La nivelul MIPE s-a elaborat Ghidul CDPD în pregătirea și implementarea programelor și proiectelor cu finanțare nerambursabilă alocată României și aprobat de Guvern prin Memorandum comun în data de 10 august a.c. Ghidul sprijină implementarea și aplicarea prevederilor Convenției prin evidențierea rolurilor diferitelor autorități pentru asigurarea reflectării politicilor, legislației și standardelor în materie de accesibilitate în pregătirea și implementarea AP și a Programelor.</p> <p>Documentul prezintă cadrul legal și instituțional aplicabil, principalele dispoziții ale CDPD de care se va ține cont în programare și implementare, dar și mecanismele de asigurare și verificare a respectării CFO4 și prevede acțiuni de asigurare a capacității administrative necesare.</p> <p>Ghidul urmărește promovarea de acțiuni privind accesibilitatea, adaptarea rezonabilă, designul universal, utilizarea noilor tehnologii de către persoanele cu dizabilități, pentru a facilita integrarea lor în societate.</p>
				3. modalități de raportare către comitetul de monitorizare cu privire la cazurile în care operațiunile sprijinite de fonduri	Da	https://mfe.gov.ro/minister/punctul-de-contact-pentru-implementarea-conventiei-privind-drepturile-persoanelor-cu-dizabilitati/	Reprezentanții Punctului de contact vor fi membri în unele CM-uri. Raportarea către CM a cazurilor de neconformitate conf. art. 40 din RDC se va face cel

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
				nu respectă CDPD a ONU, precum și cu privire la plângerile referitoare la CDPD a ONU prezentate în conformitate cu măsurile adoptate în temeiul articolului 69 alineatul (7).			puțin o dată pe an, prin prezentarea de către PCPD a plângerilor și reclamațiilor primite pe site-urile internet constituite în baza art. 46 și 49 din RDC, precum și în urma conlucrării cu celelalte entități relevante. PCPD ocupă o poziție cheie în cadrul arhitecturii instituționale pentru asigurarea faptului că politica, legislația și standardele în materie de accesibilitate sunt reflectate în mod corespunzător în pregătirea și implementarea programelor. Prin colaborarea cu AM, ACP, AA, ANPDPD, Consiliul de Monitorizare, rețeaua punctelor de contact, CNCDD, Avocatul Poporului, în conf. cu dispozițiile art. 69 alin.(7) din RDC, reprezentanții PCPD vor putea prezenta în cadrul reuniunilor CM neconformitățile și sesizările înregistrate la nivelul autorităților naționale și/sau adresate de cetățeni COM, sesizările soluționate și propunerile de remediere înaintate spre examinare. PCPD va urmări implementarea măsurilor adoptate și va comunica, după caz, COM remediarea situațiilor semnalate.
1.1. Buna guvernanță a strategiei naționale sau regionale de specializare inteligentă	FEDR	RSO1.1. Dezvoltarea și sporirea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor	Nr.	Strategia sau strategiile de specializare inteligentă trebuie să fie sprijinită (sprijinite) de: 1. o analiză la zi a provocărilor existente în ceea ce privește diseminarea inovării și digitalizarea;	Nr.	https://adrvest.ro/wp-content/uploads/2021/01/Strategia-Regionala-de-Specializare-Inteligenta-a-Regiunii-Vest-2021-2027-RIS3-.pdf Documentul este in curs de actualizare	La nivelul S3 pentru Regiunea Vest, au fost analizați factorii care blochează difuzarea inovării, precum și barierele în calea digitalizării
				2. existența unei instituții sau a unui organism național/regional	Nr.	https://adrvest.ro/wp-content/uploads/2021/01/Strategia-Regionala-de-Specializare-Inteligenta-a-Regiunii-Vest-2021-2027-RIS3-.pdf	La nivel regional exista un Comitet Regional de Inovare care colaboreaza cu

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
		avansate RSO1.4. Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat		competent care să fie responsabil cu managementul strategiei de specializare inteligentă;		Regionala-de-Specializare-Inteligenta-a-Regiunii-Vest-2021-2027-RIS3-.pdf Documentul este in curs de actualizare	Comitetul de Coordonare pentru Strategia de Specializare Inteligenta constituit la nivel national
				3. instrumente de monitorizare și evaluare pentru a măsura performanțele în direcția atingerii obiectivelor strategiei;	Nr.	https://adrvest.ro/wp-content/uploads/2021/01/Strategia-Regionala-de-Specializare-Inteligenta-a-Regiunii-Vest-2021-2027-RIS3-.pdf Documentul este in curs de actualizare	RIS 3 Vest contine o lista de indicatori de monitorizare, fiind propuse spre a fi intocmite rapoarte de monitorizare.
				4. existența unei cooperări funcționale între părțile interesate („procesul de descoperire antreprenorială”);	Nr.	https://adrvest.ro/wp-content/uploads/2021/01/Strategia-Regionala-de-Specializare-Inteligenta-a-Regiunii-Vest-2021-2027-RIS3-.pdf Documentul este in curs de actualizare	La nivel regional sunt desfășurate ateliere de descoperire antreprenoriala, in baza metodologiei elaborate la nivel national. In baza acestora au fost identificate cele 6 domenii de specializare inteligenta aferente Regiunii Vest. Dupa înființare, ARI va avea ca obiectiv desfășurarea acestor EDP la nivel regional.
				5. acțiuni necesare pentru îmbunătățirea sistemelor de cercetare și inovare naționale sau regionale, după caz;	Nr.	nu	nu
				6. acțiuni de sprijinire a tranziției industriale, după caz;	Nr.	Nu	Nu
				7. măsuri de consolidare a cooperării cu partenerii din afara unui anumit stat membru în domeniile prioritare sprijinite de strategia de specializare	Nr.	Nu	Nu

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
				inteligentă.			
2.1. Un cadru de politică strategic pentru sprijinirea renovărilor destinate să îmbunătățească eficiența energetică a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	FEDR	RSO2.1. Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	Nr.	1. Este adoptată o strategie națională pe termen lung pentru sprijinirea renovării parcului național de clădiri rezidențiale și nerezidențiale, în conformitate cu cerințele Directivei (UE) 2010/31/UE a Parlamentului European și a Consiliului, care: (a) implică obiective de etapă orientative pentru 2030, 2040 și 2050; (b) oferă o descriere orientativă a resurselor financiare necesare pentru a sprijini implementarea strategiei; (c) definește mecanisme eficiente pentru promovarea investițiilor în renovarea clădirilor.	Da	HG nr. 1034/2020 în 27.11.2020. SRTL poate fi consultat accesând următorul link: https://www.mlpda.ro/uploads/articole/attachments/60096d5354394459864321.pdf	Strategia națională de renovare pe termen lung (SRTL) cuprinde, în Capitolul IX Indicatori, o foaie de parcurs cu măsuri și indicatori de progres măsurabili, ce vizează întreg parcul național de clădiri rezidențiale și nerezidențiale, publice și private, cu valori țintă orientative pentru 2030, 2040 și 2050 care indică modul în care aceștia contribuie la atingerea obiectivului de eficiență energetică de 32,5%, stabilit de Uniunea Europeană pentru 2030, prin Directiva 2012/27/UE. Capitolul X Implicații bugetare cuprinde resurselor financiare necesare pentru implementarea strategiei și opțiunile de implementare pentru promovarea investițiilor în renovarea clădirilor (pct. 1 – 4), cu recomandări privind mecanismele financiare pentru sprijinirea mobilizării investițiilor, opțiuni instituționale propuse pentru gestionarea și implementarea mecanismelor financiare publice, opțiuni și scheme de finanțare în vederea renovării clădirilor pentru fiecare segment de piață.
				2. Măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice pentru a realiza economiile de energie necesare	Nr.	nu	Nu
2.2. Guvernanța sectorului energetic	FEDR	RSO2.1. Promovarea	Nr.	Planul național integrat privind energia și clima este notificat Comisiei, în conformitate cu articolul 3 din Regulamentul	Nr.	nu	nu

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
		eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră		(UE) 2018/1999 și în concordanță cu obiectivele pe termen lung de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră în temeiul Acordului de la Paris, care include: 1. toate elementele prevăzute în modelul din anexa I la Regulamentul (UE) 2018/1999;			
				2. o descriere a resurselor și mecanismelor financiare preconizate pentru măsurile de promovare a energiei cu emisii scăzute de carbon.	Da	Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030 https://energie.gov.ro/wp-content/uploads/2021/10/Anexa-HG-PNIESC.pdf	Capitolul 5.3. (Prezentarea generală a investițiilor necesare) din cadrul Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030 include o descriere a resurselor și mecanismelor financiare preconizate în perioada 2021-2030 pentru măsurile de promovare a energiei cu emisii scăzute de carbon.
2.7. Cadru de acțiune prioritară pentru măsurile de conservare necesare care fac obiectul unei cofinanțări din partea Uniunii	FEDR	RSO2.7. Intensificare acțiunilor de protecție și conservare a naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare	Da	Pentru intervențiile prin care sunt sprijinite măsurile de conservare a naturii care au legătură cu ariile Natura 2000 care fac obiectul Directivei 92/43/CEE a Consiliului: Existența unui cadru de acțiune prioritară în conformitate cu articolul 8 din Directiva 92/43/CEE, care include toate elementele prevăzute în modelul de cadru de acțiune prioritară pentru perioada 2021-2027 convenit de Comisie și de statele membre, inclusiv identificarea măsurilor prioritare și o estimare a nevoilor de finanțare.	Da	Cadru de acțiune prioritar (CAP) pentru Natura 2000 în România http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/RO%20PAF.pdf sau https://adrvest.ro/wp-content/uploads/2022/09/RO-PAF.pdf	România a elaborat un Cadru de acțiune prioritar (CAP) pentru Natura 2000 în conformitate cu articolul 8 din Directiva 92/43 / CEE. Acesta include toate elementele cerute de formatul standard pentru cadrul de acțiune prioritar pentru 2021-2027 convenit de Comisie și de statele membre. Cadru de Acțiune Prioritar (CAP) pentru Natura 2000 conține o secțiune E dedicată cu privire la identificarea măsurilor prioritare și estimarea nevoilor de finanțare pentru perioada 2021-2027.

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
3.1. Planificarea globală a transporturilor la nivelul corespunzător	FEDR	RSO3.2. Dezvoltarea și ameliorarea unei mobilități naționale, regionale și locale sustenabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere	Da	Se efectuează o cartografiere multimodală a infrastructurilor existente și a celor planificate până în 2030, cu excepția celor de la nivel local, care: 1. Cuprinde o evaluare economică a investițiilor planificate, susținută de o analiză a cererii și de o modelare a traficului, care ar trebui să ia în considerare impactul preconizat al deschiderii piețelor de servicii feroviare.	Da	Planul Investițional 2021-2030 HG 1312 / 31.12.2021 http://support-mpgt.ro/programul-investitional-2021-2030/ https://adrvest.ro/wp-content/uploads/2021/01/Planul-pentru-dezvoltare-regionala-Regiunea-Vest-2021-2027_.pdf https://adrvest.ro/wp-content/uploads/2020/12/Hotararea-nr_13_2020_proiecte_prioritare_infrastructura.pdf https://adrvest.ro/wp-content/uploads/2021/12/17_a_Hotarare_a_nr_17_lista_rezerva_infrastructura_de_interes_judetean.pdf https://adrvest.ro/wp-content/uploads/2020/06/OUG-88-din-2020.pdf	Planul Investițional 2021-2030 are un caracter programatic pornind de la eficiența socio-economică și recalibrând obiectivele de investiții printr-o analiză multi-criterială. Procesul a presupus identificarea scenariului de referință a proiectelor finalizate și în desfășurare, identificarea nevoilor globale și a surselor de finanțare a propunerilor pentru îmbunătățirea procesului de implementare și o serie de măsuri orizontale. Planurile de Dezvoltare Regională prezintă o imagine de ansamblu asupra transporturilor la nivel regional (transport rutier, feroviar, aeroportuar, naval), inclusiv aspecte care țin de multimodalitate și mobilitate urbană durabilă. PDR includ obiectivele strategice privind dezvoltarea transportului rutier. A fost stabilit un cadru unitar de prioritizare a investițiilor care cuprinde: Etapa 1 – prioritizarea drumurilor județene și validarea acestei prioritizări de către MTI. Etapa 2 – aplicarea OUG 88/2020, ce include 5 criterii obligatorii de eligibilitate. Suplimentar, a fost aplicat și un criteriu al dezvoltării echilibrate la nivel intra-regional
				2. Este în concordanță cu elementele legate de transport din planul național integrat privind energia și clima.	Da	PNIESC 2021-2030 Planul Național Integrat pentru Energie și Schimbări Climatice https://energy.ec.europa.eu/system/files/	PNIESC a fost aprobat în 2021 și include măsuri de decarbonizare a transportului. Planul Investițional este complementar cu PNIESC și include investițiile solicitate de acesta.

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
						2020-04/ro_final_necp_main_ro_0.pdf	<p>POR promovează o abordare integrată a sistemului de transport rutier la nivel regional contribuind la atingerea obiectivelor PNIESC.</p> <p>În conformitate cu obiectivele PNIESC, acțiunile care vizează dezvoltarea urbană contribuie la promovarea mobilității alternative, prin planificarea urbană, încurajarea formelor de transport alternativ, extinderea/amenajarea zonelor pietonale și semi-pietonale partajate. Totodată, se promovează creșterea gradului de utilizare a transportului public, prin optimizarea mijloacelor de transport nepoluant și a infrastructurii necesare.</p>
				3. Include investițiile în coridoarele rețelei centrale TEN-T, astfel cum sunt definite în Regulamentul MIE, în conformitate cu planurile de lucru pentru coridoarele respective ale rețelei centrale TEN-T.	Da	Planul Investițional 2021-2030 HG 1312 / 31.12.2021 http://support-mpgt.ro/programul-investitional-2021-2030/	Scenariile analizate de Planul Investițional 2021-2030 stabilesc apartenența la TEN-T ca un prim criteriu pentru prioritizarea investițiilor (25% impact) așa cum este definit în Regulamentele. 1315/2013 și 1316/2013, urmat de eficiența economică și impactul asupra mediului.
				4. În ceea ce privește investițiile din afara coridoarelor rețelei centrale TEN-T, inclusiv în tronsoanele transfrontaliere, garantează complementaritatea prin asigurarea unei conectivități suficiente a rețelelor urbane, a regiunilor și a comunităților locale la rețeaua centrală TEN-T și la nodurile acesteia.	Da	Master Planul General de Transport Planul Investițional 2021-2030 http://support-mpgt.ro/programul-investitional-2021-2030/	Metodologia aplicată pentru a asigura conectivitatea regională și locală la rețeaua TEN-T este descrisă în Planul Investițional. Acesta introduce conceptele de rețea primară (TEN-T Core majoritatea și secțiuni cheie de TEN-T Comprehensive), secundară (TEN-T Comprehensive) și terțiară (Drumuri locale) pentru definirea importanței naționale a legăturilor de transport regionale și transfrontaliere. La nivel central responsabilitatea realizării rețelei primare și secundare aparține

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
							<p>Ministerului Transporturilor și Infrastructurii. Rețeaua secundară are rolul de a asigura accesibilitatea regională și urbană la rețeaua primară într-un mod sigur eficient și asigurând o protecție suficientă a mediului.</p> <p>Investițiile din POT vor include și centuri ocolitoare pentru a asigura accesibilitatea principalelor orașe la rețeaua primară precum și construcția de secțiuni de pe rețeaua secundară cu rol principal de a asigura conectivitatea reședințelor de județ la rețeaua TEN-T Core.</p>
				5. Asigură interoperabilitatea rețelei feroviare și, după caz, cuprinde un raport referitor la implementarea ERTMS în conformitate cu Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/6 al Comisiei.	Da	<p>Planul Investițional 2021-2030 http://support-mpgt.ro/programul-investitional-2021-2030/</p> <p>Planul Național de Redresare și Reziliență https://mfe.gov.ro/pnrr/</p>	<p>Toate obiectivele de investiții în sectorul feroviar includ echiparea cu ERTMS 2. De asemenea, toate proiectele finanțate în perioada actuală din POIM și CEF includ ERTMS 2. Această abordare va continua și în 2021-2027.</p> <p>În plus România va implementa planul de operaționalizare al ERTMS care constituie și jalon în PNRR.</p>
				6. Promovează multimodalitatea, identificând nevoile de terminale multimodale sau de transbordare în cadrul transportului de marfă și de pasageri.	Da	<p>Master Planul General de Transport</p> <p>Planul Investițional 2021-2030 http://support-mpgt.ro/programul-investitional-2021-2030/</p>	<p>MPGT și PI acoperă toate modurile de transport (feroviar, rutier, naval, aerian și intermodal). MPGT a planificat o rețea de terminale de marfă localizate echilibrat la nivelul rețelei naționale pentru a asigura accesul nediscriminatoriu al operatorilor logistici, integratorilor de servicii feroviar/rutier și feroviar/naval, pornind de la fluxurile existente de marfă la nivel național.</p>

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
							<p>Analiza consideră următoarele aspecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> -conectivitatea -distribuția geografică a punctelor de intrare în România (porturi) și centre urbane, -rețeaua de drumuri și căi ferate -fluxurile de mărfuri <p>Promovarea multimodalității este promovată prin POR, precum și în complementaritate cu alte programe europene.</p> <p>Investițiile în infrastructura județeană rutieră sprijinite prin PR au rolul de a asigura conectivitatea la nivel regional și accesul la mobilitate, inclusiv pentru zonele rurale, facilitând conectivitatea cu alte moduri de transport regionale (căi ferate, transport urban).</p> <p>Prin PR și PNRR sunt propuse investiții pentru promovarea multimodalității prin încurajarea folosirii transportului public, inclusiv îmbunătățirea modurilor active de transport.</p>
				7. Include măsuri pertinente pentru planificarea infrastructurii care vizează promovarea combustibililor alternativi, în conformitate cu cadrele naționale de politică relevante.	Da	<p>Planul Investițional 2021-2030 http://support-mpgt.ro/programul-investitional-2021-2030/</p> <p>Planul Național de Redresare și Reziliență https://mfe.gov.ro/pnrr/</p>	<p>Obiectivul strategic este de a susține dezvoltarea unei rețele de infrastructură de combustibili alternativi în România pentru toate modurile relevante de transport, astfel încât metodele și tehnologiile alternative să poată fi utilizate într-un mod nediscriminatoriu, eficient economic cu impact minim asupra mediului atât la nivel urban cât și pe TEN-T .</p>

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
							<p>Totodată, prin CEF au fost finanțate operațiuni de dezvoltare a rețelei de combustibili alternativi la nivelul TEN-T Core.</p> <p>Prin PNRR s-a asumat o țintă de 30.000 de stații de încărcare electrice până în 2026 la care MTI contribuie cu 3000.</p> <p>Prin PI, MTI va finanța proiecte de dezvoltare a rețelei de combustibili alternativi pe TEN-T. Toate proiecte de infrastructură rutieră finanțate prin PT vor include în mod obligatoriu stații de combustibili alternativi.</p> <p>PR prevede infrastructuri pentru combustibili alternativi (puncte de realimentare/reîncărcare) amplasate în municipii/orașe, în funcție de specificul fiecărui PR, care vor susține transportul public urban și transportul public între localități. PR au ca scop mobilitatea sustenabilă, cu investiții în mijloace de transport ecologice.</p>
				8. Prezintă rezultatele evaluării riscurilor în materie de siguranță rutieră în conformitate cu strategiile naționale existente privind siguranța rutieră, însoțite de o cartografiere a drumurilor și a secțiunilor de drum afectate, stabilind o ordine de prioritate a investițiilor corespunzătoare.	Da	<p>Planul Investițional 2021-2030 http://support-mpgt.ro/programul-investitional-2021-2030/ Planul Național de Redresare și Reziliență https://mfe.gov.ro/pnrr/</p>	<p>În 2016 a fost elaborată strategia referitoare la siguranța rutieră ce a încorporat analiza de riscuri și acțiunile necesare pentru creșterea siguranței rutiere.</p> <p>Această strategie este necesar să fie actualizată în special pentru a armoniza scopul și obiectivele strategice de la nivel național cu cele de la nivel european în cadrul viziunii „zero”.</p> <p>În PNRR există un jalon legat de cerința</p>

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
							<p>de a actualiza strategia de siguranță rutieră pentru perioada 2021-2030. Un prim draft al strategiei a fost elaborat și comunicat CE, care a transmis observații asupra documentului. Aceste observații au fost incluse în textul Strategiei.</p> <p>Printre elementele specifice care vor fi pregătite și implementate ca rezultat al adoptării Strategiei de siguranță rutieră se regăsesc elemente soft și elemente hard de intervenție asupra infrastructurii propriu zise. Investițiile planificate pentru dezvoltarea transportului rutier la nivel regional vor fi implementate în conformitate cu Strategia Națională privind siguranța rutieră 2022-2030 (aprobată prin HG nr.682/2022).</p> <p>Prin PR vor fi implementate proiecte orizontale privind siguranța rutieră, incluse în proiectele propuse.</p>
				9. Furnizează informații privind resursele de finanțare corespunzătoare investițiilor planificate și necesare pentru acoperirea costurilor de exploatare și de întreținere a infrastructurilor existente și a celor planificate.	Da	Planul Investițional 2021-2030 http://support-mpgt.ro/programul-investitional-2021-2030/	<p>PI 2021-2030 conține un capitol privind strategia finanțării. Acest capitol analizează totalul finanțării disponibile pentru sector din toate sursele, inclusiv condiții specifice, incluzând fonduri europene structurale și de coeziune, MRR, bugetul de stat, împrumuturi externe și alte surse.</p> <p>A fost propusă o prioritizare clară a proiectelor care vor fi implementate în limitele fondurilor disponibile precum și scenariile de finanțare aferente.</p> <p>Prin aprobarea guvernamentală a alocațiilor și cofinanțării de la bugetul de</p>

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
							stat a fost stabilit angajamentul României pentru următorii 10 ani. Asigurarea fondurilor necesare va fi realizată la nivelul MF. În conformitate cu prevederile CPR, art. 73 (2) litera d, autoritatea de management se asigură și verifică dacă un beneficiar de finanțare dispune de resursele și mecanismele financiare necesare pentru a acoperi costurile de funcționare și întreținere aferente operațiunilor care includ investiții în infrastructură. Astfel, pentru toate infrastructurile rutiere finanțate prin programele regionale se asigură, prin acest mecanism, sustenabilitatea financiară a investițiilor planificate.
4.3. Un cadru de politică strategic pentru sistemul de educație și formare, la toate nivelurile	FEDR	RSO4.2. Îmbunătățirea accesului la servicii și favorabile incluziunii și de calitate în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online	Nr.	Existența unui cadru de politică strategic la nivel național sau regional pentru sistemul de educație și formare, care include: 1. sisteme de anticipare și de formulare de previziuni în materie de competențe, bazate pe date concrete;	Nr.	nu	NU
				2. mecanisme și servicii de monitorizare a parcursului profesional al absolvenților, în vederea furnizării de orientări eficiente și de calitate cursanților de toate vârstele;	Nr.	nu	NU
				3. măsuri care să garanteze accesul egal, participarea și absolvirea unor programe de educație și formare de calitate, la prețuri accesibile, relevante,	Nr.	nu	nu

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
				nesegregate și favorabile incluziunii și dobândirea de competențe-cheie la toate nivelurile, inclusiv în învățământul superior;			
				4. un mecanism de coordonare care să acopere toate nivelurile sistemului de educație și formare, inclusiv învățământul superior și o împărțire clară a responsabilităților între organismele naționale și/sau regionale relevante;	Nr.	nu	nu
				5. modalități de monitorizare, evaluare și revizuire a cadrului de politică strategic;	Da	<p>”România Educată – Viziune și strategie 2018-2030”</p> <p>Mecanism de monitorizare a Strategiei România Educată;</p> <p>https://www.edu.ro/proiecte_legi_educatie_2022_consultare_publica.</p> <p>ROF ME, aprobat prin Ordinul de ministru nr. 3188/21/02/2022</p> <p>https://edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Minister/2022/Transparenta/ROF_ME_2022.pdf</p>	<p>Există două niveluri de intervenție pentru monitorizarea, evaluarea și revizuirea cadrului strategic de politică:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nivelul interinstituțional, reprezentat de Comitetul interministerial de monitorizare a implementării Proiectului România Educată; - nivelul instituțional, stabilit prin înființarea unei Direcții de Monitorizare și Evaluare dedicate, în cadrul Ministerului Educației (Direcția de Monitorizare și Evaluare pentru Implementarea Proiectului România Educată). Printre atribuțiile stabilite pentru această Direcție se numără și: monitorizarea și evaluarea periodică a stadiului îndeplinirii obiectivelor România Educată, elaborarea analizei de impact, rapoarte de monitorizare și evaluare etc. <p>Conform ROF ME, Ministerul Educației are și o altă structură cu atribuții de monitorizare a politicilor publice în</p>

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
							domeniul educației și anume Unitatea de Politici Publice. Astfel, în funcție de responsabilitățile acestor structuri, se asigură monitorizarea reformelor și politicilor educaționale publice, inclusiv îndeplinirea indicatorilor/rezultatelor obținute prin implementarea Proiectului România Educată, NRRP și PEO.
				6. măsuri care să vizeze adulții cu un nivel scăzut de calificare și competențe și persoanele provenind din medii socioeconomice defavorizate, precum și cursuri de perfecționare profesională;	Nr.	nu	nu
				7. măsuri de sprijinire a cadrelor didactice, a formatorilor și a personalului universitar în ceea ce privește metode de învățare adecvate, evaluarea și validarea competențelor-cheie;	Nr.	nu	nu
				8. măsuri care să promoveze mobilitatea cursanților și a personalului și colaborarea transnațională a prestatorilor de servicii de educație și formare, inclusiv prin recunoașterea rezultatelor studiilor și a calificărilor.	Da	https://www.anpcdefp.ro/erasmusplus	În cadrul programului Erasmus+, din 2014 au fost finanțate 3.285 proiecte transnaționale de mobilitate a învățării pentru 127.000 de persoane (elevi, studenți, tineri, profesori, formatori, lucrători de tineret, personal administrativ) și au fost semnate 885 de proiecte de parteneriat pentru cooperare transnațională, care implică 3.031 de entități și permițând un număr suplimentar. 21.240 mobilități de efectuat. Pentru perioada 2021-2027, se estimează o creștere progresivă a participanților la mobilități

Condiție favorizantă	Fond	Obiectiv specific	Îndeplinire a condiției favorizante	Criterii	Îndeplinire a criteriilor	Trimitere la documentele relevante	Justificare
							<p>transnaționale. ANPCDEFP preomovează noile reguli Erasmus 2021-2027 printr-o rețea proprie de 50 Ambasadori Erasmus +.</p> <p>De asemenea, va continua procesul de compatibilizare europeană în domeniul recunoașterii calificărilor profesionale și armonizarea continuă a legislației interne cu reglementările europene și internaționale.</p> <p>Prin MO nr. 5146/2019 a fost reglementată aplicarea generală a Sistemului European de Credite Transferabile ECTS. De asemenea, a fost reglementat și implementat serviciul online de recunoaștere a diplomelor obținute în străinătate și de certificare a documentelor de studii universitare obținute în RO.</p>

5. Autorități responsabile de program

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (k) și articolele 71 și 84 din RDC

Tabelul 13: Autoritățile responsabile cu programele

Autorități responsabile de program	Numele instituției	Persoana de contact	Poziție	E-mail
Autoritatea de management	Agenția pentru Dezvoltare Regională Vest	Sorin MAXIM / Georgiana Ozana RADAC	Director General / Sef AM	office@adrvest.ro
Autoritatea de audit	Autoritatea de Audit - Organism independent pe lângă Curtea de Conturi a României	Florina Munteanu	Director, Direcția pentru auditul POR	florina.munteanu@rcc.ro
Organismul care primește plăți din partea Comisiei	Ministerul Finanțelor prin Autoritatea de Certificare și Plată	Lucia CRĂCIUN / Consuela TOADER	Director General / Director General Adjunct	lucia.craciun@mfinante.gov.ro
Funcția Contabilitate în cazul în care această funcție este acordată unui alt organism decât autoritatea de management	Ministerul Finanțelor prin Autoritatea de Certificare și Plată	Lucia CRĂCIUN / Consuela TOADER	Director General / Director General Adjunct	lucia.craciun@mfinante.gov.ro

Repartizarea cuantumurilor rambursate pentru asistență tehnică în temeiul articolului 36 alineatul (5) din RDC, în cazul în care sunt identificate mai multe organisme care să primească plăți din partea Comisiei

Referință: articolul 22 alineatul (3) din RDC

Tabelul 13A: Proporția din procentajele prevăzute la articolul 36 alineatul (5) litera (b) din RDC care ar urma să fie rambursată organismelor care primesc plăți din partea Comisiei în cazul asistenței tehnice în temeiul articolului 36 alineatul (5) din RDC (în puncte procentuale)

6. Parteneriat

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (h) din RDC

Pentru ca fondurile alocate prin PRV să fie utilizate în cel mai bun mod cu putință, iar proiectele finanțate prin program să contribuie la creșterea calității vieții locuitorilor din regiune, este esențială aplicarea **principiului parteneriatului și a guvernancei pe mai multe niveluri**.

Pentru a asigura consultarea actorilor-cheie, pentru a aduce perspective oficiale, opinii și cunoștințe de specialitate, dar și pentru a afla opinia publică, care poate contribui cu o diversitate de puncte de vedere și poate include voci auzite mai rar, au fost organizate o serie **acțiuni la nivel național**, de către MIPE în calitate de coordonator al elaborării documentelor de programare, cât și **la nivel regional**, de către **ADR Vest**, în calitate de AM pentru PRV.

În primă etapă, MIPE a înființat **5 grupuri de lucru pentru cele 5 OP-uri**, alcătuite din parteneri din instituții publice care sunt responsabili pentru elaborarea politicilor în domeniul acoperit de obiectivul politicii și parteneri din societatea civilă, mediul academic, mediul de afaceri etc. Pe măsură ce procesul informal de negociere a avansat, au fost înființate **10 grupuri de lucru: unul pentru AP și 9 pentru programe**, care au rezultat în urma unui apel de selecție național, derulat în luna mai 2020. Pentru a asigura o consultare tematică la nivel orizontal, au fost înființate prin deciziile prim-ministrului **3 comitete consultative** pentru parteneriatul cu: mediul de afaceri, societatea civilă și autoritățile locale.

În august 2020 a fost derulat un proces amplu de consultare publică la nivelul tuturor structurilor partenieriale la care au participat aproximativ 1.000 de persoane.

MIPE a continuat consultările cu structurile partenieriale și în anul 2021. Versiunile de lucru supuse consultării publice au fost publicate pe pagina web a instituției.

La nivel regional, ADR Vest și-a asumat să promoveze buna guvernance a PC, să garanteze un proces participativ deplin, bazat pe transparență, deschidere, incluziune, implicare și co-creare și să aplice metode noi și inovatoare, așa cum sunt promovate de CE, inclusiv de inițiativa NEB

Structurile partenieriale implicate regional în programarea și implementarea PRV sunt: Consiliul pentru Dezvoltare Regională Vest (CDR Vest), Comitetul Regional pentru elaborarea PDR (CRP) 2021-2027 Vest, Consorțiul Regional de Inovare Vest (CRI), Comitetul de Monitorizare al PRV (CM PRV). Acestea au fost și vor fi informate și consultate în diferite etape ale programului, în funcție de nevoile identificate, conform procedurilor de lucru specifice.

În ceea ce privește relația cu cetățenii și părțile interesate, pentru a stabili un dialog pe termen lung bazat pe încredere și respect reciproc, se are în vedere organizarea următoarelor tipologii de acțiuni în etapele de elaborare și implementare ale PRV:

· **Acțiuni de informare și comunicare:** publicarea de documente și informații pe pagina web și canalele de social media, diseminarea acestora în rândul bazei de date a ADR Vest, a mass-mediei, organizarea de evenimente/acțiuni/campanii, elaborarea de materiale informative, inclusiv rezumate ușor de înțeles, într-un limbaj accesibil;

· **Acțiuni de consultare:** organizarea de evenimente/acțiuni, inclusiv cu CDR Vest, aplicarea de chestionare sau sondaje cu scopul de a primi idei/feedback/opinii/proponeri/informații care să contribuie la elaborarea sau fundamentarea programului sau a Ghidurilor;

· **Acțiuni de implicare:** organizarea de concursuri care să permită publicului larg să aleagă, provocări sau alte acțiuni, pentru a co-crea soluții sau pentru a găsi noi idei sau surse de inspirație;

· **Acțiuni de instruire/dezvoltare de competențe**, de ex. în ceea ce privește guvernancea participativă, comunicarea, egalitatea de șanse și nediscriminarea.

Rolul acțiunilor este de a identifica nevoi reale de dezvoltare și pentru a aduna idei, propuneri, observații care să îmbunătățească procesul de elaborare, implementare și monitorizare al PRV.

În etapa de de elaborare au fost consultați cetățenii din RV și părțile interesate:

- autorități și instituții publice,
- entități de inovare și transfer tehnologic,
- institute de cercetare,
- universități,
- organisme și ONG-uri responsabile cu promovarea incluziunii sociale, a drepturilor omului, a drepturilor persoanelor cu handicap, a egalității de gen și a nediscriminării,
- organisme și ONG-uri responsabile cu protecția mediului,
- IMM-uri.

Toate acțiunile derulate au fost intens promovate pe toate canalele de comunicare ale ADR Vest și în mass-media, astfel încât să fie asigurat un proces de cât mai transparent. Detalii se regăsesc în anexa Raport proces de consultare publică PRV.

În august 2021 a fost derulat un proces de consultare publică a PRV, prin intermediul unui chestionar, în cadrul căruia și-au exprimat observațiile și propunerile 365 de persoane. Au răspuns persoane care au provenit din medii și sectoare diverse, cu domenii de expertiză și cu opinii diferite. Contribuțiile respondenților au variat, de la idei generale, la opinii detaliate, cu privire la aspecte de amănunt ale programului sau soluții și recomandări concrete pentru rezolvarea unor probleme. În pofida disparităților în ceea ce privește complexitatea, formularea și lungimea observațiilor și propunerilor primite, fiecare contribuție a fost analizată cu atenție. Reacția generală asupra conținutului PRV este una pozitivă. Cei mai mulți respondenți au considerat este necesară sprijinirea mediului de afaceri cu scopul de a crea de locuri de muncă, finanțarea investițiilor în educație, turism, spații verzi, mobilitate, digitalizare și inovare.

Alte nevoi identificate în urma chestionarului:

- Simplificarea și eficientizarea sistemului de evaluare, implementare și monitorizare a proiectelor;
- Instruirea/formarea în ceea ce privește accesarea și implementarea de proiecte finanțate prin FESI;
- Mai multe claritate și transparență în comunicare și informare;
- Mai multă claritate în înțelegerea și aplicarea principiilor orizontale.

Au fost propuse și o serie activități pentru a îmbunătăți vizibilitatea programului și a rezultatelor obținute prin finanțările acordate. Printre propunerile primite se numără publicarea unui calendar privind lansarea apelurilor de proiecte, a unei liste cu răspunsuri la întrebări sau spețe frecvente, linie telefonică pentru întrebări referitoare la program și ghiduri, organizarea de mai multe conferințe, prezentări, webinarii, apariții TV. Respondenții au considerat că ar fi utilă o aplicație mobilă care să notifice utilizatorii cu privire la noutățile PRV, versiuni sintetizate și simplificate ale documentelor, în limbaj clar și simplu, și publicarea online a înregistrărilor webinarilor organizate de ADR Vest. Propunerile primite vor fi implementate în cadrul perioadei de finanțare 2021-2027.

Chestionarul a inclus inclusiv o întrebare în ceea ce privește prezentarea egalității de șanse și nediscriminării în program. Majoritatea respondenților - 51% au afirmat că acțiunile propuse sunt relevante, clare și suficiente. 37% dintre respondenți au afirmat că nu știu să aprecieze aceste informații. Respondenții au afirmat că sunt necesare instruirii pe tematica egalității de șanse și nediscriminării, astfel încât măsurile propuse în cadrul proiectelor să respecte obligațiile legale în domeniu și să aducă valoare adăugată.

Pentru a veni în sprijinul (potențialilor) beneficiari se va elabora un *Ghid de bune practici* care să ofere un cadru strategic și legislativ în domeniu, recomandări și exemple de bună practică inspiraționale care pot fi luate în considerare în cadrul proiectelor propuse spre finanțare, dar și alte materiale și acțiuni care să promoveze atitudini bazate pe respect reciproc și bună colaborare. Se va asigura și dezvoltarea de competențe în domeniul egalității de șanse și nediscriminării, prin organizarea de sesiuni de informare și

conștientizare atât pentru personalul propriu, evaluatori, (potențialii) beneficiari, cât și pentru specialiști în domeniul proiectării, construcțiilor și consultanței etc.

În 05.11.2021 a avut loc un eveniment online „Viitorul Regiunii Vest – Fă-ți vocea auzită”, cu scopul de a face cunoscute mai bine prioritățile, provocările și oportunitățile de finanțare și de a afla nevoile locuitorilor, astfel încât acestea să se regăsească cât mai adecvat în viitoarele finanțări disponibile. Au fost prezentate și concluziile și recomandările chestionarului online. La eveniment au participat peste 250 de persoane, reprezentanți ai autorităților și instituțiilor publice, ai mediului de afaceri și de cercetare, precum și ai ONG-urilor, care au interacționat activ și au propus idei pentru o regiune mai competitivă, atractivă pentru locuitorii ei și pregătită pentru viitor.

Printre propunerile primite se numără: utilizarea de instrumente financiare pentru îmbunătățirea eficienței energetice a blocurilor rezidențiale după modelul Lituaniei, impunerea de standarde de calitate în proiectarea lucrărilor, dezvoltarea unui sistem de transport public între județe, dar și sugestii legate de simplificarea procesului de evaluarea a proiectelor. Toate comentariile și propunerile primite au fost atent analizate și avute în vedere la definitivarea programului.

Cetățenii și părțile interesate au primit feedback în cadrul evenimentelor și acțiunilor organizate, individual, pe email. După consultarea publică, toate persoanele care au pus întrebări au primit un răspuns pe e-mail. Pe pagina web a fost publicată lista principalelor întrebări și răspunsuri (106).

A fost lansată inclusiv provocarea online „Cum putem aduce natura în orașe prin POR Vest 2021-2027?”. Au fost primite soluții diverse și interesante din partea cetățenilor, dar și a mediului public, privat și academic. Acestea au vizat, pe de o parte, reducerea poluării din orașe, îmbunătățirea condițiilor de viață și a aspectului spațiului public, și pe de altă parte, digitalizarea serviciilor publice în domeniul spațiilor verzi și creșterea gradului de informare și conștientizare cu privire la importanța spațiilor verzi în orașe (link). Toate ideile transmise au fost analizate de către echipa de experți în contextul elaborării Ghidurilor. Acesta a fost un ex. de inițiativă prin care, împreună cu cetățenii, se pot găsi soluții sustenabile și inovative pentru o regiune mai verde, mai prietenoasă cu oamenii și cu mediul.

Au fost lansate spre informare și consultare *Minighidurile* aferente programului (107), care reprezintă o sinteză a tipologiilor și condițiilor de finanțare prezentate pe înțelesul tuturor. Scopul lor este, pe de o parte, de a familiariza potențialii beneficiari cu noile oportunități de finanțare, și pe de altă parte, de a identifica acele nevoi, priorități și proiecte care pot contribui la dezvoltarea RV.

Pe pagina web au fost publicate toate versiunile de lucru aferente PRV, precum și un rezumat al programului, dar și studiile și analizele regionale care fundamentează viitoarele investiții.

În etapa de elaborare a Ghidurilor solicitantului și de implementare a programului vor continua acțiunile de informare, consultare, implicare, instruire cu cetățenii din RV, reprezentanți ai autorităților locale și regionale, ai societății civile - inclusiv organizații de tineret și romi, actori economici, reprezentanți ai mediului academic.

În monitorizarea programului, un rol esențial îl va avea CM PRV. Membrii acestuia vor fi selectați printr-un proces transparent, conform procedurii specifice, și vor include autorități publice, parteneri economici și sociali și organisme care reprezintă societatea civilă la nivel regional.

7. Comunicare și vizibilitate

Referință: articolul 22 alineatul (3) litera (j) din RDC

Îmbunătățirea vizibilității politicii de coeziune este una dintre prioritățile perioadei europene de programare 2021-2027. O comunicare mai eficientă a proiectelor finanțate contribuie la creșterea gradului de conștientizare a publicului larg cu privire la beneficiile aduse de fondurile europene în viața cetățenilor și totodată, îmbunătățește imaginea UE.

Comunicarea este o responsabilitate comună: a statului membru, a Autorității de Management și a beneficiarilor.

Pentru a asigura transparența și vizibilitatea programului, au fost stabilite următoarele obiective de comunicare:

- Creșterea gradului de informare a potențialilor beneficiari cu privire la oportunitățile de finanțare disponibile prin PR Vest 2021-2027, prin organizarea a cel puțin 50 de acțiuni de comunicare până în anul 2027, astfel încât să fie facilitată contractarea proiectelor;
- Creșterea gradului de informare a beneficiarilor cu privire la procesul de implementare a proiectelor, inclusiv în ceea ce privește asigurarea vizibilității proiectelor finanțate, prin organizarea a 25 de sesiuni de informare până în anul 2027;
- Creșterea gradului de conștientizare a publicului larg cu privire la rezultatele și impactul programului (60% până în anul 2029), prin promovarea exemplilor de bună practică;
- Consolidarea dialogului și interacțiunii cu cetățenii și partenerii strategici, prin organizarea a cel puțin 30 de inițiative care să contribuie la crearea unei comunicări mai aproape de oameni și de nevoile acestora și pentru a încuraja dezbateră democratică.

Prin măsurile de comunicare și vizibilitate propuse se are în vedere o interacțiune mai strânsă cu:

- Publicul larg: populația din RV;
- (Potențialii) beneficiari ai programului: administrația publică, mediul de afaceri, ecosistemul de inovare, ONG-uri, mediul academic/de cercetare;
- Publicul intern: angajații ADR Vest;
- Parteneri regionali, naționali, europeni;
- Reprezentanți mass-media.

Este avută în vedere o abordare “out of the box”, inovatoare și îndrăznească, care să stârnească curiozitatea, bazată pe transparență, originalitate, semnificație și relevanță, îmbinând metodele tradiționale de comunicare cu cele care pun accent pe tehnologie digitală, audiovizual, storytelling, sustenabilitate, diversitate și incluziune.

Sunt propuse următoarele instrumente:

- Pagina web a programului, care va funcționa ca (re)sursă valoroasă de informare pentru (potențialii) beneficiari și cetățeni, actualizată permanent. Calendarul apelurilor de proiecte și lista proiectelor contractate vor fi publicate în format deschis și prelucrabil automat, conform prevederilor Directivei (UE) 2019/1024 a Parlamentului European și a Consiliului, astfel încât să poată fi permisă sortarea, căutarea, extragerea, compararea și reutilizarea datelor. Pagina web a programului va furniza un link către portalul unic dedicat fondurilor europene din România (www.fonduri-ue.ro). De asemenea, pagina web și documentele furnizate vor fi accesibile persoanelor cu dizabilități (documente în versiunea „ușor de citit”, materiale audio-video cu descrieri în limbajul semnelor, cu subtitrări etc.);
- Rețelele sociale, care vor funcționa ca (re)sursă esențială de comunicare prin utilizarea unui conținut bazat pe instrumente vizuale;
- Evenimente, sesiuni de instruire, campaniile regionale integrate de comunicare;
- Mass-media și partenerii de comunicare (reprezentanța Comisiei Europene și biroul de legătură al Parlamentului European din România, centrele de informare Europe Direct, rețelele de comunicare);

· Materiale de informare și promovare, digitale și tipărite, video și audio.

Pentru operațiunile de importanță strategică, se are în vedere cooperarea strânsă cu beneficiarii, astfel încât să fie asigurată vizibilitatea proiectelor, care să implice și evenimente de lansare, cu invitarea reprezentanților nivelului național și european.

Bugetul planificat în scopuri de comunicare și vizibilitate până în anul 2029 este de 0,3% din bugetul total programului, în conformitate cu recomandarea Comisiei Europene. Bugetul va fi alocat anual într-un plan anual de acțiune, în funcție de etapele programului și a nevoii pentru activități de comunicare.

A fost desemnat un responsabil cu comunicarea programului. Acesta va lucra în strânsă legătură cu coordonatorul național, cu rețeaua europeană și națională de comunicare, precum și cu alți parteneri strategici.

Au fost stabiliți o serie de indicatori de realizare, de rezultat și de impact, conform recomandărilor Comisiei Europene, care sunt detaliați în Planul de comunicare care va fi aprobat de Comitetul de Monitorizare PRV. Principalii indicatori sunt: numărul de vizite și vizitatori unici pe pagina web a programului, numărul de participanți la evenimentele organizate, gradul de notorietate al programului. Acțiunile de comunicare vor fi monitorizate și evaluate în mod regulat, intern, folosind date statistice ale paginii web și ale canalelor de social media, chestionare, sondaje, și extern, prin studii de notorietate la fiecare 2 ani.

8. Utilizarea costurilor unitare, a sumelor forfetare, a ratelor forfetare și a finanțărilor nelegate de costuri

Referință: articolele 94 și 95 din RDC

Tabelul 14: Utilizarea costurilor unitare, a sumelor forfetare, a ratelor forfetare și a finanțărilor nelegate de costuri

Se intenționează utilizarea articolelor 94 și 95 din RDC	Da	Nr.
De la adoptare, programul va face uz de rambursarea contribuției Uniunii pe baza costurilor unitare, a sumelor forfetare și a ratelor forfetare în cadrul priorităților, în conformitate cu articolul 94 din RDC	☐	☒
De la adoptare, programul va face uz de rambursarea contribuției Uniunii pe baza finanțărilor nelegate de costuri, în conformitate cu articolul 95 din RDC	☐	☒

Apendicele 1: Contribuția Uniunii pe baza costurilor unitare, a sumelor forfetare sau a ratelor forfetare

A. Rezumatul principalelor elemente

Prioritate	Fond	Obiectiv specific	Categorია de regiune	Proportia estimată din alocarea financiară totală în cadrul priorității, căreia i se va aplica OCS, în %	Tipul (tipurile) de operațiune vizată (vizate)		Indicatorul care determină rambursarea		Unitatea de măsură a indicatorului care determină rambursarea	Tip de OCS (baremul standard pentru costurile unitare, sumele forfetare sau ratele forfetare)	Cuantumul (în EUR) sau procentul (în cazul ratelor forfetare) OCS
					Cod(1)	Descriere	Cod(2)	Descriere			

(1) Acesta se referă la codul pentru dimensiunea privind domeniul de intervenție din tabelul 1 al anexei I la RDC și al anexei IV la Regulamentul FEAMPA.

(2) Acesta se referă la codul unui indicator comun, dacă este cazul.

Apendicele 1: Contribuția Uniunii pe baza costurilor unitare, a sumelor forfetare sau a ratelor forfetare

B. Detalii pe tip de operațiune

C. Calculul baremului standard pentru costurile unitare, sumele forfetare sau ratele forfetare

1. Sursa datelor utilizate la calculul baremului standard pentru costurile unitare, sumele forfetare sau ratele forfetare (cine a produs, colectat și înregistrat datele; unde sunt stocate datele; datele-limită; validare etc.)

2. Vă rugăm să precizați motivele pentru care metoda propusă și calculul aferent în temeiul articolului 94 alineatul (2) din RDC sunt relevante pentru tipul de operațiune.

3. Precizați cum au fost efectuate calculele, inclusiv, în special, ipotezele formulate în ceea ce privește calitatea sau cantitățile. După caz, trebuie utilizate date statistice și criterii de referință și, dacă se solicită acest lucru, acestea trebuie furnizate într-un format utilizabil de către Comisie.

4. Vă rugăm să explicați cum v-ați asigurat că doar cheltuielile eligibile au fost incluse în calculul baremului standard pentru costul unitar, suma forfetară sau rata forfetară.

5. Evaluarea de către autoritatea sau autoritățile de audit a metodologiei de calcul și a cuantumurilor, precum și a măsurilor de asigurare a verificării, calității, colectării și stocării datelor.

Apendicele 2: Contribuția Uniunii bazată pe finanțări nelegate de costuri

A. Rezumatul principalelor elemente

Prioritate	Fond	Obiectiv specific	Categorია de regiune	Cuantumul acoperit de finanțarea nelegată de costuri	Tipul (tipurile) de operațiune vizat (vizate)		Condițiile care trebuie îndeplinite/rezultatele care trebuie obținute ce determină rambursarea de către Comisie	Indicator		Unitatea de măsură pentru condițiile care trebuie îndeplinite/rezultatele care trebuie obținute ce determină rambursarea de către Comisie	Tipul de metodă de rambursare preconizat care este utilizat pentru rambursarea beneficiarului (beneficiarilor)
					Cod (1)	Descriere		Cod (2)	Descriere		

(1) Acesta se referă la codul pentru dimensiunea privind domeniul de intervenție din tabelul 1 al anexei I la RDC și al anexei IV la Regulamentul FEAMPA.

(2) Acesta se referă la codul unui indicator comun, dacă este cazul.

B. Detalii pe tip de operațiune

Nevoile regionale și tranziția către o Regiune inovatoare, accesibilă și vibrantă pentru cetățenii ei, fac ca AM PRV să selecteze următoarele operațiuni de importanță strategică, cu reguli de monitorizare și comunicare conform toolkit-ului:

- **P1/OS a (i) – Crearea și operaționalizarea celor 4 Centre de Creativitate și Inovare (CCI).** Aceste infrastructuri de cercetare, open lab, vor stimula creativitatea și inovarea și vor contribui la creșterea capacității mediului academic și organizațiilor de cercetare de a se conecta la nevoile sectorului de afaceri, în vederea generării unor procese și produse inovative în domeniile de specializare inteligentă regionale. Misiunea lor rămâne strâns legată de parteneriatul mediul academic-mediul de cercetare-mediul de afaceri. Buget: FEDR 16,15 mil. EUR. Lansare: semestrul 2, 2023.

- **P1/OS a (iv) – Crearea și operaționalizarea Agenției Regionale de Inovare (ARI).** Rolul acesteia va fi de a optimiza intervențiile la nivelul ecosistemului de inovare al Regiunii Vest și de a gestiona procesul de descoperire antreprenorială. ARI va promova o agendă de inovare strategică și robustă menită să crească capacitățile de inovare a stakeholderilor regionali, coroborată cu un sprijin bine conturat privind cooperarea și parteneriatul între mediul academic, industrie, administrația publică și sectorul ONG. Misiunea ei rămâne strict legată de dezvoltarea sistemului regional de inovare. Buget: FEDR 2,55 mil. EUR. Lansare: semestrul 1, 2023.

- **P5/OS c (ii) Crearea unui sistem public de transport intra și interjudețean.** Un sistem public de transport interjudețean va facilita o mai bună mobilitate intraregională a forței de muncă și va asigura o conectivitate îmbunătățită cu centrele economice, atracțiile turistice etc. Buget: FEDR 6 mil. EUR. Lansare: semestrul 2, 2023.

- **P7/OS e (i) Regenerare urbană.** O regiune fără orașe atractive nu poate performa la nivel național în competiția de atragere de resurse, investiții și personal calificat. Operațiunile de importanță strategică aferente acestui obiectiv specific vor fi selectate ulterior în baza unor criterii suplimentare (ex. localizare, impact la nivel local/regional, caracterul inovativ, buget, potențiali beneficiari etc.) după derularea apelurilor de proiecte. Buget: FEDR 58,8 mil. EUR. Lansare: semestrul 2, 2023.

DOCUMENTE

Titlul documentului	Tipul documentului	Data documentului	Referință locală	Referința Comisiei	Fișiere	Data trimiterii	Trimis de către
Cadrul de performanță PR Vest 2021-2027_v.1.2	Informații suplimentare	22.09.2022	1	Ares(2022)6628815	Cadrul de performanță PR Vest 2021-2027_v.1.2 AA 010343 MEF PASSA 2 2022 05 10 metodologie cadru de performanta	26.09.2022	CIOCANEL, Florentina
Complementarități	Informații suplimentare	22.09.2022	2	Ares(2022)6628815	Tablou de bord 1 Fisa domeniu_CDI-25 iulie 2022 2 Fisa domeniu_Digitalizare- 25 iulie 2022 3 Fisa domeniu_IMM&Antreprenoriat- 25 iulie 2022 6 Fisa domeniu_Eco circ&Deseuri- 25 iulie 2022 7 Fisa domeniu_Biodiv&Infra verde-25 iulie 2022 8 Fisa domeniu_Calitatea aerului- 25 iulie 2022 11 Fisa domeniu mobilitate urbana- 25 iulie 2022 12 Fisa domeniu_Transport-25 iulie 2022 13 Fisa domeniu Educatie- 25 iulie 2022 14 Fisa domeniu Capital uman pentru piata muncii- 25 iulie 2022 17 Fisa domeniu Turism- 25 iulie 2022 18 Fisa domeniu Cultura- 25 iulie 2022 19 Fisa domeniu_Asistență tehnică- 25 iulie 2022	26.09.2022	CIOCANEL, Florentina
Annex point 117_Transport	Informații suplimentare	22.09.2022	3	Ares(2022)6628815	Annex point 117_Transport	26.09.2022	CIOCANEL, Florentina
RAPORT consultare POR	Informații suplimentare	22.09.2022	4	Ares(2022)6628815	RAPORT consultare POR	26.09.2022	CIOCANEL, Florentina
Informatii suplimentare SEA	Informații suplimentare	22.09.2022	5	Ares(2022)6628815	REZUMAT NON TEHNIC Rev -tabel (1) Declaratie ADRVEST REV ptr SEA[1] (1) Addendum declaratie	26.09.2022	CIOCANEL, Florentina
Enabling conditions self assessment	Informații suplimentare	22.09.2022	6	Ares(2022)6628815	Self-assessment UNCRPD final Self-asesment Carta FINAL	26.09.2022	CIOCANEL, Florentina
ABREVIERI_ v.1.2	Informații suplimentare	22.09.2022	7	Ares(2022)6628815	ABREVIERI_ v.1.2	26.09.2022	CIOCANEL, Florentina
ENDNOTES - v.1.2	Informații suplimentare	22.09.2022	7	Ares(2022)6628815	ENDNOTES - v.1.2	26.09.2022	CIOCANEL, Florentina
Analiza DNSH	Informații suplimentare	22.09.2022	8	Ares(2022)6628815	DNSH_PR VEST26_08_2022_final DNSH_PR Vest 2021-2027_26_08_2022_final	26.09.2022	CIOCANEL, Florentina
Dezvoltare urbana integrata_PR Vest_v.1.2.	Informații suplimentare	22.09.2022	9	Ares(2022)6628815	Dezvoltare urbana integrata_PR Vest_v.1.2.	26.09.2022	CIOCANEL, Florentina
Formular de Identificare Financiara	Informații suplimentare	22.09.2022	10	Ares(2022)6628815	Formular de identificare financiara	26.09.2022	CIOCANEL, Florentina

Titlul documentului	Tipul documentului	Data documentului	Referință locală	Referința Comisiei	Fișiere	Data trimiterii	Trimis de către
Programme snapshot 2021RO16RFPR007 1.2	Instantaneu de stare a datelor înainte de trimitere	26.09.2022		Ares(2022)6628815	Programme_snapshot_2021RO16RFPR007_1.2_en.pdf Programme_snapshot_2021RO16RFPR007_1.2_en.pdf Programme_snapshot_2021RO16RFPR007_1.2_ro_en.pdf Programme_snapshot_2021RO16RFPR007_1.2_ro.pdf Programme_snapshot_2021RO16RFPR007_1.2_ro.pdf	26.09.2022	CIOCANEL, Florentina

LISTĂ DE ABREVIERI

AC	Autoritate Contractantă / Autorizație de construire
ADR	Agenția pentru Dezvoltare Regională
ADI	Asociație de Dezvoltare Intercomunitară
AKIS	Sisteme de Cunoștințe și Inovare în Agricultură (Agricultural Knowledge and Innovation Systems)
AM	Autoritate de Management
AM POR	Autoritate de Management pentru Programul Operațional Regional
ANAP	Agenția Națională pentru Achiziții Publice
ANDPDCA	Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții
AR	Arad
ARSC	Asociația Română pentru Smart City
AP	Axă Prioritară
APM	Agenția pentru Protecția Mediului
ARI	Agenție Regională de Inovare
AT	Asistență Tehnică
BI	București-Ilfov
B2B	Bussiness-to-Bussiness
CBC	Cooperare teritorială
CCI	Centre de Creativitate și Inovare
CD	Cercetare-Dezvoltare
CDPD	Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități
CE	Comisia Europeană
CIB	Cheltuieli interne brute
CDI	Cercetare, Dezvoltare și Inovare
CDR	Consiliul pentru Dezvoltare Regională
CM POR	Comitetul de Monitorizare al Programului Operațional Regional
CNSC	Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor
CPR	Regulamentul privind prevederile comune (Common Provision Regulation)
CRI	Consortiul Regional de Inovare Vest
CRP	Comitetul Regional pentru elaborarea PDR
CS	Caraș-Severin
CSR	Country Specific Recommendations
DESI	Indicele Economiei Societății Digitale
DJ	Drum Județean
DNSH	A nu prejudicia semnificativ (Do Not Significant Harm)
DSI	Domenii de Specializare Inteligentă

DSP	Punctul pentru Strategia Dunării (Danube Strategy Point)
DUAE	Document Unic de Achiziție European
EIS	Tabloul de bord european pentru inovare (European Innovation Scoreboard)
EITT	Entități de Inovare și Transfer Tehnologic
ERTMS	Sistemul European de Management al Traficului Feroviar (European Rail Traffic Management System)
ESCO	Compania de Servicii Energetice (Energy Service Company)
FEAMPA	Fondul European pentru Afaceri Maritime, Pescuit și Acvacultură
FC	Fondul de Coeziune
FEDR	Fondul European pentru Dezvoltare Regională
FESI	Fonduri europene structurale și de investiții
FTJ	Fondul pentru Tranziție Justă
FSE	Fondul Social European
GBER	Regulamentul General de exceptare pe categorii (General Block Exemption Regulation)
GES	Gaze cu Efect de Seră
GTR	Grupuri Tematice Regionale
HD	Hunedoara
HG	Hotărâre de Guvern
HUSKROUA	Ungaria-Slovacia-România-Ucraina
i.4.0, i.5.0	Industria 4.0, industria 5.0
IMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
IT	Technologia Informațiilor
IT&C	Technologia Informațiilor și Comunicațiile
ITI	Investiții Teritoriale Integrate
INCD	Institutul Național de Cercetare Dezvoltare
INS	Institutul Național de Statistică
MCID	Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării
MDLPA	Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației
MDP (EDP)	Mecanismul de descoperire antreprenorială
MIPE	Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene
MRJ	Municipiu Reședință de Județ
MRR	Mecanismul de Redresare și Reziliență
NBE	Noul Bauhaus European
NUTS	Nomenclatorul comun al Unităților Teritoriale pentru Statistică
NV	Nord-Vest
ODD	Obiective de Dezvoltare Durabilă
OI	Organism Intermediar
OMS	Organizația Mondială a Sănătății
OMCI	Ordin al ministrului cercetării și inovării

Strategia

- (1) INS, POP107A
- (2) EUROSTAT, nama_10r_3gdp, anul 2018
- (3) EUROSTAT, nama_10r_3gdp, anul 2017
- (4) Analiza realizata în cadrul PDR Vest 2021-2027
- (5) INS, CDP104B, anul 2018
- (6) EUROSTAT, RD_E_GERDREG, anul 2017
- (7) https://adrvest.ro/wp-content/uploads/2021/04/Studiu_digitalizare_edit1.pdf
- (8) INS, TEMPO_INT104D_28_9_2020
- (9) EUROSTAT, [nama_10r_2gdp], [lfst_r_lfp2act]
- (10) www.listafirme.ro
- (11) Analiza sectorului IMM la nivelul Regiunii Vest întocmită de ADR Vest
- (12) Strategia Nationala de Renovare pe Termen Lung, in curs de aprobare;
- (13) Lot 3 - Evaluarea intervențiilor POR 2014-2020, Tema 3. Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon Raport de evaluare final
[http://www.inforegio.ro/images/documente/implementare/evaluare-program/Evaluarea_interventiilor_POR_2014-2020 - Etapa I - RO/Raport de evaluare POR 2014-2020 AP 3 Eficienta energetica.pdf](http://www.inforegio.ro/images/documente/implementare/evaluare-program/Evaluarea_interventiilor_POR_2014-2020_-_Etapa_I_-_RO/Raport_de_evaluare_POR_2014-2020_AP_3_Eficienta_energetica.pdf)
- (14) INS,GOS103B, anul 2018
- (15) <https://citadini.ro/baza-de-date-urbane/>
- (16) PDR 2021-2027, cap.3 Mobilitate urbană
- (17) <https://citadini.ro/baza-de-date-urbane/>
- (18) Conform studiului "Aplicarea științelor comportamentale pentru reducerea utilizării autovehiculelor personale în Timișoara" - <https://adrvest.ro/wp-content/uploads/2021/04/Raport-Transport-TM.pdf>
- (19) Studiu intern derulat de ADR Vest.

Pe parcursul etapei de programare, implementare și monitorizare, la nivelul PR Vest 2021-2027 se va utiliza următoarea definiție pentru grup vulnerabil:

Grupul vulnerabil este reprezentat de elevii și copiii cu un risc crescut de abandon școlar și/ eșec școlar și care sunt marginalizați, de cele mai multe ori datorită faptului că sunt într-o stare de sărăcie care se prelungește pe o perioada lungă de timp și care nu poate fi ușor înlăturată sau nu au/ au avut acces deficitar la oportunitățile oferite de unitatea de învățământ fiind fără apărare în fața acestor probleme, iar din această categorie fac parte elevii și copiii cu dizabilități, abandonati, unele minorități etnice inclusiv romii, familiile monoparentale, elevii și copiii refugiați sau azilanți, elevii și copiii separați de familiile lor sau aflați în risc de separare de familiile lor, elevii și copiii aflați în grija altor persoane cu părinții plecați în străinătate, elevii și copiii cu tulburări de comportament, elevii sau copiii care sunt cu risc crescut de a rămâne fără adăpost, elevii și copiii care au unul

dintre părinți cu dependențe de consum de alcool, droguri sau alte substanțe toxice, elevii și copiii care suferă de boli incurabile, etc.

(20) <https://adrvest.ro/barometru-urban-calitatea-vietii-in-orasele-din-romania/>

(21) <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/257849>

(22) Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development

(23) <https://adrvest.ro/aviz-de-mediu-por-vest-2021-2027/>

Tabelul 1

(24) Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2021-2027 și Strategia de specializare inteligentă RIS 3 – Regiunea Vest 2021-2027

(25) PDR 2021-2027 - https://adrvest.ro/wp-content/uploads/2021/01/Planul-pentru-dezvoltare-regionala-Regiunea-Vest-2021-2027_.pdf

(26) Conform Planului Național de Reformă

(27) Spațiului European de Cercetare - COM(2020) 628 final - Un nou SEC pentru cercetare și inovare

(28) Analiza nevoilor de digitalizare ale întreprinderilor din Regiunea Vest - https://adrvest.ro/wp-content/uploads/2021/04/Studiu_digitalizare_edit1.pdf

(29) COM(2020) 67 Conturarea viitorului digital al Europei

(30) COM(2020) 274 European Skills Agenda for sustainable competitiveness, social fairness and resilience

(31) <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/38662/attachments/24/translations/en/renditions/native>

(32) Spațiului European de Cercetare, COM(2020) 628 final

(33) Comunicarea a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic Social European și Comitetul Regiunilor. Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030.

(34) Sustainable development in the European Union, 2019 Edition

(35) COM (2020) 789 final – Strategia pentru mobilitate sustenabilă și inteligentă – înscrierea transporturilor europene pe calea viitorului

(36) <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20201114-1>

(37) Education and Training Monitor country analysis, volume 2, 2019

(38) Recomandarea Consiliului UE /2020 privind educația digitală în societățile cunoașterii din Europa, Recomandarea Consiliului UE /2020 privind educația și formarea profesională pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență, Strategia Europeană „Educație digitală”, Strategia Europa Digitală – proiecte de orientări în perioada 2021-2022

(39) Strategia Națională pentru modernizarea infrastructurii educaționale 2018-2023, Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2021-2027 iar Planul Strategic Instituțional 2019-2022, Politicile și programele bugetare pe termen mediu ale ordonatorilor principali de credite pentru anul 2021 și perspective pentru anii 2022-2024 a Ministerului Educației.

(40) COM (2020) 523 final Recomandare a Consiliului privind Programul național de reformă al României pentru 2020 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de convergență al României pentru 2020

(41) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_850

(42) Comisia Europeană, (2018), Cadrul de acțiune european pentru patrimoniul cultural

(43) PDR Regiunea Vest 2021-2027

(44) Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030

OS 1.1.

(45) Platforma ERRIS - Engage in the European Research Infrastructures System - <https://eeris.eu/>

(46) <http://www.research.gov.ro/uploads/sistemul-de-cercetare/infrastructuri-de-cercetare/infrastructura-de-inovare-si-transfer-tehnologic/2020/registru-entitati-itt-mai-2020.pdf>

(47) Parteneriatul European pentru Inovare

(48) EUSDR Action Plan, 2020

OS 1.2.

(49) EUROSTAT, nama_10r_3gva, nama_10r_3gdp

(50) Date regionale prelucrate din www.listafirme.ro

(51) https://www.eib.org/attachments/thematic/digitalisation_of_smes_in_ireland_summary_en.pdf

(52) https://adrvest.ro/wp-content/uploads/2021/04/Studiu_digitalizare_edit1.pdf

(53) <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/-/ddn-20211029-1>

(54) Acord de Parteneriat pentru Perioada de Programare 2021-2027

OS 1.3.

(55) <https://adrvest.ro/wp-content/uploads/2021/04/Analiza-sectoriala-IMM-v.4.pdf>

(56) Joint Statement of the Ministers responsible for the implementation of the EU Strategy for the Danube Region, Zagreb, 22 October 2020

OS 1.4.

(57) Mecanismul de Descoperire Antreprenorială

(58) Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, European Union Strategy For Danube Region

OS 1.2 – P2

(59) Indicele economiei și societății digitale (DESI) 2021

- (60) E-România, O politică publică în domeniul e-guvernării, iulie 2020, Beneficiar: Autoritatea pentru Digitalizarea României
- (61) E guvernarea in municipiile României ediția 3/2016, SNSPA
- (62) Asociația Română pentru Smart City
- (63) <https://romaniansmartcity.ro/harta-proiectelor-smart-city/>
- (64) Radiografia Smart City în România, Ediția a V-a, 2021, Vegacomp
- (65) CONCERTO, CIVITAS, Horizon2020, Eurocities, Convent of Mayors for Climate and Energy, 100 Resilient Cities, European Inovation Partnership on Smart City and Communities, European Energy Award).
- (66) Revitalizarea serviciilor rurale prin inovare digitală și socială, îmbunătățirea serviciilor din teritoriile - LEADER.

OS 2.1.

- (67) PDR 2021-2027, cap. 3.3 Fondul de locuințe și eficiența energetică
- (68) Inventar realizat de ADR Vest cu sprijinul Autorităților Publice Locale pentru sprijin în pregătirea POR 2021-2027
- (69) PDR 2021-2027, cap. 3.3 Fondul de locuințe și eficiența energetică
- (70) Inventar realizat de ADR Vest cu sprijinul Autorităților Publice Locale pentru sprijin în pregătirea POR 2021-2027
- (71) În conformitate cu Legea nr. 372/2005 privind performanța energetică a clădirilor, cu modificările și completările ulterioare
- (72) The potential for investment in energy efficiency through financial instruments in the European Union, Romania in-depth analysis, May 2020

OS 2.7

- (73) INS, GOS103B
- (74) <https://citadini.ro/baza-de-date-urbane/>, numarul de parcuri urbane
- (75) Conform <https://citadini.ro/baza-de-date-urbane/>
- (76) SWD(2019) 193 Guidance on a strategic framework for further supporting the deployment of EU-level green and blue infrastructure
- (77) Comunicarea a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic Social European și Comitetul Regiunilor. Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030.

OS 2.8

- (78) Planul de Dezvoltare Regională Vest 2021-2027
- (79) INS Tempo, GOS 114B, 2019
- (80) PMUD 2015-2018

- (81) Studiul de oportunitate privind achiziția de material rulant nou și modernizarea de material rulant existent, Municipiul Arad, 2018
- (82) Conform datelor preluate din *Orașe Magnet*, Banca Mondială
- (83) http://www.interreg-danube.eu/approved-projects?approved_project_filter%5Bcall%5D=&approved_project_filter%5Bstatus%5D=&approved_project_filter%5BPrioritate%5D=67&approved_project_filter%5BinterventionArea%5D%5B%5D=75&approved_project_filter%5Bacronym%5D=&approved_project_filter%5B_token%5D=AdcT3tEBldb azBDJ9LfppvREHa0SwkDhI9HofryfbW0

O.S. 3.2.

- (84) PDR Vest 2021-2027
- (85) DG REGIO Working Paper – ‘Road Transport Performance in Europe, Introducing a New Accessibility Framework’, Comisia Europeană, 2019
- (86) Strategia națională de siguranță rutieră pentru perioada 2016-2020
- (87) Strategia națională de siguranță rutieră pentru perioada 2016-2020
- (88) Aceste două aspecte sunt menționate în cadrul Comunicării Comisiei 293/2018 *Europa în mișcare*, ca reprezentând factori care pot contribui la reducerea impactului accidentelor.
- (89) Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor

O.S. 4.2

- (90) <https://www.siiir.edu.ro/carto/>
- (91) Analiză efectuată în cadrul Planului pentru dezvoltare Regională al Regiunii Vest 2021 – 2027
- (92) Analiză efectuată în cadrul Planului pentru dezvoltare Regională al Regiunii Vest 2021 – 2027
- (93) Analiză efectuată în cadrul Planului pentru dezvoltare Regională al Regiunii Vest 2021 – 2027
- (94) COM(2020) 274 final European Skills Agenda for sustainable competitiveness, social fairness and resilience

O.S. 4.6.

- (95) INS, TUR104B
- (96) Sprijinul acordat de UE sectorului turismului: este nevoie de o orientare strategică nouă și de o abordare mai bună în materie de finanțare, Curtea de Conturi Europeană, 2021. - <https://www.eca.europa.eu/ro/Pages/DocItem.aspx?did=60287>
- (97) <http://turism.gov.ro/web/wp-content/uploads/2022/07/Statiuni-actualizare.pdf>
- (98) https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR21_27/SR_EU-invest-tourism_RO.pdf
- (99) Document suport POR Vest 2021-2027 Tabere de elevi și preșcolari: <https://adrvest.ro/wp-content/uploads/2021/04/TABERELE-DE-ELEVI-SI-PRESCOLARI-Vest.pdf>
- (100) Infrastructurile de agrement multifuncționale constau în instalații de agrement cu caracter multifuncțional, care oferă, în special, servicii culturale și de agrement, cu excepția parcurilor de

distracții și a instalațiilor hoteliere. Jurisprudența stabilește caracterul „multifuncțional” al infrastructurii de agrement care poate include stadioane, săli de sport polivalente, arene, facilități sportive și de wellness, porturile de agrement, săli de escaladă. Termenii de „servicii culturale și recreative” trebuie interpretați într-un sens general dar ținând cont că serviciile furnizate trebuie să fie strâns legate de infrastructură de agrement multifuncțională. Deci, termenul „multifuncțional” este interpretat ca servind unui scop de recreere iar „scopul de recreere”, ar trebui să fie mai mult decât un produs secundar marginal și un scop clar al unității de agrement. Acest lucru ar putea fi dovedit, de exemplu, dacă o parte a facilităților deservește în mod clar o altă activitate decât cea principală (de exemplu, un spa sau wellness în anexă la o piscină). În ceea ce privește spa-urile (o afacere care oferă o varietate de servicii în scopul îmbunătățirii sănătății, frumuseții și relaxării prin tratamente de îngrijire personală), acestea pot fi considerate parte dintr-o infrastructură de agrement multifuncțională dacă sunt o facilitate legată de o infrastructură.

- (101) *EUROPEAN QUALITY PRINCIPLES for EU-funded Interventions with potential impact upon Cultural Heritage, ICOMOS, Revised edition November 2020*). care sunt de asemenea în concordanță cu principiile directe integrate, sustenabile și incluzive, promovate de NEB.

OS 5.1.

- (102) Strategia de dezvoltare teritorială a României
- (103) Conform chestionarului elaborat de ADR Vest în anul 2021 pentru domeniul Patrimoniu și Turism din mediul urban din martie 2021.
- (104) https://europa.eu/new-european-bauhaus/index_en
- (105) https://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/news/2020/12/12-08-2020-new-leipzig-charter-the-transformative-power-of-cities-for-the-common-good

Comunicare și Parteneriat

- (106) <https://adrvest.ro/locuitorii-si-au-facut-vocea-auzita-cu-privire-la-viitorul-regiunii-vest/>
- (107) <https://adrvest.ro/por-2021-2027/>